

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Katolická teologická fakulta

Katedra pastorálních oborů a právních věd

Bc. Zdislava Svitáková

**PRÁCE SALESIÁNŮ SE SKUPINAMI, SALESIÁNSKÁ
STŘEDISKA V ČESKÉ REPUBLICE**

Diplomová práce

Vedoucí práce: Dr. Vojtěch Eliáš

PRAHA 2008

Děkuji Dr. Vojtěchu Eliášovi za čas, povzbuzení a trpělivost při psaní této práce, dále bratru Pavlovi a všem, kdo mne jakýmkoliv způsobem podporovali.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a v seznamu literatury a pramenů jsem uvedla veškeré informační zdroje, které jsem použila.

V Plzni dne 01.05.2008

Obsah

Obsah	3
Úvod	5
2 Salesiáni	8
2.1 Otec díla sv. Jan Bosko	8
2.2 Společnost svatého Františka Saleského	9
2.3 Kdo jsou salesiáni?	10
2.3.1 Přehled všech salesiánů ve světě	12
2.3.2 Historie Salesiánského díla v Čechách	12
2.4 Poslání a povolání salesiánů	15
2.4.1 Stanovy a pravidla	15
2.5 Výchovně pastorační projekt provincie 2007	19
2.5.1 Vymezení cílů Výchovně pastoračního projektu provincie	19
2.5.2 Situace mládeže, společnosti, církve a kongregace	20
2.5.3 Situace ve společnosti	22
2.5.4 Situace církve a jejího vztahu ke společnosti	23
2.5.5 Situace kongregace v České provincii	24
2.6 Dvacátá šestá generální kapitula	25
2.6.1 Téma 26. Generální kapituly	25
2.6.2 Cíl a obsah Generální kapituly	26
2.6.3 Příspěvek české provinciální kapituly k tématu 26. Generální kapituly	28
3 Obecné pojednání o pojmu skupina	32
3.1 Sociální skupina	33
3.2 Dělení malých skupin	34
3.2.1 Formální a neformální (res. primární a sekundární) skupiny	34
3.2.2 Členské a referenční skupiny	34
3.3 Funkce malých skupin	34
3.4 Utváření malých skupin	35
3.5 Typické skupiny pro salesiány	36
3.5.1 Cílové skupiny salesiánské pastorace	36
3.6 Dynamika skupiny	37
3.6.1 Prvky skupinové dynamiky	38
4 Salesiáni a skupina	40
4.1 Z duchovní závěti svatého Jana Boska	40
4.2 Dokumenty	40
4.3 Současnost	41
4.3.1 Animátor	43
4.3.2 Salesiánský výchovný styl práce se skupinou	45
5 Salesiánská střediska mládeže	50
5.1 Typické salesiánské středisko	50
5.1.1 Přehled všech salesiánských středisek	53
6 Specifika jednotlivých salesiánských středisek	54
6.1 Salesiánské středisko mládeže – dům dětí a mládeže Brno – Líšeň	54
6.2 Salesiánské středisko mládeže DDM České Budějovice	56
6.3 Dům Ignáce Stuchlého SKM, o. s., DIS Fryšták	57
6.4 Salesiánské středisko volného času Don Bosco Ostrava	58

6.5 Salesiánské středisko mládeže SKM Pardubice	59
6.6 Salesiánské středisko mládeže DDM Plzeň.....	60
6.7 Salesiánské středisko mládeže, o.p.s., Praha	61
6.8 Salesiánský klub mládeže Rumburk – Jiřikov.....	62
6.9 Salesiánské středisko Štěpána Trochty Teplice.....	63
6.10 Salesiánský klub mládeže Zlín	64
6.11 Rekapitulace rozdílů mezi některými salesiánskými středisky	65
7 Salesiánská díla věnující se výchově a vzdělání mladých lidí.....	67
7.1 JABOK.....	67
7.1.1 Vysvětlení pojmu	67
7.1.2 Historie.....	67
7.1.3 Současnost	68
7.1.4 Salesiánská asociace Dona Boska – SADBA.....	69
7.1.4.1 Historie Sadby.....	69
7.1.5 Současnost	70
7.1.6 Salesiánská dobrovolná služba, Projekt Cagliari – salesiánský voluntariat	70
7.1.7 Margherita.....	72
7.2 Doopravdy - Prostějov	73
7.2.1 Vysvětlení pojmu	73
7.2.2 Historie.....	73
7.2.3 Současnost	74
7.3 Salesiánské hnutí mládeže (SHM).....	77
7.3.1 Vysvětlení pojmu	77
7.3.2 Historie.....	77
7.3.3 Současnost	77
8 Hodnocení naplnění salesiánského povolání a poslání v práci se skupinami v Salesiánských střediscích mládeže	78
9 Závěr	79
10 Resumé.....	82
11 Použitá literatura	84
Přílohy	88

Úvod

K výběru tématu diplomové práce mne inspirovala dlouhodobá spjatost se salesiánským duchem v mé rodině, farnosti a posléze i zaměstnání v Salesiánském středisku v Plzni, kde pracuji již více než tři roky. Proto tedy téma „Práce salesiánů se skupinami, salesiánská střediska mládeže v České republice“.

Denně se setkávám s dětmi a mladými lidmi, kteří do střediska přicházejí, a to jak jednotlivě, tak ve skupinách. Někteří z nich hledají zázemí, kamarády (skupinu kamarádů), chtějí někam patřit, nebo pouze touží příjemně strávit volný čas.

Položila jsem si tedy následující otázky. Jaké aktivity nabízí salesiáni dětem a mladým lidem? Co tyto skupiny oslovuje, láká na nabídku jednotlivých salesiánských středisek v České republice, že k nim přicházejí? Co je pro salesiánská střediska charakteristické? Jaká mají specifika a jak souvisí s jejich povoláním a posláním? Rozhodla jsem se, že se pokusím na tyto otázky odpovědět tím, že zmapuji činnost salesiánských středisek (v Brně – Líšni, Brně – Žabovřeskách, Českých Budějovicích, Fryštáku, Ostravě, Pardubicích, Plzni, Praze, Rumburku – Jiříkově, Teplicích a Zlíně) a vytvořím jejich přehled.

Nejprve jsem se zaměřila na sběr dostupných dat a informací především z internetového portálu Salesiánů Dona Boska. Tato data jsem pečlivě prostudovala a zpracovala, abych mohla vytvořit seznam aktivit každého z jedenácti středisek. Tímto jednotným názvem označuji i Kluby mládeže nebo např. Dům Ignáce Stuchlého ve Fryštáku, který není zcela typickým salesiánským střediskem. Tyto informace jsem měla potřebu doplnit odpověďmi na otázky, které jsem položila v dotazníku a rozeslala na inkriminovaná místa. Šlo o otázky typu: Kolik obyvatel má lokalita střediska a kolik z nich jsou mladí lidé a děti, a kolik z nich využívá služeb střediska? Jaké aktivity jsou pro středisko klíčové a jaké mají cíle? Kolik je členů komunity a kolik zaměstnanců a dobrovolníků se podílí na práci ve středisku? Kde se středisko nachází, jeho popis? Získaná fakta jsem v práci nakonec použila pouze okrajově.

Nejprve se v diplomové práci budu věnovat kapitole s názvem Salesiáni, promluvím o jejich zakladateli, kongregaci, a odpovím si na otázku Kdo jsou salesiáni? Navážu historií jejich díla v Čechách a na Moravě. Zmíním se také o povolání a poslání této kongregace, s pohledem na práci se skupinami a jejich Výchovně pastoračním projektu z roku 2007. Neopomenu ani aktuální téma 26. Generální kapituly, která před nedávnem skončila v Itálii.

Pro vhodné zpracování diplomové práce nemohou samozřejmě chybět ani teoretické informace k pojmu skupina, dělení skupiny, zmínka o typických skupinách, kterým se věnují salesiáni, dynamika skupiny a vše, co je v ní důležité a zásadní.

Salesiáni a skupina je názvem následující kapitoly. Zde budu citovat ze závěti sv. Jana Boska a představím současnou nabídku skupinám mladých v oblastech farnosti, táborů, misí a dalších.

Klíčovou a nejdůležitější částí této práce je kapitola s názvem Salesiánská střediska. V této kapitole je obsažen cíl mé práce, tedy zmapování veškeré činnosti českých salesiánů pro děti a mladé lidi ve skupinách, která bohužel není přímo součástí této diplomové práce. K nahlédnutí je v příloze, na kterou se odvolávám.

I přesto se mi podařilo využít získaných údajů k tomu, abych vytvořila nejprve seznam charakteristik typického salesiánského střediska a detailní seznam všech středisek, která nabízejí především volnočasové aktivity (do nichž spadá i Dům Ignáce Stuchlého ve Fryštáku DIS).

Prioritní prostor zde posléze zaujímá sice z pohledu rozsahu malá část mé práce, jejíž obsah však vyžadoval z mé strany značné úsilí, které nebylo v žádném případě marné, protože se mi podařilo uspořádat specifika salesiánských středisek mládeže, jak vyplynulo z mého výzkumu, dále otázek cíleně položených kompetentním osobám pracujícím v daných střediscích, jak bylo již zmíněno, a mé vlastní zkušenosti.

Jako vhodné jsem viděla vyzdvihnoutí pěti středisek, z nichž tři se věnují zásadním způsobem práci s rómskou menšinou v Českých Budějovicích, Ostravě a Teplicích. Následně poukázat na důležitost Střechy, centra pomoci dětem, mládeži a rodině v Plzni, a podtrhnout ojedinělý projekt Do života pardubických salesiánů.

Důležitou součástí je bezpochyby i poslední kapitola, která má uzavřít diplomovou práci přehledem dalších aktivit salesiánů se skupinami ve výchově a vzdělání, jako je např. studium Vyšší odborné sociálně pedagogické a teologické školy Jabok, vysílání dobrovolníků Salesiánskou asociací Dona Boska (SADBA), a to jak do ciziny, tak po naší vlasti, Doopravdy – projekt Cyrilometodějského gymnázia v Prostějově zaměřený na osobnostní rozvoj studentů. Tímto závěrečným přehledem končí mé pojednání o práci se skupinami v díle Kongregace sv. Františka Saleského v Čechách.

V závěru jsem se snažila vyzdvihnout přínos této práce, zhodnotit práci salesiánů se skupinami a jejich nabídky mladým v činnostech Salesiánských středisek.

Ráda bych také upozornila na rozsáhlou přílohu diplomové práce, která obsahuje detailní rozpis nabídky činností, aktivit, kroužků všech jmenovaných salesiánských středisek. Zde jsem zpracovala dostupné informace především z jednotlivých internetových stránek každého střediska, nehledě na jejich aktuálnost, a zakomponovala jsem i odpovědi na několik otázek mnou položených každému ze středisek.

2 Salesiáni

V první kapitole bych se nejprve chtěla zaměřit na seznámení se salesiány, jejich zakladatelem, kongregací a zprostředkovat tak setkání s těmi, kdo v rámci církve zasvětili svůj život mladým lidem.

2.1 Otec díla sv. Jan Bosko

Jan Bosko se narodil 16. srpna 1815 v Becchi, asi třicet kilometrů od Turína v oblasti patřící do Sardínského království. Pocházel z chudé rodiny, otec mu zemřel velmi brzy, když mu byly pouhé dva roky. Aby se mohl stát knězem, musel překonat značné těžkosti a životní překážky. S pomocí Boží, podporou své matky Markéty a mnoha přátel se mu to podařilo, a byl 5. června 1841 vysvěcen na kněze. Postupně se začal věnovat chlapcům žijícím na ulici, chudým, negramotným a sirotkům či mladým ve vězeních. Na začátku jeho činnosti byla nedělní oratoř, kde chlapci měli možnosti a příležitosti sportovního (fotbal, míčové hry, chůdy) a duchovního (mše svatá, svátost smíření, katecheze, četba Písma svatého apod.) vyžití. Don Bosko pronajal pro tuto činnost prostory, které společně s mladými upravil tak, aby jim vyhovovaly (kostel, hřiště..). Postupně začal odpovídat na potřeby především opuštěných chlapců, zřídil „ústavy“, kde chlapci mohli dosáhnout vzdělání v oblasti například krejčovství, obuvnictví, stolařství apod., zároveň jim poskytoval i ubytování a především je zahrnoval otcovskou přízní, láskou a důvěrou, předával jim víru a ve víře a k víře je vedl. Opuštěným, chudým, mravně narušeným chlapcům obětoval celý svůj život, který byl naplněn velikou vírou a důvěrou v pomoc Panny Marie Pomocnice a Boží prozřetelnost. Za svůj život ne jen, že přivedl mnoho chlapců a mladých mužů do života (zajistil jim vzdělání, pomohl najít práci atd.) a k víře, ale dokázal postavit několik kostelů, napsat mnohé knihy a předat dalším generacím hodnoty preventivního výchovného systému, který je aktuální a prakticky využitelný i dnes.

Don Bosko založil Společnost svatého Františka Saleského 19. 12. 1859 v Turíně v severní Itálii, následně založil společně s Marií Dominikou Mazzarelovou ženskou Kongregaci Dcer Panny Marie Pomocnice, a to v roce 1872, a Sdružení salesiánských spolupracovníků. Zemřel 31. ledna 1888 v Turíně. Již v těchto životopisných indiciích nacházíme tendence sv. Jana Boska pracovat se skupinami, a to především chlapců a mladých mužů.

2.2 Společnost svatého Františka Saleského

Společnost, kterou sv. Jan Bosko založil, tedy Společnost sv. Františka Saleského se zrodila nejen z lidského rozhodnutí, nýbrž z podnětu Božího. Jak se dočteme ve stanovách této Společnosti, v článku 1 (stanovy jsou členěny na články).

„Duch svatý, aby přispěl k záchraně mládeže, nejkřehčí a nejdrahocennější části lidské společnosti, povolal na mateřskou přímluvu Panny Marie svatého Jana Boska. A v něm vytvořil srdce otce a učitele, schopné plně se darovat: „Slíbil jsem Bohu, že až do posledního dechu budu patřit svým chudým chlapcům“, říká Don Bosko. Aby jeho poslání pokračovalo i v budoucnosti, vede ho, aby uvedl v život různé apoštolské síly, především tuto Společnost“.¹

Čtvrtý článek stanov mluví o tom, že církve uznává Kongregaci sv. Františka Saleského jako klerický řeholní institut papežského práva, který se věnuje apoštolátu. Šestý článek pak o Salesiánském povolání, které umisťuje členy této Společnosti do srdce Církve a zapojuje je zcela do služeb jejího poslání. Aby byli věrni závazkům, které svým následovníkům předal Don Bosko, a to být hlasateli radostné zvěsti mládeži, zejména té nejchudší. Salesiáni se věnují se zvláštní péčí lidem s apoštolským povoláním, jsou vychovateli k víře mezi prostými lidmi. Pomocí sdělovacích prostředků hlásají evangelium v zemích, které radostnou zvěst dosud nepřijaly. Tímto pomáhají budovat Církve jako Kristovo tělo, aby se také jejich prostřednictvímjevila světu jako všeobecná svátost spásy. Salesiánské povolání vyžaduje, jak tvrdí sedmý článek, aby jeho členové byli těsně spjati se světem a jeho dějinami. Otevření vůči kulturám zemí, kde působí, mají se snažit jim porozumět a přijmout jejich hodnoty, aby do nich vtělili evangelní zvěst.²

Jako členové putující Církve jsou si salesiáni vědomi, že potřebují pomoc bratrů a sester v nebeském království. Don Bosko svěřil svou Společnost zvláštním způsobem Panně Marii jako hlavní patronce díla, dále sv. Josefovi a svatému Františku Saleskému, horlivému pastýři a učiteli lásky. Jako zvláštního ochránce ctí salesiáni sv. Dominika Savia, pro příklad obdivuhodného působení milosti v dospívající mládeži.³

Společnost sv. Františka Saleského má být nejen přítomna mezi lidmi ve světě, ale nesmí zapomínat na to, že je součástí církve a hlasatelkou evangelia.

---

¹ VIGANO Egidio: Stanovy Společnosti svatého Františka Saleského, Řím 1984, 15.

² VIGANO: op. cit., 16 – 18.

³ Srov. tamtéž 19.

2.3 Kdo jsou salesiáni?

Toto atypické označení „salesiáni“ má původ ve velkém světcí přelomu 16. a 17. století sv. Františku Saleském, který byl vzorem sv. Janu Boskovi v přístupu k práci, obdivoval jeho dobrotu, laskavost, horlivost a vlídnost k lidem, již se nechal inspirovat.

Kongregace salesiánů Dona Boska je mužským řeholním společenstvím, které žije zasvěceným způsobem života, tedy jako kněží – řeholníci nebo koadjutoři (nejsou kněžími, jde o řeholníky) v společenství katolické církve. Jejich zasvěcení je dáno sliby chudoby, čistoty a poslušnosti, hlavním motivem a povoláním je pracovat s nejchudší a nejpotřebnější mládeží, především s chlapci, po vzoru jejich zakladatele sv. Jana Boska.

Žijí v komunitních domech a komunitách po celém světě. Působí ve 129 zemích světa. Salesiáni přišli v roce 1927 také do České republiky (více níže). Momentálně je u nás osmnáct salesiánských komunit se 181 salesiány v průměrném věku 52,3 roku a z toho je deset salesiánských středisek mládeže (Brně – Líšni, Brně – Žabovřeskách, Českých Budějovicích, Fryštáku, Ostravě, Pardubicích, Plzni, Praze, Rumburku – Jiříkově, Teplicích a Zlíně), kde se intenzivně věnují především volnočasovým aktivitám dětí a mládeže a o kterých bude pojednáno později.⁴

Salesiáni (SDB) jsou jednou částí ze salesiánské rodiny, která zahrnuje spolu s nimi Dcery Panny Marie Pomocnice (FMA), Salesiáni - spolupracovníci (ASC), Volontárie Dona Boska (VDB), Salesiánské hnutí mládeže (SHM).

Profilem typického salesiána není jeho řeholní šat, protože jeho řeholním šatem je právě civilní oblečení, ale životní optimismus, energie, radostnost (Don Bosko říká veselost), obětavost, nadšení, otevřenost, vitalita, láska a laskavost ke všem mladým, a to nejen k těm nejchudším, ale i k těm čekajícím na impuls v dnešní době, tedy k těm nejpotřebnějším.

Don Bosko svým salesiánům také stanovil životní náplň, a to heslem „Da mihi animas, cetera tolle“ v překladu „Dej mi duše, ostatní si vezmi“.⁵ To základní, co mají salesiáni svým svěřencům (tedy mládeži) předat, je, aby byli dobrými občany a křesťany. To kladl Don Bosko svým salesiánům také často na srdce.

---

⁴ SALESIÁNSKÁ PROVINCE PRAHA: Organický projekt provincie 2007. schválen Provinciální kapitulou 2007 a stvrzen hlavním představeným a jeho radou v lednu 2008, 4 .

⁵ VIGANO: op. cit., 15.

Salesiánské uskupení je tedy řeholním společenstvím a důležitou složkou naší společnosti, snaží se reagovat na potřeby mladých dnešní doby a na konkrétní situaci v zemi. V České republice proto při některých střediscích existují i specifické programy pro konkrétní společenské skupiny, které se věnují např. Rómům v Teplicích, Ostravě a Českých Budějovicích, pomoci dětem, mládeži a rodině v Plzni – program Střecha a dětem z dětských domovů v projektu Do života v Pardubicích (viz příloha). Opět zaznamenáváme, že cíleně je tato specifická činnost věnována potřebným skupinám.

Hlavní představený Pascual Cháves říká o salesiánech dnes:

Forma života salesiána je uskutečňováním apoštolského projektu Dona Boska: „být v církvi znamením a nositeli Boží lásky mladým, zvláště těm nejchudším“. V naplňování tohoto poslání „nalézáme cestu svého posvěcení“. V salesiánském poslání, které „dává celé naší existenci její konkrétní ráz“, „nás zvlášť oslovují určité rysy Pánovy osoby“. My salesiáni poznáváme, milujeme a následujeme Ježíše mezi mladými. Ponoření do světa a starostí pastoračního života se učíme potkávat Krista skrze ty, k nimž jsme posláni. Náš přístup ke Kristu je skrze mladé. Nemůžeme přemýšlet o Kristu, vidět ho, nacházet, milovat a následovat jinak než obklopeni mladými, či alespoň s vědomím, že jsme k nim posláni. Mladí jsou naším posláním, „naším podílem a dědictvím“ (srov. Ž 16,6).⁶

V tomto úryvku hlavní představený Společnosti sv. Františka Saleského velmi trefně a přesně mluví o salesiánech a jejich životní náplni, směru a cíli, kterým není nějaký fenomén, ale opravdové odevzdání se mladým tedy nejen jednotlivci, ale především skupině mladých. Žít zdravě, čistě a rozumně v jejich blízkosti, dát jim vždy prostor, mít pro ně vždy čas, snažit se jim porozumět, umět je usměrnit, být jim dobrým příkladem, oporou, bratrem, přítelem, ale i člověkem, který umí stanovit hranice, citlivě upozorní, dá radu, ukáže na nebezpečí, popř. navede, pomůže z problémů, a to například drogových, vztahových a jiných. To vše vyjadřují a znamenají pro salesiána slova o následování Ježíše mezi mladými.

Výše zmíněné informace doplním přehledem salesiánů ve světě a naváži historickou vsuvkou, která poukáže na minulé aktivity salesiánů nejen v práci se skupinami.

---

⁶ CHÁVES Villanueva, Pascal: Kontemplovat Krista očima Dona Boska, Praha: ACG 2003, 6. [6. 4. 2008].

2.3.1 Přehled všech salesiánů ve světě

Počet salesiánů na světě:	15.750
Kněží:	10.720
Koadjutoři:	2.092
Seminaristé (studenti teologie):	2.805
Stálí jáhnové:	17
Biskupové:	116
Novicové:	484
Provincií a vizitatorií: (+ komunita hlavního domu a komunita ve Vatikánu)	96
Kanonicky zřízených domů:	1.847
Počet států, v nichž jsou salesiáni přítomni:	129
Tabulka sestavena podle zdroje ⁷	

2.3.2 Historie Salesiánského díla v Čechách

Salesiánské dílo v České republice v historii je z hlediska zmapování činnosti salesiánů velmi důležitým momentem pro mou práci. Zde lze nahlédnout, jak se dílo rozvíjelo, procházelo značnými úskalími, překonávalo totalitní režimy, ale duch a myšlenky Dona Boska, i přes tyto těžké životní etapy, obstály a přinesli svůj užitek. Tyto informace jsem čerpala z internetového portálu www.sdb.cz.

Období 1927-1948

V českých zemích zahájili salesiáni činnost 28. září 1927. Prvním českým salesiánem byl P. Ignác Stuchlý (1869 - 1953), který přišel do naší země až ve svých 58 letech, kdy již měl za sebou bohatou zkušenost se salesiány z Itálie a Jugoslávie. Mateřským domovem českých salesiánů se stal chlapecký ústav ve Fryštáku u Holešova.

Postupně se zřizovali nové domy v Ostravě, Praze-Kobylisích, Brně-Žabovřeskách, Pardubicích, Ořechově u Polešovic, Dvorku u Příbyslavi, Hodoňovicích, Mníšku pod Brdy, Přestavlkách u Přerova, Oseku u Duchcova, Ústí nad Labem-Trmicích, Vidnavě a ve Vinoři u Prahy. Zakládaly se chlapecké ústavy, které jsou dnes zařaditelné do kategorie domovů pro mládež, dále formační domy pro přípravu budoucích salesiánů, ale i první oratoře (oratorio - Salesiánské středisko, kterému se říkalo Oratoř, což byl původní název, srozumitelný v Itálii 19. století, nebo jak říká pro zajímavost encyklopedie: prostor nebo

---

⁷ <http://www.sdb.cz/clanky/udalosti-2008/generalni-kapitula-za-dvermi/> [1. 4. 2008].

místnost v blízkosti chrámu určená pro odpočinek, kulturní a duchovní činnost dětí a mládeže⁸) inspirované valdickou oratoří. Ve všech těchto domech se salesiáni snažili pokračovat v díle a v duchu svého zakladatele Dona Boska. Celá řada salesiánů se také angažovala ve skautingu, v tzv. Katolické akci, která organizovala apoštolát laiků, a také v prázdninových koloniích.

Období 2. světové války s sebou přineslo pro salesiánské dílo řadu přesunů a změn. Útvary SS byl zabrán ústav ve Fryštáku. Štěpán Trochta (1905 - 1974), druhá nejvýznamnější osobnost českých salesiánských dějin a pozdější kardinál, byl odvečen do koncentračního tábora a někteří další salesiáni uvězněni. Přes všechny těžkosti však salesiánské dílo pokračovalo dál. V roce 1950 působilo v českých zemích 261 salesiánů ve 12 domech.

Období 1948-1990

Nástupem komunistického režimu v roce 1948 byly nejdříve zasaženy církevní školy. Tím ztratilo svou legální základnu nižší salesiánské gymnázium. Daleko tvrdším zásahem však byla československá "bartolomějská noc" ze 13. na 14. dubna 1950, kdy ozbrojené síly obklíčily všechny řeholní domy hlavních mužských řádů a kongregací na celém území československé republiky, řeholníci byli internováni do několika "koncentračních" táborů a řada vedoucích osobností byla uvězněna. Někteří na tento tvrdý zásah doplatili smrtí či těžkou újmou na zdraví. V období od roku 1948 do roku 1989 bylo odsouzeno a uvězněno 47 salesiánů. Podle vynesených rozsudků byli odsouzeni celkem na 244 let. Ve vězení strávili celkem 170 let.

Činnost řeholí byla postavena mimo zákon. Salesiáni, kteří byli propuštěni z vězení, se nemohli oficiálně věnovat svému poslání. Mnozí nedostali souhlas, aby mohli vykonávat veřejně kněžskou službu, a museli se tedy zapojit do pracovního procesu "budování komunismu". Přesto se ani v této těžké době nezhálelo. Forma činnosti se přesunula do soukromých bytů, horských chat či do přírody, kde probíhala formace dalších salesiánů, studium filozofie a teologie, ale i množství prázdninových akcí pro menší skupiny, kterým se říkalo "chaloupky". Někteří salesiáni přijímali tajně kněžská a jáhenská svěcení v NDR či Polsku, někteří působili ve farnostech jako diecézní kněží, odkázaní na milost či nemilost státních tajemníků vykonávajících církevní dozor.

---

⁸ <http://www.iencyklopedie.cz/orator/> [11. 4. 2008].

Období od roku 1990

Změna politického režimu postavila před salesiány nové možnosti, ale i nové úkoly. Postupně se jim vracejí zkonfiskované domy a nastává významné období jejich úprav, oprav a přebudování. Doposud tajní řeholníci vystupují z ilegality, stahují se z diecézních farností a začínají se učit žít v komunitách. Tato doba je typická hledáním, jak by měla vypadat salesiánská činnost v nově vznikající společnosti.

Ve větších městech se zakládají salesiánské domy se salesiánskými středisky mládeže (Praha-Kobylisy, Brno-Žabovřesky, Brno-Líšeň, Ostrava, Plzeň, Pardubice, České Budějovice, Teplice, Rumburk, Prostějov, Zlín).

I nadále působí někteří salesiáni jako kněží ve farní pastoraci, mimo sídlo své komunity. Salesiánská provincie zřizuje nakladatelství Portál, které je významné širokým spektrem literatury zaměřující se na pedagogické a psychologické tituly, a Vyšší sociálně pedagogickou a teologickou školu JABOK v Praze, o níž bude pojednáno později, cíleně pro výchovu a vzdělání pracovníků v sociální oblasti, zejména pro mládež postiženou, narušenou či stojící na okraji společnosti. Salesiáni stáli mimo jiné u zrodu teologické fakulty Jihočeské univerzity.

Důležité je i zapojení salesiánů do sdělovacích prostředků (ČT Brno, Radio Proglas, ostravské Telepace, Don Bosco media centrum, TV Noe).

Navázalo se také na tradici českých salesiánských misionářů tím, že provincie přijala odpovědnost za pomoc Bulharsku.⁹

Salesiánské dílo v Čechách a na Moravě si prošlo značnými proměnami, nejprve prošlo etapou velikého rozkvětu, zřizováním mnoha domů, ústavů a škol, v další éře došlo ke konfiskaci, rušení a ničení domů a nebezpečné tajné činnosti, aby se znovu začalo obnovovat, budovat a hledat místo pro kvalitní práci s mladými v postkomunistické době.

Nyní se blíže podíváme na povolání salesiánů, abychom si dále doplnili informace, jak je to s jejich prací pro nebo se skupinami mladých.

---

⁹ <http://www.sdb.cz/salesiani-u-nas/> [8. 4. 2008].

2.4 Poslání a povolání salesiánů

Pro doplnění podstatných informací o Kongregaci sv. Františka Saleského, tedy salesiánů Dona Boska, zde nesmí chybět jejich základní životní naplň, motto a jak se někdy říká krédo, podle kterého se řídí, jímž jsou znovu a znovu oslovováni a voláni. Proto se nyní podívám do Stanov Společnosti sv. Františka Saleského, abych se dostala k jádru povolání a poslání tohoto společenství.

2.4.1 Stanovy a pravidla

Ve stanovách se dočteme, že: „Salesiáni Dona Boska (SDB) tvoří společenství pokřtěných, kteří chtějí poslušni hlasu Ducha uskutečňovat specifickým způsobem řeholního života apoštolátní program svého zakladatele: být v Církvi znamením a nositeli Boží lásky mladým, zvláště těm nejchudším. V naplnění tohoto poslání nacházejí řeholníci cestu svého posvěcení. Apoštolátní poslání dává této kongregaci konkrétní ráz, upřesňuje její úkol v Církvi a vymezuje jí místo mezi řeholními rodinami.“¹⁰

Poslání k mladým – v komunitě – v následování Krista

Stanovy Společnosti svatého Františka Saleského věnují svou druhou část právě poslání k mladým. V této kapitole se mluví o tom, že salesiáni jsou poslání k mladým. Cituji ze stanov: „Pán ukázal Donu Boskovi, že mladí, zvláště nejchudší, jsou prvními a hlavními úkoly jeho poslání. Jsme povoláni ke stejnému poslání a považujeme je za nesmírně důležité: mladí žijí ve věku, kdy činí základní životní rozhodnutí, kterými připravují budoucnost společnosti a Církve. S Donem Boskem stejně tvrdíme, že dáváme přednost „mládeži chudé, opuštěné a ohrožené“, která lásku a radostnou zvěst evangelia postrádá nejvíce, a pracujeme zvláště v místech, kde je chudoba největší.

Mladí z lidových vrstev, kteří se připravují na zaměstnání, a mladí dělníci se často setkávají s těžkostmi a snadno jsou vystaveni nespravedlnostem. Následujeme Dona Boska v péči o ně a vedeme je tak, aby se stali schopnými odpovědně zaujmout náležité místo ve společnosti i v Církvi a byli si vědomi svého úkolu v křesťanské přeměně života společnosti.¹¹

Dále se ve stanovách dočteme, že každá provincie má zjišťovat situaci mládeže a lidových vrstev a současně má mít na zřeteli společenskou situaci, v níž tito lidé žijí a

---

¹⁰ VIGANO: op. cit., 16.

¹¹ VIGANO: op. cit., 35.

pracují. Jejím úkolem je opakovaně zkoumat, zda to, co nabízí, tedy jednotlivé činnosti a aktivity, vyhovuje a slouží chudé mládeži, především té, která pro svou chudobu hmotnou, sociální, kulturní a duchovní nemá dostatek schopností a možností se do této společnosti zařadit. Současně i té mládeži, jejíž nedostatek se projevuje nízkou úrovní citovou, mravní a duchovní, a tím je ohrožena lhostejností, ateismem a kriminální činností. Nelze zapomenout i na ty, kteří jsou na okraji občanské společnosti a Církve.¹² Zde je gró mé práce, tedy místo, které přímo ukazuje na nezbytnost, zmiňovanou samotným Donem Boskem, aby salesiáni měli přehled o situaci dnešní mládeže, na níž mají aktivně reagovat nabídkou svých činností právě např. v střediscích mládeže či jiným vhodným způsobem, jak si ukážeme v této práci a zhodnotíme nejen to, jak jednotlivá střediska či domy dětí a mládeže se tím řídí, ale i dodržování stanov.

Dále má provincie přispívat k výchovné snaze ve prospěch zaměstnaných mladých lidí. Ti se mohou aktivně zapojit do pastorační činnosti partikulární církve. Salesiáni se mají snažit proniknout do světa pracujících a poznat ho. Vhodné je zakládat odborná učiliště, a to z pastoračního, pedagogického a technického hlediska, a předávat mladým vlivem výchovy opravdovou spiritualitu práce.

Pastorační činnost salesiánů je zaměřena především na mužskou mládež. To však neznamená, že se dívky nemohou účastnit programů středisek pro ně určených. Pokud okolnosti ukazují, nutnost otevřít školu pro dívky a dojde ke shodě mezi provinciálem, partikulární církvi, radou a hlavním představeným nic jejímu vzniku nebrání.¹³

Velmi krásnou větu použil Pascual Cháves k podtržení salesiánského poslání. Říká: „Mladí, ke kterým jsme posláni, jsou místem i smyslem naší křesťanské zkušenosti.“¹⁴

Jaké jsou poslání a cíle salesiánské pastorace?

Salesiáni mohou svoje poslání definovat s Výchovně pastoračním projektu provincie, podle již zmíněného 2. článku stanov: A to „být v církvi znamením a nositeli Boží lásky mladým, zvláště těm nejchudším“. Cíle své činnosti definoval Don Bosko např. v citátu: snažíme se vychovávat „pocitivé občany a dobré křesťany“. Nebo asi nejmýstižněji v tzv. oratoriánském kritériu (oratoř Dona Boska = trvalé kritérium), které se stává trvalým měřítkem pro salesiánskou činnost. Ve 40. článku stanov čteme toto: „Don Bosko získal svou zvláštní pastorační zkušenost v první oratoři, která byla pro chlapce otevřeným

---

¹² VIGANO:op. cit., 129.

¹³ Srov. VIGANO Egidio, Stanovy Společnosti svatého Františka Saleského, Řím 1984, 129 - 130 .

¹⁴ CHÁVES: op. cit., 6.

domovem; farností, zprostředkující evangelium; školou připravující na život a hřištěm, kde potkávali přátele a dobře se bavili“. Tato valdocká zkušenost se stala trvalým kritériem pro hodnocení a obnovu všech salesiánských činností a způsobu práce, jimiž dnes uskutečňují své poslání. Salesiánský duch byl definován jako „originální způsob myšlení, cítění, života a činnosti, kterým uskutečňují své specifické povolání a poslání, které jim Duch Svatý nepřestává dávat“. Přesvědčení o přítomnosti Ducha Svatého v kongregaci je posiluje a ujišťuje o správnosti jejich cesty.¹⁵

Salesiánská pastorece probíhá často v oratořích Salesiánských středisek, které jsou dnes často označovány jako nízkoprahové kluby, aby bylo tomuto pojmu lépe rozumět, i když oratoř je místem specifickým a v mnohém jiným, především svým rodinným prostředím, aktivní účastí animátora mezi mládeží a touhou vést přicházející, aby byli dobrými občany a popřípadě i křesťany.

Výchovně pastoračním projekt salesiánské provincie se k poslání a cíli salesiánské pastorece vyjadřuje v devíti níže uvedených bodech, které velmi přesně popisují chod celé této organizace, z toho důvodu je zde uvedu.

1. Cílovou skupinou, k níž směřuje práce každého salesiánského díla, je „chudá mládež, zvláště ta nejpotřebnější“. Každé dílo definuje konkrétní cílové skupiny „nejpotřebnější mládeže“, s nimiž bude pracovat (později uvedeme přesné informace o jaké skupiny se jedná). Pravidelně aspoň 1x za rok se prověřuje, zda programy odpovídají potřebám definované cílové skupiny. V některých dílech se nepracuje přímo s uvedenými skupinami mládeže, ale přispívá se k formaci a vzdělávání kvalifikovaných osob, které s nimi budou pracovat např. vychovatelé a sociální pracovníci (např. nakladatelství Portál, Vyšší odborná škola Jabok apod.)

2. Cílem této práce salesiánů je integrální rozvoj mladého člověka včetně jeho duchovní dimenze. Jsou vytvořeny konkrétní plány (itineráře), které sledují výchovu k obecně-lidským hodnotám, a také výchovu k víře.

3. Ve výchovné práci s mladými lidmi je uplatněn preventivní systém a principy salesiánské pedagogiky. Což znamená, že jsou v díle vždy přítomná všechna čtyři kritéria valdocké oratoře, tato kritéria jsou neoddělitelná a ve Výchovně pastoračním projektu komunity je popsáno, jak konkrétně jsou pak v jednotlivých programech realizována. Charakteristickým rysem je přítomnost rodinného ducha, důraz se klade na osobní i

---

¹⁵ Srov. VÝCHOVNĚ PASTORAČNÍ PROJEKT PROVINCIE 2007: <http://www.sdb.cz/ke-stazeni/salesiani-v-praxi/>, 5 - 6 [11. 4. 2008].

skupinové doprovázení jedinců. Specifické programy pomáhají mladým lidem najít jejich místo v životě. Významným místem v salesiánském přístupu je i protagonismus, což je aktivní a tvůrčí zapojení mladých.

4. Činnost salesiánského díla zajišťuje salesiánská řeholní komunita. Předpokladem pro založení díla je existence komunity v daném místě. Každý ze salesiánů podle svých možností je zapojen do přímé práce s mladými lidmi. V salesiánském díle pracuje každý salesián v produktivním věku na základě řádné pracovní smlouvy a s jasně vymezenou pracovní náplní. Odpovědnost za koordinaci práce salesiánů ve všech činnostech daného místa má ředitel komunity. Členové komunity se snaží realizovat princip spoluzodpovědnosti za salesiánské poslání v daném místě. Je podmínkou, že v určitém typu díla pracují alespoň 2 salesiáni jako je středisko nebo škola.

5. Na činnosti salesiánského díla se aktivně podílejí také laici. Všichni salesiáni i laici, kteří pracují v jednom díle, tvoří spolu s cílovou skupinou mládeže výchovně pastorační společenství (VPS). Jádrem a animátorem VPS je salesiánská komunita a koordinátorem je ředitel komunity, který má také specifický úkol v radě VPS. Vytvořena je také spolupráce mezi jednotlivými složkami salesiánské rodiny v daném místě, všem zapojeným, kteří spolupracují na společném díle, je věnována zvláštní péče, je vytvořen plán dalšího vzdělávání a také formace všech spolupracujících v oblasti salesiánského stylu práce a salesiánské spirituality. Laici pracují v salesiánském díle v rámci pracovně-právních vztahů jako interní zaměstnanci, externí zaměstnanci nebo dobrovolníci a animátoři. Pro přímou práci s dětmi a mládeží mohou být v salesiánském díle zaměstnáni pouze laici, kteří mají potřebnou kvalifikaci, souhlasí s křesťanskými hodnotami a jsou ztotožnění se salesiánským výchovným stylem. Laici mohou být v rámci salesiánského díla zařazeni do jakékoliv pracovní pozice, pro niž splňují požadovanou kvalifikaci i požadavky provincie, včetně pozice ředitele. Vztah mezi salesiány a laiky se utváří dialogicky: salesiáni dbají na to, aby spolupracující laici byli trvale vzděláváni a motivováni v oblasti salesiánského stylu práce a salesiánské spirituality, zároveň přijímají od laiků podněty pro trvalé zkvalitňování svého života i práce.

6. Salesiánské dílo jedná transparentně, dodržuje požadavky platné legislativy a plní své závazky vůči zřizovateli a dalším institucím. Právní odpovědnost za činnost díla nese jeho ředitel. Jmenuje ho provinciál na dobu určitou (zpravidla 3 roky) a může jím být jen osoba, která je pro tuto funkci odborně i salesiánsky kompetentní. Je s ním uzavřen pracovně-právní vztah a má konkrétní pracovní náplň.

7. Základní směrnicí pro činnost salesiánského díla je výchovně pastorační projekt komunity (VPPK). Doba jeho platnosti je 6 let. Odpovědnost za vytváření, realizaci i ověřování VPPK nese výchovně pastorační společenství. Realizace VPPK je trvale prověřována a hodnocena s využitím předem stanovených mechanismů, aby VPPK lépe odpovídal měnícím se potřebám. V případě, že salesiáni jedné komunity pracují ve více dílech současně, vytváření, realizaci a ověřování výchovně pastoračního projektu koordinuje ředitel komunity.

8. Salesiánské dílo je součástí sociální a výchovné „sítě“. Spolupracuje s institucemi stejného typu i s dalšími státními, církevními či neziskovými institucemi, které pracují se stejnými adresáty, a to v rámci místa, regionu, České republiky i Evropské unie. Je dobré aktivně spolupracovat s orgány státní správy a samosprávy v daném místě. Kvalita práce má být stále zvyšována na základě trvalé komunikace s odbornými pracovišti zaměřenými na výzkum a rozvoj v oborech pedagogiky, teologie a sociální práce.

9. Salesiánské dílo se snaží o ekonomickou stabilitu a soběstačnost. Což znamená, že dílo počítá s Boží Prozřetelností a pomocí a v souladu s ní též využívá všech dostupných finančních prostředků (státní, fondy EU, sponzorství adt.) pro zajištění své ekonomické stability. Ekonom díla pak nese odpovědnost za transparentní, zákonné a úsporné hospodaření s finančními prostředky.¹⁶

Těchto devět částí popisuje vlastně chod salesiánského díla v naplnění jeho poslání ve vztahu k těm, ke kterým jsou posláni, spolupracovníkům zaměstnancům, k sobě navzájem v komunitách. Dále zůstaneme u dokumentu s názvem Výchovně pastorační projekt 2007, abychom se více dozvěděli také o tom, jak salesiáni naplňují požadavky stanov.

2.5 Výchovně pastorační projekt provincie 2007

2.5.1 Vymezení cílů Výchovně pastoračního projektu provincie

Tento dokument má být vodítkem pro vypracování a ověřování Výchovně pastoračního projektu komunit. Naznačuje základní linie pro další směřování a styl práce v jednotlivých oblastech salesiánské činnosti. Je metodikou a dává také rozlišující kritéria. Návaznost s dalšími dokumenty provincie. Projekt se různým způsobem doplňuje s dalšími provinciálními dokumenty. Navazuje na předchozí Výchovně pastorační projekt provincie

---

¹⁶Srov. VÝCHOVNĚ PASTORAČNÍ PROJEKT PROVINCIE 2007: op. cit., 15 - 17.

2001, kde např. rozpracovává téma pastorační povolaní, nebo se více věnuje oblasti dalšího vzdělávání.

Dále je dokument v úzké návaznosti na další dva strategické dokumenty provincie, kterými jsou Formační projekt (FPP) a Organický projekt (OPP 2007). Reaguje na stanovené priority z OPP 2007 a také v oblasti kritérií rozpracovává další oblasti (např. kritéria pro salesiánské pastorační dílo, kritéria pro převzetí farnosti, kritéria pro laické spolupracovníky atd.).¹⁷

2.5.2 Situace mládeže, společnosti, církve a kongregace

Pro tuto práci je přínosná část Výchovně pastoračního projektu, která se zabývá mládeží ve společnosti. Výchovně pastorační projekt říká, že jako salesiáni nabízí svůj výchovný program Dona Boska těm, ke kterým jsou posláni.

Jednou ze základních složek preventivního systému je prvek rozumu (detailněji bude pojednáno níže). Abychom tedy mohli naplňovat svoje poslání tvrdí salesiáni v VPP, chceme nejdříve poznat a snažit se pochopit situaci těch, pro které jsme tady.

Dále uvedu informace získané opět z VVP, které ovšem jsou velmi důležité zvláště z pohledu stanov a jejich naplnění.

Situace mládeže - statistické údaje

Hlavní představený Pascual Chávez v listě, představujícím salesiánský region Evropa-Sever, kam patří i Česká provincie, více přibližuje situaci mladých lidí v oblasti střední a východní Evropy (ve 27 zemích), kde žije cca 65 mil. mladých lidí ve věku 15 až 24 let. Problémy, se kterými bojují, naznačují následující fakta:

Asi 27 % z této skupiny mládeže nestuduje ani nepracuje (18 mil.), velkým problémem je také nezaměstnanost - 40 % mladých lidí bylo déle než 1 rok bez práce. Tato generace je také velmi ohrožena co se týká zdraví - vzrostl počet sebevražd u mladých, zvláště u mužské populace. Až o 1/3 se snížila porodnost, což znamená, že v příštích 20 letech se až o 1/3 sníží počet mladých lidí v této věkové skupině 15 až 24 let. Mnozí z nich předčasně opouštějí školu nebo do ní vůbec nezačnou chodit.¹⁸

Trendy mladých lidí, které lze pozorovat v České republice jsou například:

---

¹⁷ Srov. VÝCHOVNĚ PASTORAČNÍ PROJEKT PROVINCIE 2007: op. cit., 1 - 2.

¹⁸ Srov. VÝCHOVNĚ PASTORAČNÍ PROJEKT PROVINCIE 2007: op. cit., 2.

Mnohonásobná příslušnost, což znamená, že mladí lidé si vytvářejí vlastní identitu na základě mnoha vztahů, chtějí udržovat co nejvíce kontaktů a patřit pokud možno k co největšímu počtu skupin (zároveň student, částečný pracovní úvazek, rodina, farnost, zájmová činnost, sportovní klub atd.) Důsledkem je, že nemají dostatek času, chybí jim kritéria výběru. Dalším je fenomén prodlouženého mládí, mladí lidé odkládají řešení své vlastní budoucnosti na pozdější dobu, průměrně o 6 let se prodloužilo období před uzavřením sňatku, který uzavírají okolo 30. roku svého života. Mladí lidé prožívají jakoby paralelní život, větší část každodenního života jsou mimo svoji rodinu, školu, církve a další instituce, které v minulosti měly velký vliv na období jejich dospívání, v současnosti je vliv těchto institucí značně oslaben. Mladí lidé hledají spiritualitu a to v prostředí nejistoty a zmatku, mají totiž potřebu vložit svoji naději do něčeho pevnějšího a smysluplnějšího, v prožívání spirituality chtějí najít pevný bod a oporu pro svůj život. Postformální myšlení je u nich charakterizováno sebekritičností, dovede pracovat s protiklady, přijímá nejednoznačnost života, problémů a jejich řešení, počítá se změnami vlastních názorů a akceptuje kognitivní nejistotu. Jak vyplývá z výzkumu sociologa Petra Saka prováděného opakovaně v letech 1993 – 2002, v oblasti hodnotové orientace se ukázalo, že u mladých lidí na prvních místech hodnotového žebříčku se umístily tři hodnoty a to zdraví, láska a mír. Na dalších místech jsou pak hodnoty jako životní partner, svoboda, přátelství, rodina a děti, životní prostředí, demokracie a na posledních místech angažovanost v politice a náboženství. Výzkum také ukázal na několik trendů, a sice na odklon od důrazu na rodinu k důrazu na partnerské a přátelské vztahy a další posun od pasivity a poslušnosti k odpovědnému přetváření vlastního života. Mladí lidé upřednostňují hodnoty seberealizace a vlastního rozvoje před hodnotami povinnosti, pořádku, disciplíny a ochoty k přizpůsobení.

Průměrné množství volného času mládeže vzrostlo v posledních desetiletích několikanásobně. Způsobily to hlavně dva faktory, a to zvyšování průměrného věku lidského života a zkracování doby, kterou člověk věnuje práci. Nejčastější způsoby trávení volného času mladí uvádějí tři činnosti: sledování televize, poslech hudby a setkávání s přáteli. Výzkum také ukazuje, že v ČR tráví mládež volný čas více individualisticky a pasivně.

Potřeby a očekávání mladých lidí jsou v hledání kvality života, naléhavé potřebě nových hodnot, v hledání spirituality. Touží také po nových přátelských vztazích, po lásce

a společenství, mají potřebu budovat vlastní identitu a cítí velkou potřebu prožívání štěstí.¹⁹

Celosvětová situace je nejvíce alarmující v oblasti nezaměstnanosti a ve snížení porodnosti, protože to avizuje, že výhledy do budoucna nejsou nijak dobré. Tento stav je aktuální i pro Českou republiku a k zlepšení nepřispívá ani politika, která nepodporuje rodinu. Ale pozornost by se měla zaměřit do roviny pozitivní, tedy na ty mladé a perspektivní, kteří hledají přátelské vztahy, lásku a štěstí, kteří touží po spiritualitě, ti jsou nadějí do příštích dnů. V nich je třeba probouzet odpovědnost za svět a doprovázet je na jejich životní cestě, partnerství, manželství, rodiny. Zde je jistě také důležité místo pro salesiány a jejich poslání, být světlem pro ty, kdo hledají cestu k naději.

2.5.3 Situace ve společnosti

Na jedné straně je možno spatřovat ve společnosti úsilí o jednotu a solidaritu s druhými (proces sjednocování Evropy), zajistit systémy sociálního zabezpečení a všech individuálních svobod každého jedince. Na straně druhé zase vnímáme, jak se stále více otevírají nůžky mezi bohatstvím a chudobou. Je na postupu všudypřítomný sekularismus, globalizace a kulturní odkřesťanštění. V této společnosti, která je zaměřena na uspokojování materiálních potřeb, jakoby nebylo místo pro Boha. Jak pronesl bývalý papež Jan Pavel II.: „Evropa budí dojem tiché apokalyptiky ze strany sytého člověka, který žije, jako by Bůh neexistoval“.

Charakteristické rysy v naší společnosti:

Dnešní společnost je multikulturní, člověk žije v pestrém prostředí, které je ale zároveň nejednoznačné a to v oblasti kultury, vztahů, teritoria i společensky. Tato společnost je označována sociologií jako „společnost rizika“. Svoboda volby totiž znamená nutnost volby, a tato nutnost znamená riziko. To s sebou přináší stres. Člověk, a především pak mladý člověk, je denně postaven do situace volby, v níž nemůže počítat s nezpochybnitelnými vzory ani s bezvýhradně důvěryhodnými autoritami. Je zvyšován důraz na sekundární potřeby, proto člověk už nemusí často bojovat o přežití jako dříve, jeho primární potřeby jsou bezesbýtku zajištěné (strava, bydlení, oblečení, vzdělání apod.), proto se obrací k hodnotám, které jsou vázané na kulturu, zábavu a konzum věcí.²⁰

---

¹⁹ Srov. VÝCHOVNĚ PASTORAČNÍ PROJEKT PROVINCE 2007: op. cit., 2 - 3.

²⁰ Srov. VÝCHOVNĚ PASTORAČNÍ PROJEKT PROVINCE 2007: op. cit., 3 - 4.

Mladí lidé, jak se s nimi často setkávám vnímají svět velmi povrchně, chtějí vše a nechtějí pro to nic obětovat, touží po mnohém především v hmotné rovině a nevidí, jak jsou vlastně chudí, když těch věcí dosáhnou. Chlapci upoutávají dívku tím, že ji uráží, necitlivě s ní zacházejí, a dívka získává chlapce tím, že mu to vše dovolí, ztrácí přitom jeden před druhým vlastní hodnotu a úctu. Posléze se diví, že jejich vztahy nemají dlouhého trvání. Dnešní mladý člověk si neumí vytvořit opravdový partnerský vztah, který bude vztahem rovnoprávnosti v lásce, důvěře a schopnosti si odpustit. To vše vychází z rodiny, která je momentálně v krizi a podepisuje se to i na situaci církve. Další výzva pro salesiány, pomáhat mladým najít své místo v životě.

2.5.4 Situace církve a jejího vztahu ke společnosti

Podle posledního sčítání lidí, domů a bytů v r. 2001 se u nás přes 40 % lidí hlásí k nějakému vyznání. Dochází k privatizaci náboženství, které je vytěšňováno na okraj společnosti a je považováno za soukromou záležitost. V ČR pouze 4 % mladých lidí považuje náboženství jako velmi důležité pro svoji osobu a život. Dalším rysem je, že lidé spíše než náboženství (a tím navázanost na určitou strukturu církve), hledají spiritualitu.

Charakteristické rysy situace církve ve vztahu k dnešní společnosti se projevují především značnými problémy v odcizení mezi církví a společností, je prohloubena propast mezi světem, ve kterém žije současný člověk, a světem církve. Zádrhel se nachází i ve vzájemné komunikaci, často to vyvolává dojem, že církve se snaží vytvořit paralelní svět na okraji společnosti, který je jako ghetto. Církve by se i přesto měla snažit klást důraz na ochranu tradičních hodnot. Dochází také k rozštěpení mezi kulturou a evangeliem, protože zde chybí přístup k inkulturaci, který je schopen najít cestu ke vštěpení evangelia do domácí kultury a společně začlenit tuto kulturu do života církve. Mnozí věřící prožívají svoji víru na úrovni prázdny povinnosti. Víra je pro ně příčinou povrchnosti a nudy, vystupují jako pasivní členové konzumní společnosti, kteří už necítí potřebu náboženské seberealizace. Pro církve je důležité vést každého věřícího člověka k osobnímu vztahu k Ježíši a Jeho evangeliu, které dokáže uzdravovat, naplnit srdce člověka a učinit jeho život šťastným. V dnešní společnosti také převažují kritéria užitečnosti nad kritériem pravdivosti, pakliže náboženství člověku pomáhá lépe žít, něco mu tím pádem přináší, pak ho přijímá, jinak ho chápe jako něco zatěžujícího a zbytečného. Současného člověka nezajímá stránka pravdy, ale užitek. Dochází mimo jiné ke změně postavení náboženství, a to z cíle na prostředek. Roztroušená religiozita pak přináší absenci náboženské výchovy a

tím i problém zakotvení v určitém tradičním náboženství, což vede k postoji nestálosti k přelétavým způsobům zkoušet vše možné bez delší vázanosti.²¹

Vztah církve ke společnosti je podle mého názoru spíše váhavý a strnulý někdy až zkostrnatělý, často se očekává, že lidi projeví zájem, přijdou a budou se zajímat, ale opak je pravdou, je třeba se probudit, s energií a elánem vyjít a hlásat evangelium, v případě salesiánů, jít mezi mladé a předávat jim hodnoty výchovného systému, které ve správném čase a vhodným způsobem by měly oslovit. Nekoukat se a nekritizovat to jaká společnost je, ale snažit se do ní investovat to nejlepší, co lze, tedy předat mladým možnosti zažít intenzivní, pěkné vztahy i mimo jejich rodiny. Salesiáni, jak si ukážeme níže mají mnoho možností i způsobů, jak dnešní mladé oslovit a získat.

2.5.5 Situace kongregace v České provincii

Výchovně pastorační projekt pojednává i o aktuálním stavu České salesiánské provincie, která je typická stárnutím členů kongregace (spolubratří), křehkostí řízení na různých úrovních, obtížnou konfrontací se světem mladých, duchovní a pastorační povrchností, malou znalostí Dona Boska, vlivem kultury mládeže na osobní i komunitní život řeholníků.

Stav v České provincii je zjevný silným poklesem povolání a jeho křehkostí, snižováním počtu spolubratří pracujících přímo s mládeží a tedy postupným vzdalováním se od světa mladých.

Výzvy zasvěceného života:

- hledání identity řeholního života; způsob, jak vyjádřit jeho prorocký charakter a věrohodnost
- umět vzbudit okouzlení pro způsob života v zasvěcení tím, že jej učiníme krásným a přitažlivým
- rozvíjení charismatické identity, která spočívá v návratu k charismatu zakladatele
- zasvěcený život musí být alternativní formou života, vzbuzovat otázky, upozorňovat, provokovat a dávat alternativní odpovědi na životní otázky
- formovat vášnivě zanícené lidi – tak jako Bůh má pro svůj lid velikou vášeň, řeholník je zván být stejnou měrou vášnivě zamilován do Boha.²²

---

²¹ Srov. VÝCHOVNĚ PASTORAČNÍ PROJEKT PROVINCIE 2007: op. cit., 4.

²² Srov. VÝCHOVNĚ PASTORAČNÍ PROJEKT PROVINCIE 2007: op. cit., 5.

Společenské naladění je patrné i v řeholním životě, problémy se kterými se potýkají salesiáni nejsou zajisté ojedinělým církevním jevem. Krize hodnotového systému celé společnosti se markantně projevila i ve vztahu lidí k duchovnímu životu, pohledu na náboženství, víru a vše co s ní souvisí. Jakýsi odpor, předsudky, strach z nároků a někdy i špatné zkušenosti odrazují jedince v touze po nových informacích, poznání jiného rozměru. Novým impulzem především pro salesiány a jejich sympatizanty může být 26. Generální kapitula.

2.6 Dvacátá šestá generální kapitula

Nyní bych se v krátkosti chtěla zmínit o Generální kapitule, která je zásadní v rozhodování o celé Kongregaci, a která se uskutečnila znovu po šesti letech v době od 3. března do 12. dubna 2008 v Římě.

Generální kapitula je podle Stanov Společnosti svatého Františka Saleského „prvořadé znamení jednoty Kongregace v její rozmanitosti“ (srov. čl. 146) – tvrzení, které nachází své odůvodnění ve skutečnosti, že kapitula je také definována jako „bratrské setkání, v němž salesiáni vykonávají vzájemnou výměnu názorů, aby zachovali věrnost evangeliu a charismatu zakladatele a aby zůstali citliví k potřebám doby a místa.“ Kapitula je řádně svolávána každých šest let hlavním představeným salesiánské kongregace a dovoluje synům Dona Boska vedeným působením Ducha Svatého „snažit se rozpoznat v určitém dějinném okamžiku vůli Boží, aby mohli lépe sloužit Církvi“. Generální kapitula také představuje podle ustanovení 147. článku Stanov „nejvyšší autoritu“, od které se očekává „vynášet zákony pro celou Společnost, projednávat nejdůležitější záležitosti, volit hlavního představeného a členy hlavní rady“.²³

2.6.1 Téma 26. Generální kapituly

Hlavní představený Don Pascual Chávez Villanueva, 9. nástupce Dona Boska, zvolil jako téma pro 26. GK: „Da mihi animas, cetera tolle“ (s podtitulem: „charismatická identita a apoštolátní nasazení (passione)“ – „Dej mi duše, ostatní si vezmi“ – motto, které si zvolil Don Bosko pro své pastorační působení a později pro celou salesiánskou kongregaci. Tato zásada vyjadřuje duchovní a pastorační program Dona Boska a obsahuje charismatickou identitu a apoštolátní zápal salesiána. Na pozadí volby tohoto tématu je požadavek salesiánů, aby neztratili elán a originalitu charismatu prožívaného a navrženého

---

²³ <http://www.sdb.cz/clanky/udalosti-2008/generalni-kapitula-za-dvermi/> [1. 4. 2008].

Donem Boskem (200leté výročí jeho narození se bude slavit v roce 2015) a zároveň, aby dokázali porozumět znamením doby a odpovídali novými způsoby na potřeby mladých lidí. Kapitulu téma chce kromě toho nabídnout výchozí bod na cestu, jak uchovat živou nabídku salesiánského života jako prorockého a věrohodného modelu zasvěceného života.²⁴

„Da mihi animas“ vyjadřuje poslání, po kterém je třeba toužit, které je třeba hledat a přijmout ho. Povolání je dar Boží. Je to on, který chce být mezi mladými prostřednictvím každého salesiána, protože on sám je chce zachránit (spasit), chce jim darovat plnost života. Po povolání je tedy třeba toužit, protože se rodí v srdci Boha spasitele a ne z vlastní vůle. Poslání je kromě toho dar, který je třeba hledat. Misionář mladých není pánem ani svého povolání ani těch, ke kterým je poslán. Poslání se uskutečňuje na prvním místě v rozhovoru s Pánem žní. To vyžaduje hluboký vztah s Bohem, naprosto nutný v každém povolání. Povolání je pak dar, který se přijímá. To vyžaduje identifikaci s charismatem a trvalé úsilí o věrnost prostřednictvím počáteční i trvalé formace. Tato věrnost může uchránit od apatie vůči Bohu a mladým. Cetera tolle (ostatní si vezmi) představuje vnitřní dispozici a asketické úsilí k přijetí povolání. Je to rozhodnutí vzdát se všeho, co nás vzdaluje od Boha a od mladých. Takové rozhodnutí od nás vyžaduje: větší jednoduchost a chudobu našeho osobního a komunitního života s dopadem na reorganizaci práce, což by mělo pomoci překonat riziko být spíše provozovateli děl než evangelizátory mladých, pomoci být pozornějšími k novým oblastem chudoby mládeže a našich adresátů obecně, otevřenějšími k novým oblastem evangelizace jako apoštolátnímu úkolu podstatně obnovenému.²⁵

2.6.2 Cíl a obsah Generální kapituly

Cílem 26. Generální kapituly je dotknout se srdce salesiána, aby se tak stalo srdce každého spolubratra „novým Donem Boskem, jeho interpretem v dnešní době.“ Tento cíl je vyjádřen tím, že 26. Generální kapitula chce „znovu probudit srdce salesiána nasazením (passione) Da mihi animas“. Je zde jistota, že tohoto cíle je možné dosáhnout, pokud se každý spolubratr ztotožní s Donem Boskem a přijme ho jako „otce a vzor“. Proto by měla být obnovena pozornost a láska ke Stanovám a jejich přijetí jako cele charismatickou sílu.²⁶

---

²⁴ <http://www.sdb.cz/clanky/udalosti-2008/generalni-kapitula-za-dvermi/> [1. 4. 2008].

²⁵ CHÁVEZ Villanueva, Pascual, Z proslovu hlavního představeného k zahájení 26. Generální kapituly, 5.

²⁶ CHÁVEZ: op. cit., 6.

Obsah Generální kapituly

Téma „Da mihi animas“ bylo z praktických důvodů a kvůli možnosti prohloubit ho rozděleno na čtyři tématické oblasti:

1. evangelizace: především na poli výchovy
2. nabídka salesiánského zasvěceného života
3. evangelní chudoba, znamení absolutního darování se
4. nové hranice a oblasti pro salesiánské poslání – tam, kde se nacházejí dnešní mladí lidé

„Dej mi duše, ostatní si vezmi“, toto pastorační heslo salesiánů není v žádném případě jednoduchou záležitostí. Jde o závazek nad kterým je třeba se stále znovu zamýšlet a hledat cestu jakým způsobem ho naplňovat, o čež se právě v rámci 26. Generální kapituly salesiáni snažili.²⁷

Kalendář

23.–25. února: putování na místa, ve kterých žil a působil Don Bosco: Colle Don Bosco, Morialdo, Turín...

26.–27. února: Řím-Salesianum – Přestavení jednotlivých dikasterií a regionů jednotlivými členy hlavní rady

27. února – 2. března: Duchovní cvičení přednášená donem Plascencia Moncayo José Luis, místoděkanem Teologické fakulty Salesiánské papežské univerzity

3. března: Den slavnostního zahájení 26. Generální kapituly, po kterém následovalo představení zprávy hlavního představeného o stavu kongregace

12. dubna: Předpokládané zakončení 26.GK.²⁸

I čeští salesiáni se bedlivě na 26. Generální kapitulu připravovali, bude jistě zajímavé nahlédnout, alespoň krátce do jejich příspěvku k tomuto zasedání.

---

²⁷ <http://www.sdb.cz/clanky/udalosti-2008/generalni-kapitula-za-dvermi/> [1. 4. 2008].

²⁸ <http://www.sdb.cz/clanky/udalosti-2008/generalni-kapitula-za-dvermi/> [1. 4. 2008].

2.6.3 Příspěvek české provinciální kapituly k tématu 26. Generální kapituly

Z tohoto příspěvku jsem vybrala pasáž, kde se salesiáni zamýšlí nad několika tématy, první z nich bylo Kdy se salesiáni setkávají s mladými? Výsledkem byly tyto odpovědi: je to především ve střediscích mládeže, ve farnostech, při duchovních obnovách, víkendových a prázdninových akcích, na středních vyšších a vysokých školách, kam dochází především jako vyučující a spirituálové, a také na internátu. V menším rozsahu se setkávají s mladými ve skautu, na internetu, někteří uvádějí, že se setkávají s mladými na ulici. Pro většinu setkávání s mladými platí, že mladí za salesiány sami přicházejí. Pro toto setkávání je také charakteristické, že je „ambulantním“ trvá vždy maximálně několik hodin denně, případně týdně, nebo několik dní např. během prázdninových akcí. Výjimečně pracují salesiáni s mladými stabilně a prožívají s nimi každodenní život (např. internát). Velkým nedostatkem je, že se nepotkávají s mladými v jejich přirozeném prostředí.

Dále se zabývali otázkou jak vnímají chudobu mladých? V odpovědích se nejvíce hovořilo o:

- hudobě sociální – o neúplných rodinách, samotě mladých lidí, propadnutí se do závislostí, etnickém sociálním vyloučení, díky kterému nedosáhnou na zdroje většinové společnosti
- chudobě citové
- chudobě mravní a duchovní, spočívající v absenci hodnotové orientace, neznalosti evangelia, ztrátě smyslu života. Tři odpovědi si všímají také chudoby materiální a momentu nedostatečné výchovy a vzdělání.

Mnohé odezvy vypovídají spíše o obtížích s rozlišováním, co je chudoba. Je to výpověď o představách (chudoba = nuda, nedostatek fantazie). Některé reakce byly málo výrazné. Nejkonkrétnější jsou u chudoby vztahové a sociální = rozbité rodiny.

Salesiáni se při přípravě na Generální kapitulou také zamýšleli nad tím, kde mohou vidět chudou mládež a zjistili, že si všímají buď míst, nebo skupin, ale nemají skupiny spojeny s jednotlivými místy.

Místa, kterých si povšimli, jsou:

- Školy
- Hospody a restaurace
- Hřiště v okolí

- Dětský domov v okolí
- Nádraží
- Skupiny, které vytvářejí násilí ve městě
- Místa v parku, na náměstí, na sídlištích, kde se mladí setkávají
- Nefunkční nebo rozpadlé rodiny (domácnosti), kde se o mladé nikdo nestará

Potřebné skupiny mladých:

- Romové v ghettu
- Narkomani
- Učňovská mládež
- Děti přistěhovalců
- Děti maminek v azylových domech
- Oběti domácího násilí
- Homosexuálové
- Nezaměstnaní
- Skate komunita
- Vysokoškoláci

Dále se salesiáni věnovali otázce co je třeba k tomu, aby péče o chudou mládež byla efektivnější. Zapotřebí je:

- vést společnou diskusi a prověřovat smýšlení
- projevit zájem o konkrétní ohroženou skupinu a zajímat se o to, co potřebuje
- jít mezi mladé, dostat se do jejich prostředí/jít do terénu
- zrušit nebo omezit jiné současné aktivity či díla a uvolnit si tak sílu pro tyto mladé
- více se zapojit do okolní sociální sítě
- připravit se a získat kvalifikaci a zkušenosti pro práci s těmito mladými, připravit si i spolupracovníky a animátory
- uvolnit se od administrativy k přímé práci s mladými
- přeorientovat se z krátkodobé „ambulantní“ přítomnosti mezi mladými ke stálejší, soustavné (školy, internáty);
- cíleně se věnovat rodičům
- orientovat se na osobní vztahy, uschopňovat se k doprovázení
- zajistit vhodné materiální podmínky pro realizaci
- vytvořit nabídku – plán působení včetně evangelizace

- více se modlit o pochopení Boží vůle, jak v dnešní době v této zemi realizovat salesiánské poslání: Pochopit, co a jak by dělal Don Bosko dnes v těchto podmínkách.
- více využít spolupráce s laiky ze Salesiánské rodiny

V závěru bylo uvažováno nad možnostmi, která díla případně otevřít:

- dílo pro uprchlíky
- internát
- internát / krizové centrum
- učňovské středisko (např. rozvinout Vřesovice, otevřít pro Romy)
- dům na půli cesty / dětský domov
- dílo pro drogově závislé
- věnovat se mladým pomocí internetu
- nový program ve stávajících dílech
- putovní oratoř
- terénní práce např. i ve farnosti
- rozvinout velký potenciál stávajících středisek, třeba i o nové typy činností.
- pokračovat a rozvíjet práci s chudou mládeží ve stávajících dílech
- zapojit se do již existujícího díla či díla vznikajícího vedeného aktivními laiky či salesiány spolupracovníky (např. Integra Vsetín)
- Věnovat se problematickým lokalitám (Sudety, pohraničí)²⁹

Mám-li zhodnotit tyto otázky a postoje, tak by mé vyjádření k nim bylo velmi kladné. Hodnotím velmi reálnost popisu situace a pravdivost s kterou je k tomu přistupováno. Zde bych ráda konstatovala, že se salesiánům daří naplňovat své poslání a povolání, které mají dané ve stanovách, přemýšlí nad současnou situací a mapují společenské poměry, pozice mladých, stav vlastních sil a z nich vyplývající možnosti, jak se zapojit v utváření svého povolání. Je zde vidět i určitá kritičnost a zdravý úsudek, na tomto přístupu je patrná i zodpovědnost salesiánů za mladé v naší zemi, která jim leží na srdci a touží ze svých sil a možností využít všeho, co je možné, prozatím alespoň výhledově. Také zde spatřuji důležité tvrzení na zaměřenost na skupiny i jednotlivce, kterým není věnována ve společnosti taková péče, kterou by si zasloužili. Nemohu než souhlasit s tím, aby salesiáni vyrazili mezi mladé do jejich prostředí, tam podle mého názoru nejlépe zjistí, co potřebují

---

²⁹ <http://www.sdb.cz/res/data/099/010985.doc> [22. 4. 2008].

a jak se k nim přiblížit a budou se jim umět snáze dávat a v tom by je jistě Don Bosko povzbuzoval.

Nyní naváží další kapitolou věnovanou tématu skupiny, o které již zde byla několikrát řeč, a najdeme ji i v názvu samotné práce.

3 Obecné pojednání o pojmu skupina

Nyní tedy pojednám o termínu skupina a malá skupina, abychom si tento pojem vyjasnili pro další použití v diplomové práci. Nejprve zde uvedu definice slova skupina, jak je uveřejnily pedagogický slovník a psychologický slovník, dále budu intenzivně čerpat informace z knihy Milana Nakonečného Sociální psychologie, která mi pomůže najít přesné umístění, pojmenování a rozdělení skupin (malých skupin), tedy takových kterým se věnují salesiáni.

Skupina je jedním ze základních pojmů sociologie a sociální psychologie, používaný i v pedagogice tvrdí Pedagogický slovník. Jde o soubor dvou nebo více osob, které mohou mít náhodné i volné vztahy, nebo těsné a intenzivní vztahy kooperace. Z pedagogického hlediska jde obvykle o tzv. formální skupiny (třída žáků, učitelský sbor) vyznačuje se specifickými druhy vztahů, např. vztahů učitel – žák, vztah žák a žák, interakce, komunikace, sociologie výchovy.³⁰

K pojmu skupina má co říci i Slovník pedagogické metodologie, pro něj představuje abstraktní, ideální typ, jemuž se empirické skupiny blíží podle zastoupení určitých znaků. Vymezení skupiny je různé, označuje se jím např. malá skupina, neformální skupina, primární skupina apod., důraz se klade na celek a na faktory, které tento celek vytvářejí. Vzhledem ke složitosti problematiky je klasifikace skupin obtížná, uplatňuje se při ní tato kritéria: počet členů, složení, struktura, koheze, úkoly a funkce, okolí, interakční procesy, kultura, účinnost, doba trvání a jiné.³¹

Malou skupinu definují dvě kritéria tvrdí autoři knihy Přehled Sociologie a to, že malá skupina je skupina sdružující omezený počet jedinců, kteří vstupují do vzájemných interakcí a uvědomují si, že jako skupina tvoří jeden celek. Předpokladem pro její existenci je, že její členové sdílí pocit sounáležitosti, který je respektován i těmi, kteří do ní nepatří. V malých skupinách jsou vztahy vysoce personalizované a vždy v sobě zahrnují afektivní složku. Jedná se např. o rodinu, skupiny přátel, sousedská společenství. Za malé skupiny tedy nejsou považované takové skupiny, jejichž počet členů překračuje hranici, do níž je možné navázat osobní kontakty se všemi ostatními členy. Nejsou jimi ani náhodná či

---

³⁰ PRŮCHA Jan, WALTEROVÁ Eliška, MAREŠ Jiří: Pedagogický slovník, Praha: Portál 2001, 200.

³¹ MAŇÁK Josef, ŠVEC Štefan, ŠVEC Vlastimil: Slovník pedagogické metodologie, Brno: Paido 2005, 103.

příležitostná shromáždění jedinců – vztahy v takovýchto skupinách nejsou totiž dost intenzivní na to, aby umožnily jedincům vybudovat si pocit sounáležitosti.³²

Termín skupina definuje také Psychologický slovník jako seskupení osob, které spojuje určitý znak např. pohlaví nebo příbuzenský vztah.³³ Mluvíme-li tedy o skupině, myslíme tím skupinu sociální.

3.1 Sociální skupina

Psychologický slovník říká o sociální skupině, že je jedinečným sociálním útvarem vytvořeným různým počtem jedinců a to tak, že jedinci k sobě patří nebo jsou si navzájem přiřazováni. Je také kolektivem osob, které se odlišují od jiných podle určitého znaku. Sociální skupina je jednotkou horizontální diferenciaci. Tento pojem se objevil po francouzské revoluci a to k označení jiného než stavovského (tj. vertikálního) členění. Označuje se jím také soubor jednotlivců, kteří jsou propojeni osobními nebo neosobními (institucionálními) vazbami ve vyšším celku. (Z. Bauman). Charakterizuje se jím také různý počet osob, mezi nimiž jsou takové vztahy, že musí být posuzováni společně (A. W. Small). Sociální skupina se rozlišuje v širším a užším smyslu.³⁴

V psychologii sociální se rozeznávají společnosti jako seskupení jednotlivců, které se více či méně náhodně setkaly například cestou do práce v jednom vagónu metra, a skupiny, které se dělí na velké a malé. Velké skupiny jsou seskupení jednotlivců s nějakou společnou demografickou charakteristikou, zatímco malé skupiny tvoří osoby, které se navzájem znají, navzájem spolu komunikují a jsou formálně nebo neformálně integrovány nějakým společným cílem. Žáci školních tříd jsou příkladem takové formální skupiny, zato malou neformální skupinu tvoří např. rodina.³⁵

Milan Nekonečný dále tvrdí, že každá lidská bytost je součástí nějaké sociální skupiny, nejprve se narodí do základního typu skupiny ve společnosti, jakou je již výše zmíněná rodina a posléze je zařazována či se sama začleňuje do skupin podle daných charakteristik, některé jí jsou automaticky přiřazeny, jako je například skupina ve školce či základní, střední nebo vysoké škole. Tyto skupiny si sama od sebe nevolí, spadá do nich. V dospělosti i dříve si člověk volí sám subjektivně skupinu či skupiny do kterých chce

---

³² MONTOUSSÉ Marc, RENOARD Gilles, Přehled sociologie, Praha: Portál 2005, 232.

³³ HARTL Pavel, HARTLOVÁ Helena: Psychologický slovník, Praha: Portál 2000, 541.

³⁴ <http://rpc.vse.cz/doc/183#257,2>, Charakteristika sociální skupiny, [6. 3. 2008].

³⁵ NAKONEČNÝ Milan: Sociální psychologie, Praha: Academia 1999, 215.

patřit. Definované jeho touhami, zájmy, vlohami a možnostmi. Více se dozvíme v následující kapitole.

3.2 Dělení malých skupin

V knize Sociální psychologie její autor dělí malé skupina na:

3.2.1 Formální a neformální (res. primární a sekundární) skupiny

Členové formálních skupin například pracovních, školních jsou sjednoceni formálně vymezenými cíli nebo shromážděni na principech daných rysů (např. skupina spolubydlících na jednom internátním pokoji, jejich společné znaky jsou: stejný věk, pohlaví, studijní obor). Ve formálních skupinách se však mohou vytvářet neformální podskupiny. Členové neformálních skupin (jako je rodina) jsou integrováni neformálně, tj. psychologicky (např. emocionálně).

3.2.2 Členské a referenční skupiny

Členská skupina je taková skupina, k níž jedinec fakticky náleží. Je jejím členem. Například brankař fotbalového mužstva apod. Pozitivně referenční skupina je taková, ke které jednatel patří rád nebo touží být jejím členem (např. členství v prestižním golfovém klubu, kde jsou přísně stanovena pravidla přijetí nového člena). Negativně referenční skupinu charakterizuje jedinec, který do ní patřit nechce, nebo je v ní nerad a nespokojen.³⁶

3.3 Funkce malých skupin

Jak tvrdí Nekonečný členství ve skupině doprovází jedince po celý život a celý život se jedinec vnímá jako člen nějaké skupiny. Josef Čapek napsal: „Člověku je jen mezi lidmi nejtepleji.“ Sounáležitost se skupinou je vitální nezbytností: dítě se narodí do rodiny, která ho vybavuje pro život, učí ho nacházet ochranné zázemí, učí se zde seznamovat se svým životním prostředím, orientovat se v něm a obdrží zde primární náležitosti nutné pro život jako je řeč, hygienické a jiné návyky, role, hodnoty apod.³⁷

Být součástí malé skupiny naplňuje jednotlivci základní sociální potřeby. Skupina poskytuje svému příslušníku nejen určitá uspokojení, ale také srovnávací rámec pro jeho postoje a jednání, utváří jeho pojetí „sociální reality“ a jeho sociálních rolí. Skupina je pro

---

³⁶ NAKONEČNÝ:op. cit. 216.

³⁷ Srov. tamtéž 217.

jedince přitažlivá v míře, v jaké uspokojuje jeho potřeby a uspokojuje-li je v dostatečné míře, stává se zdrojem odměn a fixace jedince na skupinu. V takovém případě se členská skupina stává pro jedince pozitivně referenční, resp. „pozitivně vtažnou“. Skupina působí také jako určitá zpětná vazba nebo jak uvádí Nakonečný jako „sociální zrcadlo“ pro přijetí a hodnocení sebe sama. Individualita osoby se formuje na základě sebereflexí a reflexí postojů a chování sociálního okolí vůči ní.³⁸

3.4 Utváření malých skupin

Realizace malých primárních skupin jako je školní třída je dána určitými pravidly výběru (např. archeologická skupina je vybrána dle specializace jednotlivých členů, zkušeností a vzdělání v dané zkoumané oblasti). Malé sekundární skupiny jsou formovány především na základě vzájemného působení jedinců. Iniciativou pro vznik takovéto skupiny bývá pravidelný osobní kontakt např. přihlášené děti do kurzu plavání se posléze stávají výbornými kamarády a přáteli, někdy i na celý život. V podstatě, ale platí to, co říká M. Sherif a C. Sherifová, (1954), že „skupiny jsou produkty interakcí mezi individui“.³⁹ To ovšem má význam pro sekundární skupinu, která může vzniknout, mít svůj původ ve skupině primární tedy formální (například v klubu maminek se některé maminky spřátelí pro společný zájem o kuchařské umění, častěji se kontaktují z důvodu předávání nových receptů a přínosem to pak může být pro celou skupinu, když si připraví pro ostatní maminky přednášku či ukázkou toho, co umí, nebo příklad florbalové skupiny chlapců, kteří chodí trénovat pravidelně dvakrát týdně do tělocvičny Salesiánského střediska, chlapci se skamarádí, mají společný zájem o tento druh sportu, chtějí se účastnit soutěží a vyhrát). Důvodem vzniku takové skupiny či podskupiny může být vzájemné imponování si (způsobem chování a jednání party dětí na sídlišti, dovednostmi na počítači, hudebním nadáním, sbírkou známek, láskou k tanečnímu stylu Hip Hop, Break Dance). Ve formálních skupinách jsou týmová pravidla a postavení stanoveny např. v manažerských skupinách výkonnostními požadavky, směrnici a postavením, v neformálních týmech se formují ve vývoji kolektivních aktivit skryté, nepsané nároky na vztahy a přístupy jednotlivých jedinců ve skupině. Primární tedy formální skupiny vytváří podobně neformální strukturu pravidel, postavení a funkcí.⁴⁰ Dle K. Lewina (1947) je podstatným aspektem utváření a fungování malé skupiny vzájemná závislost osob, které ji vytvářejí a posléze i tvoří. Podstatou početnější malé skupiny může být dyáda (dva jednotlivci), k níž

---

³⁸ Srov. tamtéž 217.

³⁹ NAKONEČNÝ: op. cit., 218.

⁴⁰ Srov. tamtéž 219.

se přidávají další osoby, a může to být i „silný jedinec“, který kolem sebe shromažďuje a přitahuje další jedince (to je typický příklad gangů, ale nejen gangů, ale často tomu tak může být i v případě vzniku skupinek u salesiánů).⁴¹

Je evidentní, že při vzniku neformální skupiny, nebo neformální podskupiny v rámci nějaké skupiny formální, musí vzniknout určité skupinové normy či pravidla, která upozorňují na nevhodné jednání jednotlivců ve skupině a sledují naopak patřičné chování z obojího pak pramení dobré či méně dobré reakce. Tento způsob kontroly vede k tomu, aby byl plněn úmysl a směřování dané společnosti.⁴²

3.5 Typické skupiny pro salesiány

3.5.1 Cílové skupiny salesiánské pastorace

Výchovně pastorační projekt (VPP) pro rok 2007 dává jasný přehled skupin, s kterými salesiáni tráví nebo chtějí trávit svůj čas. Zde je také zohledněno, že svou práci nevnímají pouze jako individuální službu jedinci, ale zamýšlí se a cíleně pracují se skupinami z křesťanského i mimo křesťanského prostředí.

Salesiáni Dona Boska jak tvrdí VPP pracují se všemi věkovými skupinami v rámci různých cílových skupin a to podle jednotlivých oblastí své práce např. misie, školství, farnosti, sociální komunikace atd.

Přehled skupin mladých lidí, se kterými salesiáni pracují, je následující:

- z věřícího prostředí
- se zájmem se vzdělávat v rámci zájmové činnosti (kroužky)
- zájemci o duchovní povolání
- ze sociálně slabě podnětného prostředí
- z dětských domovů
- na okraji církve
- z neúplných rodin
- z národnostních menšin
- mladí, kteří trpí různými druhy závislostí.

Organizační projekt provincie 2007, jak je zmíněno v VPP stanovuje další cílové skupiny, kterým by se chtěli salesiáni věnovat v budoucnosti, jsou jimi:

---

⁴¹ NAKONEČNÝ: op. cit., 219.

⁴² Srov. tamtéž 219.

- učňovská mládež
- romské rodiny v komunitním centru
- mladí lidé se zájmem o programy salesiánské spirituality.⁴³

Tento přehled skupin nám dává jasný vhled do salesiánského díla, které jak vyplývá z Výchovně pastoračního projektu se věnuje především mladým ve skupinách. Detailnější přehled jednotlivých činností, které vyvíjejí čeští salesiáni uvedeme níže. V tuto chvíli vyjdeme-li z informací o skupinách můžeme konstatovat, že u salesiánů se vytváří jak neformální skupiny (kamarádi v otevřeném klubu se společnými zájmy), skupiny členské (jsou zapsáni ve stejném kroužku, mají stejný zájem) i pozitivně referenční (mladý člověk je v tomto uskupení rád) malé skupiny. Počet členů v těchto malých skupinách tvoří maximálně 10 -15 osob. Vhodný počet pro skupinu pak činí 8 lidí plus minus dva. S takovýmto počtem je ideální způsob práce, lze vytvořit osobní vztah, každý se dostane ke slovu, má prostor, a je to dostatečně přehledný počet lidí.

3.6 Dynamika skupiny

V práci se skupinou je třeba zohlednit určité dynamiky, změny, vývoj, cíl, a proto se nyní zaměříme na téma skupinové dynamiky, nejprve se podíváme na vysvětlení tohoto pojmu z více pohledů a pak budeme sledovat jednotlivé prvky, které se ve skupině objevují.

Pro psychologický slovník je skupinová dynamika („group dynamics“) označením hybných sil ovlivňujících rysy skupinového chování.⁴⁴

Jako souhrn skupinového dění a skupinových interakcí, ke kterým patří zejména cíle a normy skupiny, vůdcovství, koheze, tenze a projekce je definována skupinová dynamika slovníkem cizích slov.⁴⁵

Pedagogický slovník k pojmu skupinové dynamiky uvádí, že jde o psychologické síly a procesy působící v rámci malé skupiny (např. školní třídy), které určují sociologické rysy skupiny jako celku a ovlivňují chování jednotlivých členů skupiny.⁴⁶

Skupinová dynamika nebo dynamika skupiny je oblíbeným termínem americké sociální psychologie, který D. Cartwright a A. Zander (1960), definují jako „pole šetření

⁴³ Srov. VÝCHOVNĚ PASTORAČNÍ PROJEKT PROVINCE 2007: op. cit., 5.

⁴⁴ HARTL Pavel, HARTLOVÁ Helena: op. cit., 126.

⁴⁵ <http://www.slovník-cizich-slov.cz/?q=skupinov%C3%A1+dynamika&typ=0> [6. 3. 2008].

⁴⁶ PRŮCHA Jan, WALTEROVÁ Eliška, MAREŠ Jiří: Pedagogický slovník, Praha: Portál, 2001, 200.

věnované postupujícímu poznávání povahy skupin, zákonům jejich vývoje a jejich interpelacím s individuí, ostatními skupinami a širšími institucemi“.⁴⁷

Skupinová dynamika je souhrnný název pro procesy, které mají vliv na skupinové dění. Je složena z mnoha prvků, které se neustále mění a navzájem ovlivňují. Poprvé s tímto pojmem přišel v roce 1943 Kurt Lewin.⁴⁸

3.6.1 Prvky skupinové dynamiky

Kurz Efektivní komunikace a rétoriky J. Švece nás provádí prvky skupinové dynamiky, kterými jsou cíle a normy, vedení a motivace, interakce a komunikace, dále pak struktura skupiny a role jejich členů a mimo jiné také fáze a atmosféra skupiny i faktory rychlosti vývoje skupiny.

Cíle a normy

Každá skupina lidí, která je alespoň krátký čas spolu si vytvoří určité cíle, na které chce dosáhnout. Cíle samozřejmě nemusí být jednotné, nicméně shoda alespoň v základních je potřebná ke správné funkci skupiny. Rozdílné cíle členů skupiny téměř nutně znamenají konflikty. Pomoci k dosažení cílů pomáhají skupinové normy, které určují jaké chování je, nebo není ve skupinách vhodné.

Vedení a motivace

Na základě cílů a norem je skupina nějakým způsobem vedena či řízena. Aby členové skupiny měli zájem na dosažení cílů a dodržování norem, je potřebná motivace, která by měla vycházet z jejich individuálních motivů (členství ve skupině). Souvisí se styly řízení.

Interakce a komunikace

Nejvíce „viditelná“ část skupinové dynamiky. Na základě verbální komunikace i neverbální komunikace se mohou výrazně měnit ostatní prvky. Sem patří i způsoby řešení konfliktů.

Struktura skupiny a role jejich členů

Každá skupina je nějak rozdělena, má odlišnou strukturu vedení, jiný počet členů, "vypadá" jinak formálně a jinak neformálně. Může a nemusí mít podskupiny, které mohou

---

⁴⁷ Srov. NAKONEČN: op. cit., 240.

⁴⁸ ŠVEC Jakub: Kurz Efektivní komunikace a rétorika, Matematicko-fyzikální Fakulta UK, 2006/2007, http://cs.wikipedia.org/wiki/Skupinov%C3%A1_dynamika, [6. 3. 2008].

mít odlišné cíle. Každý člen skupiny má současně svou pozici ve skupině (soubor pravomocí a povinností) a také svou roli, ke které inklinuje (koordinátor, inovátor apod.).

Fáze vývoje skupiny

Každá skupina prochází během své existence několika stádii, která mají vliv na výkon skupiny a vztahy mezi členy. Fáze se nazývají Forming - setkání skupiny, Storming - vyjednávání pozic, procesu a struktury, Norming - shoda na základních normách skupiny, Performing - výkonná skupina a Adjourning - skupina ukončující svoji činnost.⁴⁹

Atmosféra ve skupině

"Dobré" vztahy ve skupině, vykání/tykání, humor apod.

Faktory rychlosti vývoje skupiny

- plánovaná doba trvání skupiny nebo týmu (dlouhodoběji trvající skupiny mají dynamiku pomalejší)
- množství společných zážitků
- závažnost práce, míra stresu
- dosavadní zkušenosti členů skupiny.⁵⁰

Skupinová dynamika ve skupinách s kterými pracují salesiáni je samozřejmě shodná s popsaným vývojem a projevy. Nejeví známky žádné netypičnosti nebo originality. V další části se budu věnovat tématu Salesiáni a skupina, abych doplnila mezery v celkovém pohledu na práci salesiánů se skupinami.

---

⁴⁹ http://orchis.brontosaurus.cz/ohb0506/dynamika_socialni_skupiny_tisk.pdf [25. 4. 2008].

⁵⁰ Srov. ŠVEC Jakub: Kurz Efektivní komunikace a rétorika, Matematicko-fyzikální Fakulta UK, 2006/2007, http://cs.wikipedia.org/wiki/Skupinov%C3%A1_dynamika, [6. 3. 2008].

4 Salesiáni a skupina

4.1 Z duchovní závěti svatého Jana Boska

V tomto krátkém dopise na rozloučenou Don Bosko nejprve děkuje svým nástupcům za jejich dílo, vyzývá své spolupracovníky k chudobě, vzájemné lásce, úctě k představeným. Nabádá k dodržování stanov. Opakovaně klade svým salesiánům na srdce, aby se drželi svého hlavního představeného Ježíše Krista, který nikdy neumírá, a je jediným dobrým vůdcem a vzorem, na zřetel mají vzít, že on je jednou bude také soudit a zohlední jejich věrnou službu.

Don Bosko přímo říká: „budou-li naši spolubratři pracovití, budou-li se dobře chovat a bude-li každý sám na sebe přísný, budou získávat, ano takřka přitahovat své žáky, aby následovali jejich příklad. Dále pak tvrdí. „Svět nás bude přijímat se sympatiemi, dokud se budeme starat o divochy a o nejchudší mládež, čili o ty nejohroženější v lidské společnosti. To je naše pravé bohatství, které nám nikdo nebude závidět a nikdo nám je neuloupí“.⁵¹

Tyto úryvky můžeme tedy pokládat za nejstarší odkaz Dona Boska svým salesiánům, kde sice ne přímo, ale celkem jasně mluví o skupinách (divochům a nejchudší mládeži), kterým se mají věnovat a ke kterým jsou posláni a povoláni. V této, můžeme říci, řeči na rozloučenou zdůrazňuje Bosko důležitost správného chování, vzoru, úcty, pokory a dobroty.

4.2 Dokumenty

Zde uvedu přehled některých dostupných materiálů, které jak přímo tak nepřímo pojednávají o práci salesiánů se skupinami, situaci a potřebách mládeže. Především jde o texty, které jsou k dispozici Českým salesiánům na internetových stránkách www.sdb.cz:

- Stanovy Kongregace sv. Františka Saleského
- Výchovně pastorační projekt provincie 2007
- Výchovně pastorační projekt 2007
- Výchovně pastorační projekt 2001
- Organický projekt provincie 2007
- Provinciální kapitula 2007: Zpráva o stavu provincie sv. Jana Boska – Pastorece mládeže

---

⁵¹ VIGANO: op. cit., 249 - 252.

- Závěrečný dokument 26. Generální kapituly
- Závěrečný dokument 25. Generální kapituly
- Závěrečné dokumenty všech předešlých 24. Generálních kapitul
- Listy hlavního představeného salesiánů Pascuala Chavese a minulých 8 hlavních představených

4.3 Současnost

Internetový salesiánský portál prezentuje své činnosti, věnující se dětem a mladým lidem, pod titulem „Co děláme“. Jde o současnou nabídku především:

- V Salesiánských střediscích mládeže, kterým se budeme podrobně věnovat později.
- Prostřednictvím dobrovolnických programů u nás i v zahraničí (např. projekt Cagliari více níže).
- Během různých prázdninových akcí - prázdninové pobyty pro věřící mládež označované jako "chaloupky", které mají v naší zemi dlouhou tradici. Pojem "chaloupky" označuje křesťanské prázdninové pobytové akce pro menší počet účastníků (do 20 chlapců nebo dívek) pořádané v salesiánském duchu, které se začaly rozvíjet v době útlaku církve státem.⁵²
- Na duchovních akcích – mezi než patří různé duchovní obnovy a duchovní cvičení.
- Tyto aktivity mají svoji zvláštní hodnotu, protože poskytují možnost navázat hlubší vztahy, prožít intenzivní zážitky, případně se zabývat delší souvislý čas nějakou problematikou, a tak přispět k rozvoji osobnosti účastníků.⁵³
- V salesiánské farní pastoraci
- Při práci v médiích - v oblasti sdělovacích prostředků je salesiánská provincie jak jejich objektem - to znamená sdělovací prostředky o ní, svým vlastním způsobem referují; tak jejich subjektem - to znamená salesiánská provincie je jejich zřizovatelem.

Je zde snaha být v mediální oblasti aktivní, k aktivitě vychovávat a dle daných možností napomáhat k rozšiřování mediálního prostoru pro všechny hodnoty, které v pluralistické a demokratické společnosti přispívají k uskutečnění Božích darů v nejširším smyslu.

---

⁵² <http://www.sdb.cz/prazdninove-akce/> [25. 4. 2008].

⁵³ <http://www.sdb.cz/duchovni-akce/> [25. 4. 2008].

Salesiáni jsou sami zřizovateli některých mediálních děl, například nakladatelství Portál. Zároveň pracují v dalších mediálních projektech - vydávají vlastní časopis Salesiánský magazín, jsou spoluzakladateli dětského časopisu Nezbeda, pracují v Televizi Noe a společnosti Telepace.⁵⁴

- Na misiích - na přání dona Egidio Viganó – tehdejšího generálního představeného kongregace Salesiánů Dona Boska, byla v roce 1994 vypravena první skupina českých salesiánů do Bulharska.

Sofijským exarchou Methodi Stratievem byli salesiáni posláni do města Kazanlaku. Kde mají své hlavní sídlo.

Kazanlak leží v malebném kraji Středního Bulharska na úpatí balkánských hor Staré Planiny uprostřed známého Údolí růží - v srdci země thráckých panovníků. Z tohoto místa salesiáni programují a organizují svou činnost, vyplývající z jejich poslání a úkolů, které na sebe berou. V současné době je v Bulharsku šest salesiánů. Pro letní aktivity přichází ještě posila. Kromě duchovní služby v kazanlacké farnosti jsou ve stálém kontaktu s místním obyvatelstvem a také s nejrůznějšími zařízeními, v nichž se vychovává mládež, aby jim byla v případě naléhavé potřeby poskytována podpora a pomoc, kterou jsou salesiáni schopni zajistit. Z nich uvedeme alespoň dvě instituce. Je to internát se školou pro tělesně postižené v nedalekém Videnu a nápravné zařízení pro mladistvé v Jagodě rovněž poblíž Kazanlaku. Kromě toho jsou v areálu, kde salesiáni žijí a pracují, každý den zpřístupněny prostory, kde může místní mládež spolu se salesiány trávit svůj volný čas. Tento areál slouží aktivitám pro mládež také z jiných míst Bulharska na základě předem připravovaných akcí. Salesiáni však působí i mimo Kazanlak. V současné době působí salesiáni ještě v Novo Delčevo, Jambolu a ve Staré Zagoře. Každoročně se pro mládež organizují letní tábory, fotbalové turnaje a podobné aktivity. Také v rámci diecézních programů se zapojují do příslušných činností, jako jsou např. diecézní setkání mládeže a duchovní obnovy.⁵⁵

- Ve školách - cílem salesiánské činnosti v pedagogické oblasti je usilovat o důkladné vlastní vzdělání v teologii a pedagogice. Je snahou toto vzdělání dále zprostředkovávat dle konkrétních možností (od kvalifikovaného vzdělávání v rámci akreditovaných oborů přes výuku náboženství ve školách, kurzy v centrech mládeže až po nabídky různým věkovým skupinám v rámci farní pastorace).

---

⁵⁴ <http://www.sdb.cz/salesiani-a-media/> [26. 4. 2008].

⁵⁵ <http://www.sdb.cz/salesianske-misie/> [26. 4. 2008].

Salesiáni jsou zřizovateli Jaboku - Vyšší odborné sociálně pedagogické a teologické školy (více níže). Dále působí na Teologické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a přednášejí na Cyrilometodějské teologické fakultě univerzity Palackého v Olomouci.⁵⁶

- V Salesiánském divadle, které je od roku 1990 vráceno salesiánům, kterým patřilo do roku 1950. Salesiánské divadlo je po právní stránce součástí Salesiánského střediska mládeže o.p.s., divadlo slouží hlavně k realizaci představení neziskových organizací, které chtějí v divadelních prostorách prezentovat svoji činnost. Největší časový prostor využívají základní umělecké školy, taneční studia či školy, základní školy a gymnázia z blízkého okolí, skauti apod.⁵⁷

Salesiánské dílo má opravdu široký záběr, který jsme si zde odprezentovali, pro mladé je nabízena celá řada zajímavých aktivit, činností, programů, které umožňují různé prožitky jak v oblasti duchovní, vzdělávací, kulturní, misijní, nebo v oblasti trávení volného času. Stačí si jen vybrat, co zrovna mladý člověk potřebuje. V přímé práci s mládeží nejsou pouze sami salesiáni, jejich jak se říká pravou rukou jsou animátoři o kterých budeme mluvit dále.

4.3.1 Animátor

Nejprve, co říká sám zakladatel Kongregace sv. Františka Saleského o animátorovi. Don Bosko vnímá jako důležitý prvek výchovy právě asistenci. Pedagog či animátor je aktivně přítomný při tom, co mladí dělají, podílí se na vytváření rodinného prostředí. Má účast na životě mladých lidí, zajímá se o to, čím žijí. Pedagog, který má rád své svěřence, buduje důvěru a zároveň vytváří radostnou atmosféru.

Ve vztazích Don Bosko vyžaduje průzračnost a čistotu. Nemůže vychovávat ten, kdo na sebe navazuje, soupeří s ostatními vychovateli o přízeň mladých.

Osobní vztah vychovatele ke svěřeným by měl pomáhat k vnitřnímu růstu, vést k hodnotám, ukazovat na Krista. Ve vztazích by měla vládnout laskavost, důvěra a upřímnost. Don Bosko je rád, když jsou vychovatelé radostní, ale zároveň realističtí.⁵⁸

Dále si o tomto pojmu obecněji vyjadřuje slovník Wikipedia a říká, že tento termín, se v češtině používá zhruba od 90. let 20. století v některých církevních nebo s křesťanskými

---

⁵⁶ <http://www.sdb.cz/salesiani-ve-skolstvi/> [26. 4. 2008].

⁵⁷ <http://www.sdb.cz/divadlo/> [26. 4. 2008].

⁵⁸ <http://www.shm.cz/preventivni-system/> [6. 3. 2008].

církvemi spjatých skupinách a aktivitách pro označení osob, zpravidla mladých, které vedou činnosti s mládeží nebo při nich pomáhají. Označení se používá zejména v římskokatolické a řeckokatolické církvi.

Pro obdobné pozice se v jiných hnutích používají kromě označení vedoucí také pojmy jako rádce (ve skautském hnutí), v případě dětských táborů navazujících na pionýrské tradice praktikant nebo instruktor, v salesiánském prostředí dříve též asistent. S pojmem animátor je spojeno očekávání, že úkolem takové osoby není jen pouhý dozor nebo organizace konkrétní akce, ale plnohodnotná účast na dění a zároveň formační (výchovný) vliv na ostatní účastníky.

Například u slovenských salesiánů jsou do kurzu animátorů přijímáni lidé od 16 let věku. Výchovný, vzdělávací a tréninkový program trvá tři roky (6 půlročních kurzů, jejichž celkový rozsah je 120 hodin), je zakončen zkouškami a absolventi dostávají osvědčení. Tato forma vzdělávání na Slovensku funguje už od roku 1994.

Podobné kurzy pořádají i čeští salesiáni, projekt Salesiánští animátoři je akreditován na ministerstvu vnitra podle zákona o dobrovolnické službě, č. 198/2002 Sb., požadovaný věk účastníků je minimálně 15 let kurz je také tříletý. V prvním roce jsou v osnovách základy pedagogiky a psychologie, ve druhém roce organizační, právní, hygienické a bezpečnostní zásady a ve třetím roce etika a spiritualita, styly řízení a týmová spolupráce.⁵⁹

V pastoračním projektu provincie pro rok 2007 je k animátorovi uvedeno, že je to člověk, který vnímá zodpovědnost sám za sebe a za druhé, zapojuje se do výchovně pastoračního díla v rámci Výchovně pastoračního projektu komunity a čerpá sílu k této činnosti v žité křesťanské a salesiánské spiritualitě. Animátorem by měl být člověk, který pracuje v salesiánském stylu a realizuje celý rozsah salesiánské pedagogiky, včetně života z víry a jeho svědectví.⁶⁰

Animátor, asistent (Ab mistere) – „být při tom“, myslí se tím ve službě mladým lidem v oratoři, dnes můžeme říci nízkoprahovém klubu, říká Pavel Kuchař a dále uvádí: asistent je osobnostně zralejší, věkově blízký mládeži v klubech, má mít přehled o všem, co se tam děje. Jeho úkolem je:

1. mít přehled, co se děje na místě, kde jsou mladí, děti – mapuje terén

---

⁵⁹ http://cs.wikipedia.org/wiki/Anim%C3%A1tor_ml%C3%A1de%C5%BEE, osobně ověřeno [11. 4. 2008].

⁶⁰ Srov. VÝCHOVNĚ PASTORAČNÍ PROJEKT PROVINCE 2007: op. cit., 28.

2. má být motorem činnosti, motivovat (až zbláznit) přítomné do aktivit, které provádějí (musí být o krok napřed než oni).

3. má být klíčovou postavou – to znamená, má se s mladými bavit, věnovat se jim. Je třeba, aby viděl vychovávaného, jeho osobní hodnoty a na ty navazoval. Musí získat důvěru, vytvořit si osobní, jedinečný, individuální vztah k jedinci.⁶¹

Animátor je nejdůležitější pro práci s dětmi či mládeží v salesiánském díle. Na něm nejvíce záleží, co přicházejícím předá, jak je ovlivní, jak mu s ním bude, zda znovu přijdou. Má velkou příležitost ovlivnit tohoto jedince pro celý život svědectvím svého života, svým laskavým přístupem, obětavostí, zájmem o život chlapce či dívky. Být mu nablízku, doprovázet ho, pomáhat mu, naslouchat a umět v pravou chvíli ohleduplně upozornit na jeho chyby to je úkol animátora. Přístup animátora k mladému člověku je značně ovlivněn salesiánskou pedagogikou, tedy preventivním systémem, který mu ukazuje, jak správně se k němu přiblížit, jak získat jeho důvěru a lásku.

4.3.2 Salesiánský výchovný styl práce se skupinou

Preventivní systém

Úvodem je třeba říci, že jedinečnost Boskova preventivního systému je především v jeho přístupu k mladým lidem, nejde o příkazy a zákazy, jako v systému represivním, jeho přístup je velmi tolerantní a laskavý, ale zároveň dává hranice. Tento výchovný trend se mi líbí i z toho důvodu, že o každém jedinci vychovatel přemýšlí, hledá pro něho vhodné podněty, které by ho rozvíjely především v oblasti, která je mu blízká např. sport, hudba, divadlo a podobně. Saleziánská pastorácia mládeže k preventivnímu systému říká: „Don Bosko zanechal originální výchovný styl salesiánského ducha daný Božím vnuknutím, jehož středem a syntézou je pastorační láska. Salesiánský duch má svůj vzor a pramen v srdci samotného Krista. Pod vedením Panny Marie Učitelky. Byl získán pravidelnou prací s chlapci první oratoře, která mu přinesla duchovní a výchovnou zkušenost, kterou posléze pojmenoval „preventivním systémem“.⁶²

Příručka pro spolupracovníky v salesiánských dílech v ČR s názvem „Práce v salesiánském duchu“ se také vyjadřuje o preventivním systému a předkládá jeho charakteristické rysy a doplňuje je citáty autority Jana Boska. Největším odkazem Dona

---

⁶¹ KUCHAR Pavel: Asistence v salesiánském díle, z 10. 3. 2008.

⁶² VECCHI E., Juan, SDB, ROMO S., Antonio, LARRAÑAGA Angel, AUCELLO Giacinto, MAURI Mario: Saleziánská pastorácia mládeže, Bratislava: Don Bosco 1999, 15.

Boska je jeho způsob jednání s mládeží a styl duchovního života. Tento systém Dona Boska má tyto charakteristické rysy:

- Láska a dobrota jakožto základní pilíř jednání s mládeží

Don Bosko byl přesvědčen, že se s mladými lidmi, zvláště s těmi „problémovými“, musí jednat ne přísně, ale laskavě. „Při jednání s mládeží nezapomeňte nikdy na laskavost. Srdce mladých získáte láskou.“ (Don Bosko)

- Víra v dobré jádro v každém mladém člověku

Jan Bosko řekl: Stal jsem se knězem, „abych se přiblížil k mnoha mým kamarádům, kteří nejsou zlí, ale stávají se zlí, protože se o ně nikdo nestará, a abych s nimi mluvil a poučil je o náboženství“.

- Integrální péče o mladé lidi

Ve valdocké oratoři se Don Bosko staral o sociálně ohrožené mladé lidi této čtvrti Turína, aby je osobně, odborně a nábožensky formoval, a tak jim otevřel solidní životní perspektivy. Jeho cílem bylo, aby dospěli v „pocitivé občany a dobré křesťany“. Oratoř by měla proto být pro mladé domovem, kde se cítí přijati, farním společenstvím zvěstujícím radostné poselství, školou, která by je připravila pro život, a hřištěm, kde by se spolu mohli přátelsky setkávat a být veselí.

- Rodinná atmosféra

Don Bosko se ze všech sil snažil nabídnout domov mnoha mladým lidem, kteří při hledání práce opustili své důvěrně známé prostředí rodiny, vesnice a okruhu přátel a byli ve velkoměstě Turíně bez domova. Spolu se svou matkou, spolubratry a početnými spolupracovníky se staral o to, „aby se u něj každý cítil doma.“

- Radost, slavení, hra a srdečnost

Už jako malý chlapec si Don Bosko rád hrál se svými kamarády. Svou veselou povahou a svými zábavnými kousky (kouzla, provazolezectví) dokázal své přátele nadchnout, strhnout a odvést je od starostí tvrdého života plného strádání do světa kouzel a her. Jeho výrok „být veselý, konat dobro a nechat vrabce štěbetat“ odráží nejen důležitý aspekt jeho osobního pojetí života, nýbrž také jeho výchovné činnosti.

- Život a víra

Don Bosko stále znovu poukazoval na to, že náboženství je velmi důležitým pilířem jeho pedagogiky. Ta byla totiž určena křesťanským obrazem člověka a obsahovala

náboženské prvky ve stylu své doby. Přitom Don Bosko nevnímal náboženství jako „nadstavbu“ života, nýbrž jako ústřední základ života a jako návod k životu. Mladý člověk by měl každodenně zakoušet, že náboženství jeho životu pomáhá a osvobozuje jej.⁶³

Internetový server Dcer Panny Marie Pomocnice má také, co říci k preventivnímu systému a to jak k osobnosti vychovávaného, vychovatele a posléze pojednává i o třech pilířích této výchovy.

Salesiánská výchova je založena na křesťanských hodnotách, na hlubokém přesvědčení, že každá lidská bytost je jedinečná, neopakovatelná, schopná druhé obohatit.

Preventivní systém se snaží pozitivně usměrnit fyzické, duševní a duchovní síly člověka tak, aby vyrostl v harmonickou, všestranně rozvinutou osobnost odpovědnou za vlastní život, schopnou zralých mezilidských vztahů, otevřenou pro duchovní hodnoty.

Věřící mladé lidi doprovází na cestě k prohloubení osobního vztahu k Ježíši Kristu a k zakotvení jejich života v Bohu. Mladé, kteří nejsou věřící, vede k tomu, aby si osvojili obecně lidské mravní hodnoty, v souladu s nimi aby utvářeli své svědomí a co nejlépe podle něj žili.

Od vychovatele pak vyžaduje integritu osobnosti, tedy aby jeho postoje, přesvědčení a činy byly v souladu s tím, k čemu vychovává. Vychovává totiž především tím, co je, nikoliv tím, co říká. Jeho prvním úkolem je tedy sebevýchova.

Jedním z charakteristických rysů salesiánské výchovy je spolupráce. Jedná se na prvním místě o spolupráci vychovatele a vychovávaného; výchova není pouze dílem pedagoga, k tomu, aby byla úspěšná, je třeba, aby se na ní vědomě podílel i ten, kdo je vychováván. Salesiánský vychovatel by neměl jednat individualisticky, měl by se co nejvíce snažit o koordinaci svého úsilí se všemi, kdo se na výchově mladého člověka dále podílejí.⁶⁴

V preventivním přístupu není aktivní pouze vychovatel či vychovávaný je to jejich společný zájem, který se opírá ze strany vychovatele o tři výchovné pilíře.

Tři základní výchovné pilíře

Preventivní systém má tři základní pilíře, kterými jsou rozum, laskavost a náboženství.

---

⁶³ VAŇOVÁ Jana, KAPLANEK Michal: Práce v salesiánském duchu. Příručka pro spolupracovníky v salesiánských dílech v ČR, Praha 2002, 9.

⁶⁴ <http://www.fma.cz/vychova/preventivni-system> [5. 3. 2008].

Rozum - Výchovné působení není nahodilé, vychází z konkrétní situace a potřeb mladého člověka, má jasně stanovený cíl, k němuž směřuje. Vychovatel uvažuje nad tím, jaký dopad má určitá výchovná situace, událost, zážitek na život mladých lidí.

Laskavost - Jedním ze samozřejmých předpokladů výchovy je skutečnost, že vychovateli záleží na člověku, kterého vychovává. Aby bylo výchovné působení účinné, měl by mladý člověk z chování vychovatele skutečně vnímat, že mu není lhostejný, že mu na něm záleží. Pak mohou být i náročné požadavky a cíle, které s sebou výchova nese, vnímány ze strany mladých pozitivně. Vztah mezi nimi a vychovatelem není určován pouze autoritou podepřenou případnými kázeňskými opatřeními, ale především přátelstvím a oboustrannou důvěrou.

Náboženství - Výchovné úsilí toho, kdo vychovává v salesiánském duchu, pramení z jeho osobního vztahu k Bohu. Bůh je prvním a nejhlubším motivem pro jeho práci s mládeží. Cílem salesiánské výchovy je harmonický a šťastný člověk. Vychovatel si je vědom toho, že trvalé a věčné štěstí je nám dáno v Ježíši Kristu, plně však respektuje svobodu toho, kdo je mu svěřen, a vychovává jej tak, aby sám odpovědně hledal smysl svého života.⁶⁵

Don Bosko kladl důkaz také na umění vysvětlovat, jak tvrdí server Salesiánského hnutí mládeže a dále cituje Dona Boska, který říká: „Nechtějme, aby mladí lidé dělali věci automaticky nebo ještě hůř kvůli nám. Motivujme je, vysvětlujme jim důvody“. Don Bosko měl vysoké ideály, proto navrhuje všem mladým hodnoty postavené na evangeliu.⁶⁶

Preventivní systém má tedy svou největší hodnotu v pozitivním přístupu vychovatele salesiána či animátora k mladému člověku. Obohacen není výlučně a pouze vychovávaný, ale i vychovatel a to na rovině duchovní, která je pro něj důležitým zdrojem a motivem jeho práce. Podaří-li se pedagogovi například v Salesiánském středisku vytvořit s přicházejícím mladým člověkem otevřený vztah důvěry, založený na předchozí zkušenosti dané především stálým zájmem, ochotou a nabídkou pomoci. Je pravděpodobné, že právě v obtížné životní situaci například v rodině, v partnerském vztahu, nebo ve škole se tento člověk na něho obrátí. Společně pak hledají nejlepší způsob řešení, jak pro mladého člověka tak pro jeho okolí. Vychovatel nesmí být naivní a musí být připraven i na možný nezdar jeho snahy pomoci. Nejen problémy budují důvěrný vztah. Vychovatel věří v dobré jádro každého člověka a snaží se mu předat takové hodnoty, které

---

⁶⁵ <http://www.fma.cz/vychova/preventivni-system> [5. 3. 2008].

⁶⁶ <http://www.shm.cz/preventivni-system/> [6. 3. 2008].

budou potřebné pro jeho život, někdy jde o vedení k plnění školních povinností, vztah k práci, touhu v životě něčeho dosáhnout, jindy o povzbuzení, pochvalu či připomenutí kvalit daného jedince, což ukazuje na to, že vychovatel se snaží nad každým mladým člověkem přemýšlet a pokud je to možné vést ho k tomu, aby se stal šťastným člověkem, který ví, co od života chce. Bez jakéhokoliv násilí je mu nabízena i účast na duchovním programu, společné modlitbě či mši svaté. Nyní se dostáváme k zásadnímu tématu následující kapitoly, která pojednává o Salesiánských střediscích. Poté, co jsme obsáhli celou řadu informací, které se týkali Salesiánů, jejich historie, povolání a poslání, Výchovně pastoračního projektu provincie, 26. Generální kapituly, kapitoly s názvem Skupina, typická skupina u salesiánů, Dynamika skupiny, tématu Salesiáni a skupina, Animátor, Preventivní systém dostáváme se k části, která vychází nejen z mého pohledu.

5 Salesiánská střediska mládeže

5.1 Typické salesiánské středisko

V této části mé práce budu vycházet z výsledků mého výzkumu, který jsem provedla zmapováním nabídek jednotlivých Salesiánských středisek, a jež přikládám v příloze. Bohužel můj výzkum nemůže být součástí diplomové práce, z důvodu značnému rozsahu. Pro bližší představu vytvořím nejprve popis typického střediska v České republice, který bude určitým profilem nabízených aktivit především skupinám dětí a mládeže. V další části představím jednotlivá střediska a posléze se zaměřím na specifika, kterými se vzájemně od sebe liší. Vznikne tedy unikátní přehled zvláštností každého střediska.

Nejprve si, ale řekněme něco obecně o Salesiánských střediscích mládeže, která představují jeden z pilířů salesiánského díla v České republice.

Prostřednictvím pestré nabídky volnočasových aktivit chtějí Salesiánská střediska mládeže vychovávat mladého člověka v ovzduší osobního přístupu a přátelského prostředí a v duchu evangelních hodnot k ušlechtilému lidství a životu z víry.

Z internetového portálu www.sdb.cz se dozvídáme, že Salesiánská střediska mládeže zpravidla provozují a nabízejí aktivity typu Oratoře v užším slova smyslu: pravidelný prostor pro sportovní a zábavnou činnost zaměřenou na děti, kde ale není to pravidlem převažuje účast chlapců.

Dále zájmové kroužky: skupiny zaměřené na zájmovou výuku v oblasti hudby, jazyků, výtvarných aktivit nebo sportu; vedle učení se těmto dovednostem je cílem mimo jiné vytvoření vzájemných vztahů ve skupině a získání zájmu o daný obor. Účastní se většinou děti, chlapci a dívky.

Kluby: forma práce, která chce poskytnout dospívající mládeži prostor k vzájemnému setkávání a zábavě a případně umožnit alternativu k nabídkám komerční zábavy apod.

Katechetické, formační a spirituálně zaměřené skupiny: skupiny různého věku a zaměření, převážně mládež do 20 let. Pro tyto skupiny je charakteristické jejich vědomé náboženské zaměření.

Jednorázové akce: divadelní představení, koncerty, diskotéky, sportovní a jiné soutěže apod. otevřené i pro širší veřejnost. Jejich cílem je rozšířit působení salesiánů na co nejširší okruh lidí, prezentovat salesiánské dílo na veřejnosti a oslovit další mladé lidi nabídkou

různých aktivit. Víkendové a prázdninové akce pro výše uvedené skupiny a pro další zájemce nabízejí možnost zážitku a (křesťanského) společenství.⁶⁷

Typické Salesiánské středisko, vycházím-li z výzkumu, který jsem provedla, má tyto charakteristiky:

- sídlí ve vlastní budově
- zřizovatelem je Salesiánská provincie v Praze
- je součástí bytové zástavby
- komunita čítá v průměru 7 salesiánů
- ve středisku se angažují průměrně 3 salesiáni
- každé středisko má minimálně 2 zaměstnance
- většina činností střediska je vázaná na dobrovolníky, především zájmová činnost
- středisko má otevřeno minimálně 4 dny v týdnu
- jeho součástí je farnost
- nabízí evangelizaci a katechezi
- vychovává k základním lidským hodnotám a zodpovědnosti za sebe a za druhé
- preferuje osobní přístup
- vytváří vzduší domova – bezpečné prostředí
- především se věnuje volnočasovým aktivitám dětí a mládeže
- hlavní nabídkou jsou kroužky
- minimální počet nabízených kroužků je deset
- preferovány jsou sportovní aktivity především fotbal, florbal, horolezení, posilování, break...
- v nabídce nechybí taneční kroužky
- pořádají se divadelní Akademie, prezentace kroužků
- Oratoř je určena pro děti
- nabízí volnočasové kluby pro mládež

---

⁶⁷ <http://www.sdb.cz/strediska-mladeze/> [21. 3. 2008].

- v lokalitě využívá služeb střediska okolo 10 % dětí a mladých lidí
- věnují se dětem a mládeži ve věku od 7 do 24 let
- služby otevřených klubů jsou bezplatné, hrazeny jsou pouze pobytové aktivity a tábory
- zájmová činnost kroužky je hrazena ročním poplatkem, který je symbolický a hraří především energie
- v práci s mládeží jsou zapojeni svou aktivní přítomností salesiáni a animátoři
- středisko přijímá pomoc dobrovolníka
- součástí střediska je horolezecká stěna
- jeho součástí je hřiště
- nabízí občerstvení u baru
- atraktivní činnosti jsou kulečnick, stolní fotbal, stolní hry, šipky
- možnost zapůjčit si sportovní náčiní (míče, florbalové hokejky, pingpongové pálky...)
- věnuje se doučování
- každý měsíc se pořádají výlety
- pořádají tábory neboli chaloupky
- je zde klub maminek nebo cvičení pro nejmenší děti
- aktivity pro dospělé
- účast na Bambiriádě
- cílem je primární prevence sociálně patologických jevů
- středisko své prostory pronajímá

Tyto parametry jsou typické pro jedenáct Salesiánských středisek v naší zemi, uvedme si jejich přehled.

5.1.1 Přehled všech salesiánských středisek

Číslo	Město/Vesnice	Název	Adresa/Kontakt
1.	Brno – Líšeň	Salesiánské středisko mládeže – dům dětí a mládeže Brno - Líšeň	Kotlanova 13, 628 00, Brno, tel.: 544 232 641, e-mail: info@lisen.sdb.cz, www.salesko.cz
2.	Brno – Žabovřesky	Salesiánské středisko mládeže – Dům dětí a mládeže Brno - Žabovřesky	Foersterova 2, 616 00 Brno, tel.: 541 213 110, e-mail: info@brno.sdb.cz, www.brno.sdb.cz
3.	České Budějovice	Salesiánské středisko mládeže - Dům dětí a mládeže České Budějovice	Emy Destinové 1, 370 05, České Budějovice, tel.: 385 341 877, e-mail: sasmcb@sdb.cz www.sasmcb.sdb.cz
4.	Fryšták – není typickým střediskem	Dům Ignáce Stuchlého SKM, o.s. Fryšták	P. Ignáce Stuchlého 26/27, 763 16 Fryšták, tel.: 577 911 065, e-mail: dis@disfrystak.cz www.frystak.sdb.cz
5.	Ostrava	Salesiánské středisko volného času Don Bosco Ostrava	Vítkovická 28, 702 00 Ostrava 1, tel.: 599 526 361, e-mail: ostrava.sdb@seznam.cz www.ostrava.sdb.cz
6.	Pardubice	Salesiánské středisko mládeže SKM Pardubice	Borovské náměstí 2018, 530 02 Pardubice, tel.: 773 201 802, e-mail: sasm@pardubice.sdb.cz www.pardubice.sdb.cz
7.	Plzeň	Salesiánské středisko mládeže – Dům dětí a mládeže Plzeň	Revoluční 151/98, 312 00 Plzeň, tel.: 377 266 953, e-mail: stredisko@sdbplzen.cz, www.sdbplzen.cz
8.	Praha	Salesiánské středisko mládeže, o.p.s., Praha	Kobyliské náměstí 640/11, 182 00 Praha 8 tel.: 283 029 311, e-mail: stredml@sdb.cz, www.sdb.cz/sasmkob
9.	Rumburk – Jiříkov	Salesiánský klub mládeže Rumburk - Jiříkov	Dobrovského náměstí 379/11, 408 01 Rumburk, tel.: 412 332 413, e-mail: stredisko.mladeze@seznam.cz www.rumburk.farnost.cz/stredisko
10.	Teplice	Salesiánské středisko Štěpána Trochty – Dům dětí a mládeže Teplice	Rovná 277, 415 01 Teplice, tel.: 417 578 480, e-mail: sst@teplice.sdb.cz, www.teplice.sdb.cz
11.	Zlín	Salesiánský klub mládeže Zlín	Okružní 5298, 760 05 Zlín, tel.: 577 234 009, e-mail: saleklub@quick.cz, www.zlin.sdb.cz

6 Specifika jednotlivých salesiánských středisek

Základem pro zpracování následujícího textu je především výzkum, který jsem provedla v jednotlivých střediscích, informace z mého dotazníku, dále údaje z brožury Don Bosco v České republice – Salesiáni dnes a má osobní zkušenost.

6.1 Salesiánské středisko mládeže – dům dětí a mládeže Brno – Líšeň

Lokalita střediska

Středisko se nachází uprostřed sídliště Nová Líšeň, které vznikalo na začátku 80. let minulého století. Dnes v něm žije přibližně 26 000 obyvatel, z toho značný počet dětí a mladých lidí (asi 20%). V roce 2006/2007 prošlo střediskem téměř 600 dětí a mladých lidí. Otevřeným klubem VeSPOD a dalšími spontánními programy, kde se účastníci neregistrují, a také různými akcemi během roku je oslovováno zhruba 1 200 dalších dětí a mladých.⁶⁸ Z lokality činnosti střediska využívá asi 10% dětí.

Personální zajištění

V líšeňském salesiánském díle je aktivně zapojeno 7 salesiánů z devítičlenné komunity, která žije na třech místech a 10 salesiánských spolupracovníků.

Středisko nabízí:

Pro mládež: středisko nabízí řadu kroužků, oratoř, klub VeSPOD, horolezeckou stěnu, je zde možnost doučování, dokonce i matematiku pro vysokoškoláky (viz přílohy). Veliká tělocvična je ideální pro sport. Pořádají tu týmovky pro školy a SVAŘÁK – vzdělávání pro dobrovolníky. V nabídce nechybí ani oblíbené tábory.

Ostatní činnosti: je zde možná praxe studentů, jsou zde tři sportovní kluby zapojené v městských soutěžích.

Pro dospělé: Cvičení pro maminky s dětmi, SaVIO – přednášky, besedy, kurzy, cestopisy, sportovní turnaje.

Specifika: Najdete zde největší lezeckou stěnu v salesiánských střediscích, má 8 metrů na výšku a 10 metrů na šířku. Dalším specifikem v Líšni je Legál – sprejerská stěna (viz

---

⁶⁸ Salesiáni v Brně-Líšni.: Výchovně-pastorační projekt místní komunity (VPPK) salesiánů Dona Boska v Brně-Líšni, k 1. 1. 2008, 10.

přílohy) a také největší počet tedy 10 salesiánských spolupracovníků ASC zapojených v jednom salesiánském díle z celé provincie.

Smysl fungování střediska: v nabídce sportovních aktivit v Líšni, kde funguje pouze jedno podobné středisko, které nenabízí sportovní vyžití, bezpečné místo pro děti a mládež, kterým se rodiče nemají čas věnovat, stěna Legál (viz přílohy). Salesiánské středisko mládeže Brno – Žabovřesky

Lokalita střediska

Středisko se nachází v sídlišti, je to nová čtvrť, která má 21 796 obyvatel. Děti do 14 let, co navštěvují středisko je 2 627. Do kroužků chodí momentálně 1 762 dětí. Mladí do 18 let přicházejí v počtu 246 do otevřeném klubu a nad 18 let jich přichází asi 51. Denní průměr v kroužcích je různý cca 200 dětí, v otevřeném klubu cca 45 - 80 mladých lidí.

Personální zajištění

V salesiánském středisku pracují 4 salesiáni, 14 pedagogických pracovníků, 5 technicko-hospodářských. Další 4 lidé zde pracují na dohodu o činnosti. Dvě zaměstnankyně jsou na rodičovské dovolené. Velkou roli v poslání střediska hrají dobrovolníci. Jedná se o skupinu lidí, která se různou měrou zapojuje do vedení zájmových kroužků, táborů, příležitostných akcí i otevřeného klubu. Pravidelných dobrovolníků je okolo padesáti.

Druhé brněnské středisko nabízí

Pro mládež: také kroužky, otevřený klub, kulečnick, posilovnu, pravidelné výlety, tábory (viz přílohy) a Páteční klub pro mládež.

Ostatní činnosti: klub maminek s dětmi, program pro dobrovolníky, Adrenalin – zážitkový kurz.

Pro dospělé: sportovní turnaje, aerobic, šermíři, výrazový tanec, divadlo.

Specifika: K uspořádání velkých sportovních turnajů je právě ideální Salesiánské středisko v Žabovřeskách, kde jsou k dispozici tři hřiště, mimo jiné nabízí moderní kroužky např. tvorbu videoklipů (viz přílohy), šerm. Toto středisko je neuvěřitelně vytížené má obrovské množství kroužků asi okolo padesáti.

Smysl fungování střediska: v široké nabídce kroužků různého zaměření, specializace na sportovní vyžití na třech místních hřištích, i aktivity pro dospělé (viz přílohy).

6.2 Salesiánské středisko mládeže DDM České Budějovice

Lokalita střediska

Středisko se nachází na okraji sídliště Máj, proto se chodí s některými aktivitami přímo do tohoto sídliště. Středisko je těsně spjato s kostelem Sv. Vojtěcha.

V roce 2001 na území odpovídající Čtyřem Dvorům (což je oblast, kde sídlí středisko) žilo kolem 25 000 obyvatel (sídliště Máj, univerzita + stará zástavba) z toho 5 - 14 let 10% = cca 2 500 dětí a ve věku 15 - 24 let 13% = cca 3 000 mladých – zdroj encyklopedie českých Budějovic (% z roku 2004, a to vzhledem k celým Českým Budějovicím).

Návštěvnost střediska v roce 2004:

Klub Oráč – během roku navštívilo cca 200 účastníků programu

Romskou oratoř pak cca 200 účastníků programu a kroužky asi 270 účastníků. Tábory pak cca 170 účastníků.

Celkem tedy kolem 700 účastníků (děti z táborů jsou z celé ČR). Služeb střediska využívají děti a mladí lidé ve věku od 6 do 26 let.

Personální zajištění

Komunita: jeden salesián na plný úvazek, jeden na 15 hodin, dva příležitostná výpomoc, přednášky, zaměstnanci: 12 zaměstnanců; 6 na dohodu o pracovní činnosti, dobrovolníků: 126 a praktikantů: 25.

Středisko nabízí

Pro mládež: klub Oráč, Oratoř ROMANO DŽIVIPEN, kroužky, terénní sociální práce, chaloupky.

Ostatní činnosti: Salesiánský ples, vzdělávání dobrovolníků, pastorece vysokoškoláků.

Specifika: terénní práce v sídlišti Máj, pronájem tělocvičny v tomtéž sídlišti, každý měsíc je připraven tématický večer.

Smysl fungování střediska: vidím především v terénní sociální práci, práci s Rómskou menšinou (Předškolní klub pro romské děti- viz přílohy), otevřeném klubu (viz přílohy). Pomáhají mladým také s vyhledáváním brigád a při hledání zaměstnání, sociální práce v klubu, možnost rozhovoru v kontaktní místnosti (viz přílohy).

6.3 Dům Ignáce Stuchlého SKM, o. s., DIS Fryšták

Lokalita DISU

Dům Ignáce Stuchlého se nachází v hezkém, malebném moravském městečku s 3 500 obyvateli. Do Disu chodí denně průměrně 15 až 20 dětí v pátek je to okolo 30 dětí ve věku od 9 do 17 let. Průkazku, která poskytuje mnohé výhody si obstaralo 54 dětí a celkově Dis komunikuje asi se 130 dětmi.

DIS není typické salesiánské středisko mládeže, zaměřuje se především na programy pro druhé stupně základních škol a střední školy. Jde o pobytové většinou tří až čtyřdenní akce nebo akce víkendové, ale nabízí i otevřený klub pro děti a mladé lidi z Fryštáku, touto nabídkou se zařazuje mezi ostatní střediska.

Personální zajištění

Komunitu tvoří čtyři salesiáni ve volnočasovém klubu pracuje 1 zaměstnankyně a občas vypomáhá také jeden salesián, dobrovolníky nemají, ale je tu potřeba.

Dům Ignáce Stuchlého nabízí

Pro mládež: Orientační dny – programy pro školy, víkendové akce, prázdninové akce, DIS klub (viz přílohy).

Ostatní činnosti: Štápec a Lis – víkendy pro děti Starých pák, exercicie pro salesiány, Disfest – hudební festival.

Pro dospělé: Chodíme spolu – přípravy pro snoubence, O prázdninách – týdenní pobyty pro rodiče s dětmi, duchovní obnovy.

Specifika: tento dům byl prvním sídlem salesiánů, v roce 1927 zde začalo Salesiánské dílo v ČR (viz přílohy).

Smysl fungování DISU: v pobytových Orientačních dnech pro základní a střední školy, víkendových akcích, v práci s místní mládeží či mladými z křesťanského prostředí.

6.4 Salesiánské středisko volného času Don Bosco Ostrava

Lokalita střediska

Středisko se nachází v blízkosti bytové zástavy ze 70 let nedaleko centra města. Nejedná se o sídliště. Přesně v městské části Ostrava 1 na ulici Vítkovická, naproti Ústřednímu autobusovému nádraží, poblíž lokality Ostrava-Vítkovice.

Město Ostrava má 318 000 obyvatel (z toho 25 000 Romů), 16 % činí děti do 15 let (50 880).

Do Salesiánského střediska volného času Don Bosco dochází děti a mládež převážně romského etnika především z lokality Ostrava – Vítkovice (7 440 obyvatel, z toho 3 000 Romů) a dalších lokalit Ostravy.

Sečteme-li návštěvy dětí za 149 provozních dní během roku, navštívilo v loňském školním roce středisko přibližně 9 600 dětí (počet návštěv). Denně navštíví středisko průměrně 65 účastníků ve věku od 4 – 20 let.

Personální zajištění

Komunita v Ostravě má 17 salesiánů na práci ve středisku se podílí 3 salesiáni, 1 salesiánský koadjutor, 1 salesián - asistent.

Zaměstnanců – 6 (3 na plný úvazek, 1 na poloviční úvazek, 2 na dohodu o provedení práce).

Doučující studenti a animátoři – 40.

Středisko nabízí

Pro mládež: Oratoř – otevřený klub, kroužky a workshopy, doučování, Krůčky – předškoláci, prázdninové tábory (detailněji v příloze).

Ostatní činnosti: Animátorské víkendy, duchovní obnovy, salesiánský ples.

Pro dospělé: Klub maminek, futsalovou ligu

Specifika: Středisko nemá vlastní hřiště (ve výhledu 5ti let bude postaveno), ale i přesto jsou fotbalisté do 15 let již několik let nejlepší z salesiánských středisek. Do střediska chodí 98% Romů. Pozoruhodné je, že florbalové mužstvo tvoří nerómští žáci místního gymnázia. Motivační program – víkend v Beskydách (viz přílohy). Doučování dětí i v praktických věcech, důraz na náboženskou výchovu a katechismus (viz přílohy).

Smysl fungování střediska: v dlouhodobé a profesionální práci s Rómskou menšinou, která tvoří 98% návštěvníků střediska (viz přílohy). Pro specifický projekt Doučování dětí ve spolupráci se Salesiánským střediskem v Teplicích a projekt Krůčky pro děti od 3 do 7 let (viz přílohy).

6.5 Salesiánské středisko mládeže SKM Pardubice

Lokalita salesiánského střediska

Středisko se nachází na okraji Pardubic v bytové zástavbě z 50 - 60 let minulého století. V lokalitě střediska se nacházejí 4 základní školy s počtem asi 800 -1 000 žáků. Lokalita má asi 20 000 obyvatel. Služeb střediska využívají asi 3% místního obyvatelstva, především děti a mládež do 22 let.

Personální zajištění

Členů komunity je v současnosti sedm, dva pracují ve středisku na plný úvazek a jeden jim vypomáhá. Zaměstnance středisko nemá. Dobrovolníků má asi dvacet.

Středisko nabízí

Pro mládež: Oratoř, kroužky, sport, chaloupky, výlety.

Ostatní činnosti: vzdělávací centrum SADBY (Salesiánské asociace Dona Boska), Celostátní setkání, Škola animátorů.

Pro dospělé: nedělní kafe, fotbal, volejbal, klub pro dospělé, pronájmy tělocvičny a hřiště široké veřejnosti.

Specifika: velké travnaté hřiště přímo v areálu střediska, ubytovací a školící prostory, Do života – pomáhá dětem z Dětských domovů obstát v samostatném životě po odchodu z Dětského domova.

Smysl fungování střediska: je v prostorách střediska a jejich využitelnosti (veliké hřiště, možnost ubytování..) a především práce salesiánů v projektu Do života, který se věnuje dětem z Dětských domovů (viz přílohy), v tomto díle vidím velký potenciál a výzvu pro tvorbu dalších podobných programů pro společnost tak potřebných.

6.6 Salesiánské středisko mládeže DDM Plzeň

Lokalita střediska

Středisko se nachází na konci staršího sídliště v Lobzích u kostela sv. Martina a Prokopa v budově bývalého katechety, která byla po válce přebudována na byty. V těsné blízkosti je park. Lobzy a Doubravka mají asi 25 000 obyvatel z toho jsou asi 2 500 mladí a děti ve věku 8 - 18 let, služeb střediska využívá 8,3 % z této věkové kategorie.

Personální zajištění

Komunitu tvoří čtyři salesiáni. Do chodu nízkoprahových klubů je zapojen jeden salesián, v Centru pomoci pracuje také jeden salesián, středisko má 16 zaměstnanců, z toho 9 sociálně pedagogických pracovníků a 7 technických pracovníků a asi 40 dobrovolníků.

Středisko nabízí

Pro mládež: klub Balón, klub Vzduch/loď, kroužky, lezecká stěna, hřiště, výlety, tábory (křesťanský tábor Káčko).

Ostatní činnosti: hudební zkušebna

Pro dospělé: Klub pro maminky s dětmi Brouček, možnost pronájmu hřiště.

Specifika: kroužek In-line bruslení, Izraelské tance, Neležím, běžím – pravidelné týdenní setkávání mladých lidí z klubů, pořádají se i víkendové akce, Akreditace Evropské dobrovolné služby pro středisko financované EU od června 2008, Centrum pomoci dětem, mládeži a rodině Střecha – jeden z důležitých programů střediska, který nabízí mimo jiné i kurzy náhradní rodinné péče (viz přílohy), akreditované vzdělávání pro pedagogické pracovníky, dobrovolníky a animátory zaštitěné Vyšší odbornou školou Jabok, Margharita (více níže).

Smysl fungování střediska: vidím především v široké nabídce a dostupnosti kroužků, kterou se prezentuje a především v programu Střecha zaměřeném na pomoc a podporu rodinám v těžkých životních situacích (výchova, škola, vztahy), (viz přílohy).

6.7 Salesiánské středisko mládeže, o.p.s., Praha

Lokalita salesiánského střediska

Salesiánský dům v Praze-Kobyliších leží téměř na rozhraní tří oblastí z rozdílnou bytovou kulturou, která něco napovídá o sociálním složení obyvatelstva. Městská část Troja, podobně jako vilová zástavba v Kobyliších a v Libni se stává čím dál tím víc čtvrtí lidí s nadprůměrnými příjmy. Naproti tomu stará bytová zástavba v Kobyliších a sousední velká sídliště na Proseku a v Bohnicích jsou spíše místa, kde bydlí lidé středních a nižších příjmů. Vzhledem k tomu, že 26. 6. 2004 byla do Kobyliš prodloužena trasa metra, snížil se tím význam místního specifika a současně se otevřela možnost nabízet programy těm, pro něž byla vzdálenost od centra dosud překážkou.

Nabídku střediska využívá asi 400 klientů (zájmovou činnost, která ale není pod Salesiánským střediskem, nýbrž pod klubem Salesiánského hnutí mládeže dalších 300 dětí).

Personální zajištění

Tým salesiánského střediska v Praze – Kobyliších tvoří 4 salesiáni, 18 zaměstnanců a to jak na plný úvazek tak na dohodu o provedení práce plus jedna dobrovolnice. Zájmová činnost, která spadá pod Salesiánské hnutí mládeže (SHM) je postavena hlavně na dobrovolnících. V SaSM by dobrovolníci díky specifikaci práce byli spíše zátěží. To je prozatímní zkušenost.

Středisko nabízí

Pro mládež: Oratoř v které je k dispozici víceúčelové hřiště, skate park, hokejbalové hřiště, půjčovna sportovních potřeb a vnitřní herna, horolezecká stěna s posilovnou a nízkoprahový klub Vrtule.

Ostatní činnosti: Víkendové a prázdninové výjezdy, zkušebna kapel v klubu Vrtule.

Pro dospělé: možnost pronájmu hřiště i vnitřních prostor, v budově je také sídlo SADBÝ – Salesiánské asociace Dona Boska.

Specifika: skate park, stanice Metra linky C – Kobylišy přímo u střediska, v budově sídlí největší komunita salesiánů v Čechách, sídlo Salesiánské provincie.

Smysl fungování střediska: je v nabídce tři hřišť, skate parku, cenová dostupnost (viz přílohy), otevřený klub pro mladé (viz přílohy).

6.8 Salesiánský klub mládeže Rumburk – Jiříkov

Lokalita klubu

V Rumburku je klub v prostorách fary ve středu města. V Jiříkově probíhají aktivity také na faře ve středu obce.

Salesiánský klub mládeže Rumburk – Jiříkov, o.s. pracuje ve dvou lokalitách z nichž Rumburk čítá 12 000 obyvatel, potencionálních klientů je 1 800 z toho 150 využívá služeb salesiánského klubu, což je 8,3 % a Jiříkov má 3 800 obyvatel, potencionálních klientů je 450 z toho 120 využívá služeb tj. 26,6 %.

Personální zajištění

Salesiáni se na chodu střediska nepodílí, zaměstnanci na plný úvazek jsou 2 a na poloviční jeden a 19 dobrovolníků.

Nabídka klubu

Pro mládež: kroužky, herna, Zavináč – klub pro mládež.

Ostatní činnosti: akce pro veřejnost.

Pro dospělé: Mateřské centrum Koťátko.

Specifika: nejseverněji položené salesiánské středisko, provozuje volnočasové aktivity mimo město Rumburk ve vesnici s názvem Jiříkov na místní faře (viz přílohy).

Smysl fungování střediska: v bezpečném prostředí v otevřeném klubu v Rumburku i Jiříkově, kde mají děti a mladí jedinečnou šanci se setkat s křesťanskými hodnotami, mateřské centrum.

6.9 Salesiánské středisko Štěpána Trochty Teplice

Lokalita střediska

Středisko se nachází v pronajaté budově ve středu sídliště Prosetice.

Lokalita střediska čítá 8 000 obyvatel z toho je asi 1 600 mladých lidí, služeb střediska využívají 4 %, a to především z kapacitních důvodů.

Personální zajištění

Členů komunity se na chodu střediska podílí přesně 1,5 z 5. Jeden salesián má plný úvazek a druhý poloviční. Zaměstnanců je 6,5 pedagogů a 3 nepedagogové. 15 dobrovolníků s dobrovolnickou smlouvou z nichž s dětmi pracuje 6 dobrovolníků, ostatní pomáhají jinak.

Nabídka střediska

Pro děti: Klub Motýlek – pro předškolní děti

Pro mládež: doučování kroužky, výlety, sport, tábory (viz přílohy).

Ostatní činnosti: Sociálně právní ochrana dětí.

Specifika: horolezecká stěna, break dance skupina J. N. S., florbal, do střediska chodí převážně romské děti, logopedická péče, program pro město, který má vést k vybudování vztahu k místu kde děti žijí (viz přílohy), knou-how teplického střediska s názvem Spořinek a motivační program v kterém děti získávají body, které jim zajišťují množství výhod, učí se hospodařit s penězi (viz přílohy).“Hereček“ – dramatický kroužek (viz přílohy).

Smysl fungování střediska: především v péči o Rómskou menšinu a to již v předškolním věku, příprava do školy, doučování s možností logopedické péče, projekt společný s Ostravským střediskem (viz přílohy), Spořinek a motivační systém, díky němuž mohou tyto děti prožít to, co by jim rodiče jistě nemohli z finančních důvodů dopřát, break dance (viz přílohy).

6.10 Salesiánský klub mládeže Zlín

Lokalita klubu

Zlínské centrum je postaveno na ulici Okružní. Což je na hraně sídliště Jižní Svahy s cca 25 000 obyvateli. Jsou zde tři základní školy, které mají cca 2 500 žáků, tedy odhad mladých lidí do 26 let – cca 5 500 osob, počet osob, které zlínské středisko navštívily v roce 2007 je 540. Tedy cca 10%. Nejsou v tom započteny Nealkodiskotéky s průměrnou návštěvností 130 osob na jednu diskotéku.

Personální zajištění

Tým střediska tvoří čtyři členové pětičlenné salesiánské komunity a čtyři zaměstnanci.

Klub nabízí

Pro mládež: klub pro mládež, nealkodiskotéky, kroužky, sobotní akce, hřiště, sport, prázdninové tábory.

Ostatní činnosti: výchova a vzdělávání dobrovolníků, Festival pod věží.

Pro dospělé: klub pro dospělé, klub pro rodiče s dětmi, kavárna, fotbal pro ženaté, volejbal, cvičení pro ženy.

Specifika: V Salesiánském klubu mládeže Zlín pracují pouze tři zaměstnanci na poloviční úvazek, veškeré ostatní aktivity jsou vázány na dobrovolníky. Již víc jak deset let pořádají velmi oblíbené nealkodiskotéky (viz přílohy).

Smysl fungování střediska: zázemí pro mladé lidi, které využívají, vysoká návštěvnost nealkodiskoték, velmi dobré a moderní vybavení střediska.

6.11 Rekapitulace rozdílů mezi některými salesiánskými středisky

Salesiánská střediska mládeže mají mnoho společného, ale i přesto každé z nich má své specifikum. Pro rekapitulaci se znovu zmíním o specifických programech či projektech některých středisek. Tyto projekty vidím, jako unikátní a jedinečné. V nich dochází podle mého názoru k opravdovému naplnění poslání celé Salesiánské kongregace. Svou atypičností zaujímají důležité místo jak v jednotlivých regionech či městech tak i v celé naší společnosti, a to především svým originálním přístupem preventivního systému sv. Jana Boska.

Výchově a vzdělávání Rómů se věnují:

- v Českých Budějovicích – mají oratoř určenou pouze pro Rómy, který zahrnuje předškolní klub pro romské děti, kde se rozvíjí jazykové, rozumové a sociální dovednosti, nutné pro vstup do školy, určen je dětem od 5 do 6 let, které nenavštěvují mateřskou školu. Oratoř pro romské děti od 6 do 11 let a Klub pro romské děti od 12 do 15 let. Dále pak doučování v romské oratoři.

- v Ostravě – se věnují také romským dětem ve věku od 3 do 7 let v předškolním klubu nazvaném „Kručky“, který vznikl v roce 2007 ve spolupráci s občanským sdružením Vzájemné soužití (viz přílohy), který mimo jiné pomáhá se vstupem do první třídy. Dále romské děti a mládež mohou navštěvovat otevřený klub a zájmové kroužky.

- v Teplicích se věnují od roku 2006 i předškolním dětem ve věku od 4 do 6 let, jde o projekt s názvem „Motýlek“, který je financovaný Nadací rozvoje občanské společnosti a Pomozte dětem při České televizi (viz přílohy). Připomenu také „Spořínek“ a motivační program pro děti, při které romské děti získávají za různé činnosti body a tím si zajišťují množství výhod, učí se hospodařit s penězi a mohou si zasloužit účast na akci hrazené střediskem (viz přílohy). Herna nebo-li oratoř a zájmové kroužky jsou těmto dětem také k dispozici.

- Ostrava a Teplice spolupracují na projektu Výukový program, který vznikl v rámci Phare 2003 navazuje na specifickou aktivitu středisek, kterou je doučování.

Rodině se věnují:

- v Plzni existuje prozatím jediný program Salesiánských středisek, který je zaměřený na rodinu. Jde o Centrum pomoci dětem, mládeži a rodině STŘECHA, který je primárně určen pro hyperaktivní děti, děti s poruchami chování a učení a na pomoc a

podporu jejich rodinám (viz přílohy). Tento program plzeňského Salesiánského střediska odpovídá na potřeby dnešní společnosti, která trpí velkou měrou rozvodovostí, množstvím dětí mimo rodinu – matky samoživitelky a celkovou krizí rodiny.

Dětem z dětských domovů se věnují:

- v Pardubicích salesiáni projektem DO ŽIVOTA zaměřeným na snadnější zapojení dětí do běžného života po odchovu z dětského domova, jde prozatím o jediný projekt tohoto typu v Salesiánské kongregaci (viz přílohy).

Všechny tyto výše zmíněné aktivity přispívají jak k lepšímu životu dětí, mladých lidí, rodin i jedinců, kteří jsou nějakým způsobem v naší společnosti už stigmatizováni majoritní společností, znevýhodnění např. pobytem v ústavní péči nebo se ocitají v nelehkých životních situacích se kterými si neumí poradit. Právě těmto lidem je určena pomoc v rámci Salesiánských středisek mládeže v Českých Budějovicích, Ostravě, Teplicích, Plzni a Pardubicích.

7 Salesiánská díla věnující se výchově a vzdělání mladých lidí

Pro dokreslení celkového pohledu na práci Salesiánské kongregace s mladými ve skupinách v České republice uvedu i další specifická díla o kterých jsem se ještě nezmínila, nebo zmínila pouze okrajově.

7.1 JABOK

Zdrojem informací o Vyšší odborné sociálně pedagogické a teologické škole Jabok byly pro mne jejich internetové stránky www.jabok.cuni.cz.

7.1.1 Vysvětlení pojmu

Název školy je totožný s názvem potoka z následujícího citátu z Bible: "A té noci Jákob vstal, vzal obě své ženy i obě své služky a jedenáct svých synů a přebrodil se přes Jabok. Vzal je a převedl je přes potok se vším, co měl. Pak zůstal Jákob sám a tu s ním kdosi zápolil, dokud nevzešla jitřenka. Když viděl, že Jákoba nepřemůže, poranil mu při zápolení kyčelní kloub, takže se mu vykloubil. Neznámý řekl: "Pusť mě, vzešla jitřenka." Jákob však odvětil: "Nepustím tě, dokud mi nepožehnáš." Otázal se: "Jak se jmenuješ?" Odpověděl: "Jákob." Tu řekl: "Nebudou tě už jmenovat Jákob (to je úskočný), nýbrž Izrael (to je Zápasí Bůh), neboť jsi jako kníže zápasil s Bohem i s lidmi a obstáls." A Jákob ho žádal: "Pověz mi přece své jméno!" Ale on odvětil: "Proč se ptáš na mé jméno?" A požehnal mu tam. I pojmenoval Jákob to místo Penúel (to je Tvář Boží), neboť řekl: "Viděl jsem Boha tváří v tvář a byl mi zachován život." Slunce mu vzešlo, když minul Penúel, ale v kyčli byl chromý. Synové Izraelovi nejedí až podnes šlachy při kyčelním kloubu, protože Bůh poranil Jákobovi šlachy kyčelního kloubu." (1. kniha Mojžišova 32, 23 - 33).

Zároveň je zkratkou jmen dvou velkých křesťanských pedagogů: Jan Bosco, zakladatel Salesiánské kongregace, jejíž pražská provincie je zřizovatelem Jaboku, a Jan Ámos Komenský, v jehož pedagogických stopách Jabok kráčí.⁶⁹

7.1.2 Historie

Jabok navazuje na tajný vzdělávací program "Malá teologie", běžící od r. 1979. 1. září 1993 byla zahájena výuka v nově založené škole Jabok. Vzdělávací program, v němž na

---

⁶⁹ <http://www.jabok.cuni.cz/index.php?ids=1010> [23. 4. 2008].

teologii navazovala výuka sociální práce a sociální pedagogiky, byl během dalších let postupně aktualizován a zkvalitňován.

Dálkové studium původně pokračovalo v programu Malé teologie, později se však začalo také více orientovat na sociální oblast. Od roku 2004/2005 se dálkové studium neotvírá, je nahrazeno kombinovanou formou bakalářského studia na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze (ETF UK).⁷⁰

7.1.3 Současnost

Zájemci o studium na Vyšší odborné sociálně pedagogické a teologické škole zde mohou studovat obory sociální práce a sociální pedagogika.

Získaná kvalifikace: diplomovaný specialista - DiS; ve spolupráci s ETF UK bakalář - Bc. Forma studia: denní (kombinovanou formu studia téhož oboru zajišťuje Jabok pro ETF UK)

Studium: Jabok je církevní vyšší odborná škola, která nabízí vzdělání v oboru sociální práce a sociální pedagogiky s křesťanským hodnotovým základem. Studium trvá tři roky. Studenti zde získají potřebné znalosti i praktické dovednosti pro vykonávání pedagogické, sociální a pastorační práce ve funkcích, pro něž není výslovně vyžadováno vysokoškolské studium magisterského stupně. Studium je výrazně orientováno na praxi - jeho součástí je 22 týdnů metodicky řízené praxe ve více oborech sociální a výchovné práce. Specifikem Jaboku je kombinace sociální pedagogiky a teologie, která by měla studentům pomáhat k dosažení jednoty teorie a životní praxe, k upevnění vlastní hodnotové a názorové orientace a k motivaci pro sociální práci.⁷¹

Dalším velice zajímavým tématem dobrovolnictví se zabývá SADBA. O níž se zmíním dále.

---

⁷⁰ <http://www.jabok.cuni.cz/index.php?ids=1210> [23. 4. 2008].

⁷¹ <http://www.jabok.cuni.cz/index.php?ids=1010> [23. 4. 2008].

7.1.4 Salesiánská asociace Dona Boska – SADBA

Pro získání údajů o Salesiánské asociaci Dona Boska, projektu Cagliari a Marherita jsem použila portálu Salesiánů Dona Boska.

Vysvětlení pojmu

Salesiánská asociace Dona Boska (SADBA) je občanské sdružení, založené za účelem podpory výchovy dětí a mládeže k etickým hodnotám v salesiánském stylu. Sdružuje převážně právnické osoby, jako jsou salesiánská střediska mládeže, Salesiánská provincie Praha, která je také členem SADBY a je garantem této činnosti.⁷²

Poslání SADBY:

- výchova a vzdělávání dobrovolníků a dalších pracovníků
- propojování salesiánských aktivit pro děti a mladá v rámci ČR
- národní a mezinárodní akce⁷³

7.1.4.1 Historie Sadby

Salesiánská asociace Dona Boska registrovaná MV ČR pod. č. VS/1-1/61414/05-R, ze dne 26. 7. 2005. SADBA vznikla jako vhodný právní subjekt zvláště pro vysílání volentérů do zahraničí. Členy jsou kromě 3 zakládajících fyzických osob také střediska v ČR a Salesiánská provincie Praha.

Cílem SADBY jsou nejrůznější nadstřediskové a mezinárodní projekty, příprava a vzdělávání dobrovolníků, národní a mezinárodní akce, podpora činnosti svých členů apod.

Činnost Asociace se zaměřuje zejména na následující oblasti:

- a) Rozvoj dobrovolnictví – vyhledávání, výběr a evidence dobrovolníků, jejich příprava, doprovázení v dobrovolné službě a nabídka navazujících aktivit; podpora rozvoje dobrovolnictví u dalších organizací.
- b) Rozvojová pomoc – rozvojová spolupráce, rozvojové vzdělávání a humanitární pomoc.
- c) Vzdělávání – přednáškové a vzdělávací akce, kursy a konference, zejména související s výchovou a rozvojem osobnosti dětí a mladých lidí a zvyšováním

---

⁷² <http://mladez.sdb.cz/animatori-informace/#Animator-podle-salesianskeho-stylu> [8. 4. 2008].

⁷³ <http://mladez.sdb.cz/kontakt/> [23. 4. 2008].

jejich zaměstnatelnosti; příprava a další vzdělávání zaměstnanců, dobrovolných pracovníků a dalších lidí.

- d) Národní a mezinárodní aktivity pro děti a mládež.
- e) Ostatní – zájmové aktivity, jednorázové, prázdninové a víkendové akce, spolupráce s organizacemi a výchovnými institucemi v ČR i v zahraničí; náboženské a duchovní programy; publikační činnost; tvorba audiovizuálních děl; podílení se na vytváření státní politiky ve výše uvedených oblastech.⁷⁴

7.1.5 Současnost

Hlavními aktivitami SADBY jsou tři programy: Cagliari – salesiánský voluntariát (viz níže), Salesiánští animátoři a Margherita (viz níže) – krátkodobé školení dobrovolníků. Mezi její další aktivity patří dvakrát ročně organizované několikadenní „Setkání se salesiány“ pro chlapce od 14 let, pravidelné víkendové „Duchovní obnovy pro kluky, kteří to s Bohem myslí vážně“, internetová soutěž o Donu Boskovi, výstava o Štěpánu Trochtovi, zahraniční školení a účast na projektech EU.⁷⁵

Na zajištění činnosti tří akreditovaných dobrovolnických projektů pracují jeden salesián jako statutární zástupce, dva laičtí pracovníci na plný úvazek a mnoho salesiánů, salesiánek a dobrovolníků. Sídlo SADBY se nachází v salesiánském domě v Praze-Kobyliších. V současné době jsou běžný chod Sadby a základní projekty hrazeny z evropského projektu Evropského sociálního fondu, který trvá do konce června 2008.⁷⁶

7.1.6 Salesiánská dobrovolná služba, Projekt Cagliari – salesiánský voluntariát

Salesiánská dobrovolná služba umožňuje prožít několik týdnů až jeden rok v některém salesiánském zařízení v ČR, Evropě nebo mimo Evropu.

Druhy dobrovolné služby jsou krátkodobá (1 – 3 měsíce) nebo dlouhodobá (3 – 12 měsíců).

Hlavní cíle dobrovolné služby:

1. Výchovný – zapojení do salesiánského výchovného díla, získávání praxe, zkušeností s prací s dětmi a mládeží, připravování programů pro mladé ...

---

⁷⁴ <http://mladez.sdb.cz/stanovy-sadby/> [20. 4. 2008].

⁷⁵ <http://praha.sdb.cz/data/pastor.html#sadba> [27. 4. 2008].

⁷⁶ Srov. VÝCHOVNĚ PASTORAČNÍ PROJEKT PROVINCE 2007: op. cit., 21.

2. Misijní – skrze dobrovolnickou pomoc je vyjadřována vzájemná solidarita v rámci celého světa a naplňováno poslání církve nezapomínat na lidi v nouzi, ať už jsou u nás v ČR či jinde ve světě.

3. Vokacionální – pomáhá mladému člověku nacházet svoji roli v životě, nabízí službu rozlišování povolání. Tím, že je dobrovolník zapojen do smysluplné činnosti v nějakém společenství, snáze poznává svoje životní povolání.

Náplň činnosti salesiánských dobrovolníků je přímá práce s dětmi a mládeží, vedení zájmových kroužků, příprava jednorázových akcí (víkendových či prázdninových), administrativní práce, manuální práce a další dle potřeby místa a schopností dobrovolníka,

Dobrovolník se podílí též na duchovním životě salesiánské komunity, ve které během dobrovolné služby žije (účast na modlitbách apod.)

Předpoklady pro dobrovolníka - věk od 18 do 30 let, zkušenost s prací s mládeží nebo alespoň ochota ji získat během přípravného roku, otevřenost k hodnotám křesťanství, osobní nasazení, ochota učit se, znalost jazyka (v případě dobrovolné služby v zahraničí), dobrý zdravotní stav (zejména v případě dobrovolné služby v rozvojových zemích), povinná účast na přípravných setkáních (viz. níže).

Místa zapojení dobrovolníků, dobrovolnictví v ČR

Rumburk: zapojení do života severočeské farnosti a do činnosti střediska mládeže s možným přesahem do Německa - <http://rumburk.farnost.cz/>.

Fryšták: Dům Ignáce Stuchlého v tomto moravském městečku nabízí zapojení do orientačních dnů a dalších zajímavých akcí - <http://www.disfrystak.cz/>.

Praha – Kobylisy: od „nizkoprahové“ oratoře, přes vedení kroužků, mládežnických skupin až po pomoc při pořádání celorepublikových setkání - <http://sasmkob.sdb.cz/>, příp. další salesiánská střediska dle domluvy - Zlín, Teplice, Brno, Ostrava atd.

Dobrovolnictví v zahraničí:

Dobrovolnictví v zahraničí je možné zpravidla jen na delší dobu (9-12 měsíců) s výjimkou Bulharska. Bulharsko (české salesiánské misie v Kazanlaku a Jambolu): práce s dětmi a mládeží v oratoři a klubu, manuální práce při úpravě budovy, vedení zájmových kroužků atd. Kromě roční dobrovolné služby je také možná měsíční prázdninová výpomoc při táborech (zpravidla červenec). Německo (Regensburg, Aschau, Kolín,...) požadavek znalost němčiny, Mexiko (Tijuana, Juárez, Los Mochis, Mexicali,...): požadavek znalost španělštiny, Kongo (Lubumbashi): požadavek znalost francouzštiny. Indie (Bangalore,

Devryandurga, Davangere,...): požadavek znalost angličtiny, Polsko, Slovensko a další evropské země dle možností a zájmu.

Finanční předpoklady dobrovolné služby:

Zejména v případě dobrovolné služby v zahraničí se předpokládá finanční spoluúčast dobrovolníka, zvláště při hrazení dopravy. SADBA je akreditována také jako vysílající organizace v rámci Evropské dobrovolné služby, která umožňuje dobrovolnou službu v salesiánských střediscích v Evropě s plným financováním pobytu ze strany Evropské unie.

Příprava dobrovolníků zahrnuje 8 víkendů během jednoho školního roku (před nastoupením na dobrovolnou službu).

Náplň školících víkendů: základní informace o dobrovolné službě, salesiánská pedagogika a spiritualita, výchova a sebevýchova, hry, interkulturní pedagogika, seznámení s riziky dobrovolné služby, praktické informace, rizikové chování, krizové momenty, první pomoc, praktická příprava programů atd. Předpokládá se také několikadenní zkušební pobyt v salesiánském zařízení. Dobrovolná služba je akreditována na MV ČR (projekt Cagliari - salesiánský voluntariát) podle zákona č. 198/2002 Sb., o dobrovolné službě.⁷⁷

7.1.7 Margherita

Vysvětlení pojmu - Tento další program SADBY je pojmenovaný podle maminky Dona Boska, která pomáhala svému synovi v oratoři s prací s kluky.

Historie

Margherita je nový dobrovolnický program akreditovaný na MVČR.

Současnost

Program je časově přizpůsoben zralejším lidem, kteří mají již nějakou zkušenost s prací s mládeží a mají zájem se věnovat mládeži mimo své pracovní či studentské povinnosti. Je určen nejen maminkám, ale i širokému okruhu mladých i starších spolupracovníků v salesiánských dílech. Dobrovolníci jsou schopni vykonávat svou službu již po deseti hodinách přípravy a po podepsání smlouvy.

Desetihodinová příprava se skládá z těchto předmětů:

---

⁷⁷ <http://mladez.sdb.cz/Cagliari-informace/> [8. 4. 2008].

- Základy salesiánské pedagogiky
- Řešení krizových situací
- Dobrovolnictví - informace o dobrovolnickém programu
- Práce s neorganizovanou mládeží - sociální práce
- Základní pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s dětmi a mládeží
- Informace o přijímající organizaci

Místa, kde probíhá dobrovolná služba jsou především Salesiánská střediska mládeže a ostatní salesiánská zařízení v České republice.⁷⁸

7.2 Doopravdy - Prostějov

Informace o projektu Doopravdy jsem čerpala z internetového portálu www.dopravdy.com.

7.2.1 Vysvětlení pojmu

Jde o projekt žáků na Cyrilometodějském gymnáziu v Prostějově s názvem Doopravdy, který je projektem zaměřeným na osobnostní rozvoj studentů.

7.2.2 Historie

V rámcových vzdělávacích programech pro základní i gymnaziální vzdělávání se opakovaně vyskytují pojmy „klíčové kompetence“, „osobnostní kompetence“, „rozvoj osobnosti“ aj. Právě tato skutečnost ukazuje, že oblast rozvoje osobnosti by měla být doménou působnosti církevních škol. Přesto zkušenost ukazuje na to, že vyučovací hodina je příliš krátká, předměty jsou obsahem učiva tak naplněny, že pro skutečně systematický rozvoj osobnosti studenta nezbyvá příliš času. Z tohoto důvodu začali na Cyrilometodějském gymnáziu v Prostějově v roce 1998 pracovat na komplexním programu rozvoje osobnosti žáka. Po letech práce na programu a práce se studenty, lze konstatovat, že program funguje, škola se díky programu a nadšení pedagogů i lektorů proměnila. Evropská unie tento projekt finančně podpořila a tím umožnila, aby byli nabídnuty ostatním školám bezplatné semináře.⁷⁹

---

⁷⁸ <http://mladez.sdb.cz/margherita-informace/> [24. 4. 2008].

⁷⁹ <http://cmg.prostejov.cz/doopravdy/> [20. 4. 2008].

7.2.3 Současnost

Tisková zpráva nás informuje, že projekt Doopravdy je vzdělávací, zážitkový a sebepoznávací vzdělávací projekt, který má pomoci studentům odhalit jejich silné i slabé stránky a jejich možnosti. Jde o to, aby získali zdravou sebedůvěru a jistotu, uvědomili si jedinečnost každého člověka a naučili se tak být tolerantnější k ostatním. Projekt je realizován prostřednictvím vzdělávacích kurzů doplněných řadou zážitkových aktivit, her a technik. Záměrem je představit studentům důležité sociální a psychologické principy a strategie, které jim pomohou k celkovému rozvoji osobnosti a vědomému vytváření pozitivních vztahů. Cílem programu je mladý člověk, který ví, kdo je, co chce a rozhodne se kráčet ve svém životě určitým směrem. Program osobnostního rozvoje studentů se skládá ze čtyř částí:

- Kurzy klíčových kompetencí
- Duchovní obnovy
- Animátorské hnutí
- Podpůrné programy⁸⁰

Pro zajímavost nyní uvedu přehledy programů pro jednotlivé ročníky:

Prima – Téma: Přátelství

Cíl: usnadnit vstup do nového kolektivu při přechodu z jiné školy, navázat vztah k třídnímu učiteli a dalším pedagogům. Jde o čtyřdenní pobyt pro děti od 12 let v primě nebo pro první ročník středních škol.⁸¹ V primě je také nabídka kurzu Efektivního učení, který nabízí témata: Jak si organizovat své studium, jak číst a pamatovat si, jak organizovat svůj čas, Některé zásady efektivního učení, Časté problémy při učení: - problémy se soustředěním při učení

- problémy s pamětí
- problémy s trémou a strachem
- problémy s nechutí k předmětu
- problémy s časem
- problémy s plánováním a přiřazenými jsou i náměty pro některé předměty.⁸²

Sekunda – Téma: Nejsem tu sám

Cíl: Osobnostní rozvoj

---

⁸⁰ <http://cmg.prostejov.cz/doopravdy/dokumenty/tiskove-zpravy/tz-projekt-doopravdy.doc> [22. 4. 2008].

⁸¹ <http://cmg.prostejov.cz/doopravdy/dokumenty/kurzy/prima/prima.pdf> [20. 4. 2008].

⁸² <http://cmg.prostejov.cz/doopravdy/dokumenty/kurzy/prima/efektivni-uceni.pdf> [20. 4. 2008].

- podpoření osvojování pozitivních hodnot a postojů
- podpoření nezávislého myšlení a vyjadřování vlastních myšlenek
- rozvíjení možností (rejstřík) sebevyjádření
- učení se vybraným technikám efektivní komunikace o problémech
- rozvíjení obrazotvornosti, fantazie, tvořivosti
- rozvíjení vyjadřovacích schopností

Sociální rozvoj:

- prohloubení vzájemného poznání
- zvýšení úrovně tolerance
- rozvinutí schopnosti spravedlivě ohodnotit sebe i druhé
- rozvinutí kooperační schopnosti při práci ve skupinách (ochota přijímat a respektovat myšlenky druhých a stavět na nich, ochota přijímat odpovědnost)
- osvojení si vybrané empatické techniky
- poskytnutí příležitosti uniknout z existující sebeobrany nebo „role“ ve skupině (potíživci, klauna, outsidera...)

Obsah: Kurz dramatické výchovy se zaměřením na osobnostně-sociální rozvoj 12-13 letých žáků.

Časová dotace: 4denní pobytový kurz.⁸³

Tercie – Téma: Mně se líbí

Cíl: Objevování sebe sama, pochopení a přijetí tělesných i psychických změn, které nastávají v období puberty.

Obsah: Zážitekové aktivity zaměřené na poznání vlastních zdrojů štěstí, poznání rozdílů v komunikaci kluků a děvčat.

Časová dotace: třídní pobytový a následný dvoudenní docházkový kurz.⁸⁴

Kvarta – Téma: Láska a zamilovanost

Cíl: Zodpovědně přistupovat k navazování vztahu, přijímat rozhodnutí za budoucnost

Obsah: Zážitekové aktivity vedoucí k uvědomění si zákonitostí fungování trvalého vztahu, formy vyjadřování náklonnosti.

Časová dotace: třídní pobytový a následný dvoudenní docházkový kurz.

---

⁸³ <http://cmg.prostejov.cz/doopravdy/dokumenty/kurzy/sekunda/nejsem-tu-sam.pdf> [22. 4. 2008].

⁸⁴ <http://cmg.prostejov.cz/doopravdy/dokumenty/kurzy/tercie/mne-se-libi.pdf> [22. 4. 2008].

Doporučený věk: Kvarta osmiletého gymnázia (14 – 15 let).⁸⁵

Kvinta – Téma: Mé individuální já

Každý z nás má své individuální „já“ složeno ze čtyř částí:

1. Já otevřené = poznán sám sebou, poznán druhými
2. Já slepé = nepoznán sám sebou, poznán druhými
3. Já skryté = poznán sám sebou, nepoznán druhými
4. Já neznámé = nepoznán sám sebou, nepoznán druhými⁸⁶

Sexta - Téma: Žádný člověk není ostrov

Cíl: Poznat příčiny stresu a naučit se zvládat emoce

Obsah: Zážitkové aktivity zaměřené na vyjádření emocí, seznámení s poznatky o stresu a faktorech, které ovlivňují naše emoce.

Časová dotace: třídní pobytový a následný dvoudenní docházkový kurz.

Doporučený věk: Sexta osmiletého gymnázia (16 – 17 let).⁸⁷

Septima – Téma: Kam patřím

Téma: Kam patřím? – Mé místo ve společnosti

Cíl: Naučit se otevřenosti a účinné pomoci handicapovaným lidem, cíleně budovat společenství a být pro druhé.

Obsah: Zážitkové aktivity vedoucí k vytváření pozitivního vztahu k lidem s postižením, nacházení smyslu života.

Časová dotace: 3denní pobytový a následný 2denní docházkový kurz.

Doporučený věk: Septima osmiletého gymnázia (17 – 18 let).⁸⁸

V tomto ročníku mají studenti možnost udělat si Kurz klíčových kompetencí. Jsem velmi ráda, že jsem mohla upozornit na tento projekt ve své práci, protože si ho nesmírně cením a považuji ho za potřebný pro všechny vzdělávací instituce, které chtějí správným způsobem vybavit své žáky a studenty do života.

---

⁸⁵ <http://cmg.prostějov.cz/doopravdy/dokumenty/kurzy/kvarta/laska-a-zamilovanost.pdf> [22. 4. 2008].

⁸⁶ <http://cmg.prostějov.cz/doopravdy/dokumenty/kurzy/kvinta/pracovni-listy.pdf> [22. 4. 2008].

⁸⁷ <http://cmg.prostějov.cz/doopravdy/dokumenty/kurzy/sexta/sexta.pdf> [22. 4. 2008].

⁸⁸ <http://cmg.prostějov.cz/doopravdy/dokumenty/kurzy/septima/kam-patrim.pdf> [22. 4. 2008].

7.3 Salesiánské hnutí mládeže (SHM)

Základní informace o Salesiánském hnutí mládeže jsem čerpala z jejich internetového serveru www.shm.cz.

7.3.1 Vysvětlení pojmu

Salesiánské hnutí mládeže (SHM) je křesťanské občanské sdružení dětí a mládeže s celostátní působností.

7.3.2 Historie

Již od roku 1991 se Salesiánské hnutí mládeže snaží naplňovat poslání zaměřené na výchovu dětí a mladých lidí. Při realizaci činnosti usilují o předávání hodnot, které vedou ke kvalitnímu a radostnému prožívání života. Především ve výchově směřující k rozvoji harmonické osobnosti.

Dlouhodobé úsilí členů SHM bylo již dvakrát oceněno Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a byl jim udělen čestný titul: Organizace uznaná MŠMT pro oblast práce s dětmi a mládeží.⁸⁹

7.3.3 Současnost

Posláním SHM je výchova dětí a mladých lidí.

Činnost organizace vychází z výchovných principů preventivního systému a je inspirována životem sv. Jana Boska. Zahrnuje sportovní, kulturní, vzdělávací aktivity - kroužky, oratoře, turnaje, besídky, festivaly, semináře, výlety, tábory. V současné době má SHM ve svých klubech přes dva a půl tisíce členů.⁹⁰

---

⁸⁹ <http://www.shm.cz/o-shm/> [22. 4. 2008].

⁹⁰ <http://www.shm.cz/> [22. 4. 2008].

8 Hodnocení naplnění salesiánského povolání a poslání v práci se skupinami v Salesiánských střediscích mládeže

Salesiáni jsou povoláni k práci s mládeží a to především k té nejchudší a nejpotřebnější. Z výsledku mé práce vyplývá, že se salesiáni dětem a mládeži v Čechách věnují a to různého věkového rozmezí, v různých životních či sociálních situacích. Někteří se věnují Rómské menšině. Naplňují tak povolání a poslání své kongregace, řídíce se Stanovami a Pravily. Samozřejmě tu jsou stále skupiny např. učňovská mládež, přistěhovalci, drogově závislí a jiní, kteří jsou pro salesiány výzvou, aby i jim věnovali svou pozornost.

Zjistila jsem například, že salesiáni:

- pracují s dětmi jak v předškolním tak školním věku
- pracují s mládeží širokého věkového rozmezí
- pracují s různými skupinami dětí i mládeže- křesťanskou mládeží, romským etnikem, ze sociálně slabě podnětného prostředí...
- specializují se na volnočasové aktivity, především na sport – fotbal, florbal, ping pong, horolezení.
- jsou závislí na práci animátorů - dobrovolníků ve střediscích, kterým se jako skupině také věnují
- salesiáni vedou katecheze, učí náboženství na školách
- pořádají tábory neboli chaloupky, kde také pracují se skupinou dětí v nevelkém počtu

Toto je krátký výčet těch nejdůležitějších zjištění, které charakterizují salesiány v práci se skupinou. Osobně jsem byla překvapena jak veliký potenciál v sobě Salesiánské dílo skrývá, i přesto, že jsem v rodině Salesiánských spolupracovníků vyrostla, farnost ke které patřím spravují salesiáni, studovala jsem školu, kterou salesiáni založili (Jabok) a nakonec i pracuji v Salesiánském středisku mládeže, chyběl mi dostatečný přehled o rozsahu a kvalitě činností, které salesiáni nabízejí a to jak v rámci Salesiánských středisek, tak i v ostatních mimo střediskových aktivitách. Proto hodnotím toto dílo, jako velmi přínosné, oslovující, pozhnané a mající veliký potenciál, který je třeba si uvědomit a využít. Z vlastní zkušenosti vím, že je třeba v tomto díle neopomínat modlitbu a duchovní život a stále znovu se učit odpouštět. Vidím, že sv. Jan Bosko žehná svým synům jak v Čechách, tak po celém světě.

9 Závěr

V této práci jsem se především snažila zmapovat aktuální nabídku činností, aktivit, kroužků a programů Kongregace sv. Františka Saleského, které nabízí skupinám dětí a mladých lidí v rámci Salesiánských středisek.

Ptala jsem se na to, zda to jsou opravdu skupiny ke kterým jsou svým povoláním poslání. Cíleně jsem se zaměřila na salesiány, protože jsem s nimi v denním kontaktu a zajímalo mne jak vyjadřuji v úvodu, co za služby poskytují i jiná střediska (než to plzeňské ve kterém pracuji) předškolákům, školákům či studentům, tedy atraktivita ostatních středisek v České republice, dále jakým všem skupinám se věnují a jak to vlastně souvisí s jejich povoláním a posláním, které jim zanechal jejich zakladatel sv. Jan Bosko. Na to se mi podařilo v průběhu práce najít odpovědi a činnost středisek je přesně zmapována v příloze.

Salesiáni jsou povoláni být v Církvi znamením a nositeli Boží lásky mladým, zvláště těm nejchudším, a to se projevuje, jak jsem zjistila především v práci Salesiánských středisek, pilířů salesiánského díla v České republice, kam mohou přicházet děti či mladí lidé z ulice, trávit tu svůj volný čas, přijít si popovídat, poradit se, požádat o pomoc.

Salesiáni v Českých Budějovicích například naplňují toto poslání veskrze vhodným způsobem, chodí mezi mladé lidi do ulic, vyhledávají ty nejpotřebnější a mnohdy i nejchudší, kteří o činnosti střediska nemusí vůbec vědět. Jsou jim k dispozici s radou, doprovodí je na úřad, vysvětlí a pomůžou s úkoly. Nabízejí pomoc sociální, ale i vytvoření osobního vztahu a to může přinést jedinci nové možnosti třeba právě v trávení volného času nebo zodpovědného přístupu k vlastnímu životu a jeho smyslu. Tím, ale činnost českobudějovických salesiánů nekončí, mimo jiné se zaměřují také na Rómskou menšinu mají tu pro ni přímo Rómskou oratoř, která pomáhá jak předškolákům s nástupem do první třídy tak školákům s domácími úkoly. Nezapomíná se tu ani na zábavu, je pro ně připravena i řada zajímavých programů třeba na horolezecké stěně nebo výlety plné zážitků atd.

Především této menšině se věnují také v Ostravě a Teplicích. Tato střediska vzájemně spolupracují a podílí se na dvou projektech zaměřených na předškolní děti a doučování. V tom vidím také naplnění jejich poslání pomoci Rómům vyrovnat se s těžkým přechodem do strukturovaného prostředí základních škol a pomoci jim překonat handicap, který

vychází z neznalosti Českého jazyka, hodin, názvů měsíců, ročních období a mnoha dalších pro nás základních vědomostí.

Být nositeli Boží lásky se daří v Ostravě, jak jsem se dozvěděla na stránkách tohoto Salesiánského střediska, nabízejí jako součást doučování katechezi nebo zakončují oratoř mší svatou.

Salesiáni v Pardubicích našli své poslání mimo jiné v práci s dětmi z dětských domovů.

V Plzni se zase zasazují o práci s rodinou v těžkých životních situacích. Středisko Brno Líšeň pořádá tzv. týmovky pro školy, Brno Žabovřesky zase preferuje aktivity na svých třech hřištích a Páteční klub pro mládež. Salesiánský klub mládeže v Rumburk – Jiříkov se zaměřuje na hernu. DIS ve Fryštáku se pyšní Orientačními dny pro základní a střední školy, v Praze je možné si zajezdit na skatu. Zlínské středisko naplňuje své poslání pořádáním nealkodiskoték.

Všechna střediska se specializují a odpovídají na potřeby a zájmy těch, kteří k nim přicházejí, nabídkou kroužků a otevřených nízkoprahových klubů.

Z mého výzkumu vyplynulo, že Salesiánská střediska jsou mezi dětmi a mladými oblíbená, jejich služeb využívá značná část jedinců především v místě lokality střediska, domnívám se, že je to dáno především atraktivní nabídkou každého střediska, příjemným prostředím, ale i cenovou dostupností, jak je též patrné z mého výzkumu. Všechna střediska zajišťují dostatek prostoru pro sportovní aktivity na jejich hřištích či v jejich tělocvičnách, možnost zahrát si kulečnick, pinpong, šipky či stolní fotbálek. Důležitou a oblíbenou součástí většiny středisek je i horolezecká stěna nebo posilovna.

Zajímavostí jistě je, že každé z Českých středisek se věnuje trochu jiné cílové skupině. Věk nejmladších dětí, které do středisek přicházejí se pohybuje už od 4 let. S těmito dětmi přicházejí maminky si zacvičit či si pohrát do Klubu maminek například v Brně Líšni. Nejvyšší věkovou hranici mají České Budějovice a to do 26 let. Standardem je se věnovat dětem asi od 8 do 14 let a mladým lidem od 15 do 20 let. Jde o dvě skupiny, které přicházejí v různých časech, jako je tomu například v Plzni.

Skupiny se kterými salesiáni jak v rámci Salesiánských středisek, tak i mimo ně pracují jsou např. z věřícího prostředí (mohou to být členové farnosti, dobrovolníci), se zájmem o vzdělávání v rámci zájmové činnosti (tzv. „kroužkové děti“), zájemci o duchovní povolání (chlapci sympatizující s kongregací salesiánů, dobrovolníci), ze sociálně slabě podnětného prostředí (děti mající velmi zaměstnané rodiče, nemocné, staré..), z dětských domovů (již

zmíněný projekt Do života), na okraji církve (nepokřtění), z neúplných rodin (často děti volnočasových klubů, klienti Centra pomoci dětem, mládeži a rodině Střecha v Plzni), z národnostních menšin (Romové), jak popsal Výchovně pastorační projekt.

Potřebnými skupinami, jak je vnímá Výchovně pastorační projekt provincie 2007, které jsou pro salesiány prozatím výzvou jsou například Romové v ghettu, narkomani, učňovská mládež, děti přistěhovalců, děti maminek v azylových domech, oběti domácího násilí, homosexuálové, nezaměstnaní, skate komunita a vysokoškoláci.

Všechna salesiánská střediska musí mít zpracovaný Výchovně pastorační projekt komunity, který poukazuje na jejich silná, ale i slabá místa a který je pro ně vodítkem v další práci pro děti a mládež.

V souhrnu lze říci, že Kongregace sv. Františka Saleského nejen, že se snaží naplňovat své povolání a poslání, ale mohu konstatovat, že se jí to daří.

Činnosti středisek jsou různorodé, odpovídají na potřeby místní populace, jsou atraktivní, zajímavé a populární (např. Legál v Brně Líšni, skate park v Praze Kobylisích a další), snaží se řídit podle svých Stanov a to je velmi důležité.

Díky tomuto výzkumu jsem z práce, kterou provádí Salesiánská středisek příjemně překvapená, sama jsem nepředpokládala tak široký záběr, který obsáhnou. Těší mě, že se dílu velkého pedagoga sv. Jana Boska tak daří a doufám, že tato má práce poslouží např. jako průvodce nabídky Salesiánských středisek mládeže v Čechách. A bude užitečná třeba pro animátory nebo zaměstnance salesiánských středisek k tématu výchovy v salesiánském stylu.

10 Resumé

In meiner Diplomarbeit behandelte ich das Thema „Gruppenarbeit in Salesianischen Einrichtungen“.

Zu Beginn schrieb ich über den Orden der Salesianer, ihren Gründer Don Bosco und die Salesianische Kongregation. Ich ging hier auf die Geschichte des Ordens ein, wie in der Welt so auch in der Tschechien Republik. Weiterhin beschäftigte ich mich mit der Berufung der Salesianer, besonders mit ihren aus dem Glauben und Ordensregeln resultierenden Aufgaben. Aus diesen Regeln und der Berufung ergeben sich spezifische erzieherische und religiöse Anforderungen, auf die ich in den weiteren Kapiteln eingegangen bin.

Im Folgenden ging es um das 26. Generalkapitel der Salesianer, auf dem aktuelle Ereignisse und Probleme behandelt wurden und das als höchste Orientierungsinstanz für die Arbeit der Salesianer dient.

Im weiteren Kapitel beschäftigte ich mich mit dem Begriff der Gruppe, weiterhin mit der Unterscheidungen von verschiedenen Gruppen und den in der Arbeit der Salesianer typischen Gruppen. Im Abschluss dieses Kapitels ging es um die Dynamik von Gruppen.

„Salesianer und Gruppen“ ist der Titel des folgenden Kapitels, in dem ich auf die Grundlagen der Arbeit der Salesianer mit Gruppen eingehe und auch aufzeige, wo sich die entsprechenden Grundlagen befinden. In diesem Kapitel geht es weiterhin um Animateure, die mit den Gruppen arbeiten und um das Präventivsystem der Salesianischen Erziehung.

Das darauffolgende Kapitel „Zentren der Salesianer für Kinder und Jugendliche“ ist das Schlüsselkapitel der vorliegenden Arbeit. Hier wollte ich eine Vorstellung davon entwickeln, wie ein typisches Zentrum der Salesianer aussieht und welche charakteristischen Merkmale es aufweist. Danach folgte ein Überblick aller Salesianischen Zentren in Tschechien. Ein weiterer Teil dieses Kapitels widmete sich den Spezifiken der einzelnen Zentren. Dies ist das Ergebnis meiner Untersuchung, die in den Materialien im Anhang nachzuvollziehen ist. Hier ging es vor allem darum, worin sich die einzelnen Salesianischen Zentren voneinander unterscheiden.

Im abschließenden Teil meiner Arbeit wendete ich mich noch spezifischen Einrichtungen der Salesianischen Erziehung und Ausbildung zu, wie zum Beispiel die „Sozial-Pädagogische und Theologische Fachhochschule JABOK oder das Gymnasium

Cyrl und Metodej in Prostějov mit dem Projekt DOOPRAVDY, das sich der persönlichen Entwicklung der Schüler widmet.

Im letzten Kapitel bewertete ich die Ergebnisse meiner Untersuchung der einzelnen Zentren im Hinblick auf die Arbeit mit Gruppen. An dieser Stelle möchte ich auf den Anhang der Arbeit hinweisen, wo sich eine detaillierte und aktuelle Aufstellung der Aktivitäten und Angebote der einzelnen Salesianischen Zentren finden lässt.

11 Použitá literatura

VIGANO Egidio: Stanovy a Pravidla. Stanovy Společnosti svatého Františka Saleského, Řím, 1984.

SALESIÁNSKÁ PROVINČIE PRAHA: Organický projekt provincie 2007, schválen Provinciální kapitulou 2007 a stvrzen hlavním představeným a jeho radou v lednu 2008, [b.m.].

CHÁVES Villanueva, Pascal: Kontemplovat Krista očima Dona Boska, Praha: ACG, 2003.

Salesiáni Dona Boska: 26. Generální kapitula, <http://www.sdb.cz/res/data/132/015259.doc>, (24. 4. 2008).

I encyklopedie: Oratoř, <http://www.iencyklopedie.cz/orator/>, (1. 4. 2008).

Salesiáni Dona Boska: Salesiáni u nás, <http://www.sdb.cz/salesiani-u-nas/>, [8. 4. 2008].

Salesiáni Dona Boska: Salesiáni v praxi, Výchovně pastorační projekt provincie 2007. Výchovně pastorační projekt provincie byl schválen provinciální kapitulou 2007, <http://www.sdb.cz/ke-stazeni/salesiani-v-praxi/>, (11. 4. 2008).

Salesiáni Dona Boska: Generální Kapitula, <http://www.sdb.cz/clanky/udalosti-2008/generalni-kapitula-za-dvermi/>, (1. 4. 2008).

CHÁVEZ Villanueva, Pascal: Z proslovu hlavního představeného k zahájení 26. Generální kapituly.

Salesiáni Dona Boska: Návrat k Donu Boskovi, <http://www.sdb.cz/res/data/099/010985.doc>, (22. 4. 2008).

PRŮCHA Jan, WALTEROVÁ Eliška, MAREŠ Jiří: Pedagogický slovník, Praha: Portál, 2001.

MAŇÁK Josef, ŠVEC Štefan, ŠVEC Vlastimil: Slovník pedagogické metodologie, Brno: Paido, 2005.

MONTOUSSÉ Marc, RENOARD Gilles: Přehled sociologie, Praha: Portál, 2005.

HARTL Pavel, HARTLOVÁ Helena: Psychologický slovník, Praha: Portál, 2000.

Charakteristika sociální skupiny, <http://rpc.vse.cz/doc/183#257,2>, Charakteristika sociální skupiny, (6. 3. 2008).

Slovník cizích slov: Skupinová dynamika, <http://www.slovník-cizich-slov.cz/?q=skupinov%C3%A1+dynamika&typ=0>, (6. 3. 2008).

PRŮCHA Jan, WALTEROVÁ Eliška, MAREŠ Jiří: Pedagogický slovník, Praha: Portál, 2001.

NAKONEČNÝ Milan: Sociální psychologie, Praha: Academia, 1999.

ŠVEC Jakub: Kurz Efektivní komunikace a rétorika, Matematicko-fyzikální Fakulta UK, 2006/2007, http://cs.wikipedia.org/wiki/Skupinov%C3%A1_dynamika, (6. 3. 2008).

Dynamika sociální skupiny:
http://orchis.brontosaurus.cz/ohb0506/dynamika_socialni_skupiny_tisk.pdf, (25. 4. 2008).

Salesiáni Dona Boska: Prázdninové akce, <http://www.sdb.cz/prazdninove-akce/>, (25. 4. 2008).

Salesiáni Dona Boska: Duchovní akce, <http://www.sdb.cz/duchovni-akce/>, (25. 4. 2008).

Salesiáni Dona Boska: Salesiáni a media, <http://www.sdb.cz/salesiani-a-media/>, (26. 4. 2008).

Salesiáni Dona Boska: Salesiáni a misie, <http://www.sdb.cz/salesianske-misie/>, (26. 4. 2008).

Salesiáni Dona Boska: Salesiáni ve školství, <http://www.sdb.cz/salesiani-ve-skolstvi/>, (26. 4. 2008).

Salesiáni Dona Boska: Divadlo, <http://www.sdb.cz/divadlo/>, (26. 4. 2008).

Salesiánské hnutí mládeže: Preventivní systém, <http://www.shm.cz/preventivni-system/>, (6. 3. 2008).

Internetový slovník Wikipedia: Animátor mládeže
http://cs.wikipedia.org/wiki/Anim%C3%A1tor_ml%C3%A1de%C5%BEE, (11. 4. 2008).

KUCHAR Pavel: Asistence v salesiánském díle, přednáška z 10. 3. 2008.

VECCHI E Juan, SDB, ROMOS Antonio, LARRAÑAGA Angel, AUCELLO Giacinto, MAURI Mario: Saleziánská pastorácia mládeže, Bratislava: Don Bosco, 1999.

VAŇOVÁ Jana, KAPLANEK Michal: Práce v salesiánském duchu. Příručka pro spolupracovníky v salesiánských dílech v ČR, Praha: [b.n], 2002.

Dcery Panny Marie Pomocnice: Preventivní systém,
<http://www.fma.cz/vychova/preventivni-system/>, (5. 3. 2008).

Salesiáni Dona Boska: Střediska mládeže, <http://www.sdb.cz/strediska-mladeze/>, (21. 3. 2008).

Salesiáni v Brně-Lišni: Výchovně-pastorační projekt místní komunity (VPPK) salesiánů Dona Boska v Brně-Lišni, k 1. 1. 2008.

Jabok, Vyšší odborná sociálně pedagogická a teologická škola v Praze: O škole,
<http://www.jabok.cuni.cz/index.php?ids=1010>, (23. 4. 2008).

Salesiáni Dona Boska: Animátoři podle salesiánského stylu,
<http://mladez.sdb.cz/animatori-informace/#Animator-podle-salesianskeho-stylu>, (8. 4. 2008).

Salesiáni Dona Boska: Kontakt, <http://mladez.sdb.cz/kontakt/>, (23. 4. 2008).

Salesiáni Dona Boska: Stanovy Sadby, <http://mladez.sdb.cz/stanovy-sadby/>, (20. 4. 2008).

Salesiáni Dona Boska: Cagliari, <http://mladez.sdb.cz/Cagliari-informace/>, (8. 4. 2008).

Salesiáni Dona Boska: Margherita, <http://mladez.sdb.cz/margherita-informace/>, (24. 4. 2008).

Cyrlometodějské gymnázium v Prostějově: projekt Doopravdy,
<http://cmg.prostejov.cz/doopravdy/>, (20. 4. 2008).

Cyrlometodějské gymnázium v Prostějově: projekt Doopravdy, Tisková zpráva o projektu Doopravdy, <http://cmg.prostejov.cz/doopravdy/dokumenty/tiskove-zpravy/tz-projekt-doopravdy.doc>, (22. 4. 2008).

Cyrlometodějské gymnázium v Prostějově: projekt Doopravdy, Kurz prima,
<http://cmg.prostejov.cz/doopravdy/dokumenty/kurzy/prima/prima.pdf>, (20. 4. 2008).

Cyrlometodějské gymnázium v Prostějově: projekt Doopravdy, Kurz sekunda, Nejssem tu sám, <http://cmg.prostejov.cz/doopravdy/dokumenty/kurzy/sekunda/nejssem-tu-sam.pdf>, (22. 4. 2008).

Cyrlometodějské gymnázium v Prostějově: projekt Doopravdy, Kurz tercie, Mě se líbí, <http://cmg.prostejov.cz/doopravdy/dokumenty/kurzy/tercie/mne-se-libi.pdf>, (22. 4. 2008).

Cyrlometodějské gymnázium v Prostějově: projekt Doopravdy, Kurz kvarta, Láska a zamilovanost, <http://cmg.prostejov.cz/doopravdy/dokumenty/kurzy/kvarta/laska-a-zamilovanost.pdf>, (22. 4. 2008).

Cyrlometodějské gymnázium: Projekt Doopravdy, Kurz kvinta, Pracovní listy, <http://cmg.prostejov.cz/doopravdy/dokumenty/kurzy/kvinta/pracovni-listy.pdf>, (22. 4. 2008).

Cyrlometodějské gymnázium v Prostějově: projekt Doopravdy, Kurz sexta, <http://cmg.prostejov.cz/doopravdy/dokumenty/kurzy/sexta/sexta.pdf>, (22. 4. 2008).

Cyrlometodějské gymnázium v Prostějově: projekt Doopravdy, Kurzy septima, Kam patřím, <http://cmg.prostejov.cz/doopravdy/dokumenty/kurzy/septima/kam-patrim.pdf>, (22. 4. 2008).

Cyrlometodějské gymnázium v Prostějově: projekt Doopravdy, Kurzy prima, Efektivní učení, <http://cmg.prostejov.cz/doopravdy/dokumenty/kurzy/prima/efektivni-uceni.pdf>, (20. 4. 2008).

Salesiánské hnutí mládeže: O Salesiánském hnutí mládeže, <http://www.shm.cz/o-shm/>, (22. 4. 2008).

Salesiánské hnutí mládeže: <http://www.shm.cz/>, (22. 4. 2008).

Salesiáni Dona Boska: Obor pastore mládeže, <http://praha.sdb.cz/data/pastor.html#sadba>, (27. 4. 2008).

Salesiáni DonaBoska: O salesiánech, Salesiánská střediska, <http://www.sdb.cz/strediska-mladeze/>, (8. 4. 2008).

Přílohy

Příloha č. 1 Nabídka aktivit Salesiánských středisek v České republice

Salesiánské středisko mládeže Brno-Líšeň

Aktivity střediska, Kroužky

- Šachy, GO, Ninuki, Abalone

Každý, kdo propadl šachu, si zamiluje i další deskové hry. Kroužek je pro úplné začátečníky i mírně pokročilé. Hlavní náplní jsou šachy .

- Aikibudo - je bojové umění mající své kořeny v japonské válečnické tradici. Aikibudo nehledá řešení problému v destruktivní hrubé síle.
- Badmintonový kroužek - pro všechny od 12 let, kdo si chtějí protáhnout záda, zápěstí, zkrátka celé tělo. Ač se to nezdá, je to velice živá hra.
- Basketbalový starší
- Cyklistický kroužek - pro všechny od 14-ti let, kteří se chtějí něco užitečného naučit a hlavně si zajezdit.
- Florbalový kroužek - pro holky a kluky ve věku 10 -14 let. Pro všechny, kteří chtějí hrát florbal.
- Florbal - kroužek je určen pro holky a kluky ve věku 15 - 18 let. Pro všechny, kdo si chtějí zahrát a něco málo se přiučit.
- Fotbal - probíhá vždy ve čtvrtek jde přesněji o futsalový kroužek pro 13leté kluky
- Hip hop - pro všechny co milují dancování a umění (nebo by chtěli umět) se vyjádřit pohybem. Tancuje se hiphop a občas i jiný taneční styl.
- Historický šerm - v kroužku historického šermu se věnují šermu takzvané německé školy z období gotiky, zejména 13. a 14. století.
- Horolezecký - pro ty, které zajímá lezení a chtěli by se mu více věnovat, je určený právě
- Šití - pro děvčata od 12 let
- Kytara začátečníci - základy doprovodné hry na kytaru. Výuka probíhá ve skupině několika dětí, doba hry je 30 min.

- Lukostřelecký kroužek - pro děti (12 a více let), které lukostřelba zajímá a chtějí se naučit rychle a přesně zasáhnout cíl.
- Modelářský - teoretické i praktické stavění létajících modelů (jednoduchých nebo i rádiem řízených).
- Žonglování
- Paličkování - pro všechny děti od 12 let, které chtějí tvořit, a vyrábět různé ozdoby.
- Ping-pongový pokročilí - určeno pro ty, kteří už umí základy a chtějí na sobě tvrdě pracovat.
- Ping-pongový středně pokročilí - středně pokročilí se zdokonalují v již naučených úderech.
- Ping-pongový začátečníci - začátečníci se především učí tomu, aby byli schopni zahrát míček podle pravidel, ať už se jedná o podání nebo o hru.
- Počítačový kroužek - zaměřen na tvorbu webových stránek.
- Taneční kroužek - celková pohybová průprava, vnímání hudby a rytmu, tanec sólový, ve dvojici.
- Volejbal - pro kluky a holky od 15let.
- Výtvarka- mladší - pro šikovné ruce⁹¹

Oratoř

Oratoř je místo, kde návštěvník může najít nové kamarády, zahrát si sportovní hry, na které není v tělocvičnu čas, nebo si jen tak popovídat. Lze k tomu využít vybavenou tělocvičnu. Pro odvážné je zde horolezecká stěna. Oratoř nabízí v přílehlých prostorách možnost zahrát si pinec nebo stolní fotbálek, a na výběr je i spousta deskových her. Je-li venku pěkně, hraje se na louce pod střediskem softbal nebo lakros. Otevřeno je:

V úterý od 15:00 do 16:00 hodin a to tělocvična a stěna, od 16:00 do 18:00 hodin herna

Ve středu od 15:00 do 16:00 hodin tělocvična a stěna a od 16:00 do 18:00 hodin herna

Ve čtvrtek od 15:00 do 17:00 hodin tělocvična a stěna a od 17:00 do 18:00 hodin herna

V pátek od 15:00 do 16:00 hodin tělocvična a stěna a od 16:00 do 18:00 hodin herna

V neděli od 15:00 do 17:00 hodin tělocvična a stěna a od 17:00 do 18:00 hodin herna.

---

⁹¹ http://isen.sdb.cz/index.php?sitemap=0&cal_month=4&cal_year=2008&sec=1&sub=0 [21. 3. 2008].

Oratoř je určena pro holky a kluky od 6 do 14 let. Za vstup na celý školní rok se platí 100 Kč.⁹²

Klub VeSPOD

Je místem otevřeným pro všechny mladé lidi jakékoli barvy pleti, náboženského vyznání nebo názoru a jakéhokoli společenského postavení. Ve věku od 15 let.

Klub VeSPOD je v podstatě generátor pro volný čas v oblasti her, komunikace, umění, sportovních aktivit a zábavně-vzdělávacích programů.

Klub VeSPOD žije tak, jak žijí ti, kteří klub VeSPOD navštěvují.

Otevírací doby klubu VeSPOD:

Pátek ZABARUJ - 18:00 - 22:00 hodin, ZAHRAJ - 18:00 - 22:00 hodin

Sobota ZABARUJ - 18:00 - 22:00 hodin , ZAHRAJ - 18:00 - 22:00 hodin

Neděle PLUS -19:00 - 22:00 hodin

VeSPOD ZAHRAJ

ZAHRAJ si fotbálek, ping pong nebo deskovou hru, může sem přijít jak jedinec sám tak s partou. ZAHRAJ = znamená být ve hře!

VeSPOD ZABARUJ

ZABARUJ u nealkoholického kulečnickového baru, zde je prostor jen tak posedět, dát řeč a nebo si něco zahrát. ZABARUJ = znamená být v kontaktu!

VeSPOD PLUS

PLUS dodává inspiraci i spoustu zajímavých informací, očekávat lze různé cestopisy, diskuze, multimediální projekce a zábavně vzdělávací programy. PLUS = znamená být v obraze!

VeSPOD POVIS

POVIS na umělé horolezecké stěně nebo v bouldrovací jeskyňce, v tomto programu je možno vyzkoušet něco nového, dát si trochu do těla nebo si jen zkontrolovat kondičku. POVIS = znamená být v převisu na největší lezecké stěně mezi všemi středisky!⁹³

Klub Salíček

---

⁹² http://lisen.sdb.cz/index.php?sitemap=0&cal_month=4&cal_year=2008&sec=1&sub=1 [21. 3. 2008].

⁹³ http://lisen.sdb.cz/index.php?sitemap=0&cal_month=4&cal_year=2008&sec=1&sub=2 [21. 3. 2008].

Jde o cvičení maminek, malých dětí. V SaSM je možnost cvičení pro maminky na mateřské dovolené. Zajištěno je hlídání dětí. Nabízí se také cvičení rodičů s malými dětmi. Společné cvičení pomáhá utužit vazby mezi rodiči a dětmi, dítě zažívá přirozenou radost z pohybu, začleňuje se do kolektivu ostatních vrstevníků a učí se novým dovednostem. Cvičení maminek (power a pilatesjóga se střídá po týdnu) vždy v pondělí od 10:00 do 11:00 hodin, cena 60 Kč/vstup bez průkazky nebo 40 Kč s průkazkou; hlídání dětí zajištěno

Cvičení rodičů s malými dětmi – vždy v úterý od 9:00 do 11:00 hodin převážně ve věku od 1 do 2 let a ve středu od 9:00 do 11:00 hodin ostatní, cena 30 Kč/vstup bez průkazky nebo 20 Kč s průkazkou.⁹⁴

KLUB PŘEDŠKOLÁČKŮ

Společné cvičení, hry a tvoření (není nutná účast rodičů). Pro děti od 4 do 7 let, vždy v pondělí od 16:00 do 17:00 hodin, nutno si pořídit průkazku střediska za 100 Kč/rok.⁹⁵

Akce

Nedílnou součástí střediska jsou příležitostné akce, ať už se jedná o prázdninové a víkendové pobyty, či jednodenní akce spojené se zážitkem, sportem, zábavou, hrou nebo poznáním. Akce jsou nabízeny pro všechny věkové skupiny. Některé akce mají již dlouholetou tradici, jiné vznikají dle aktuální poptávky či spontánně, a proto ne každý rok je nabídka akcí stejná.

Tradiční akce - jsou určeny nejen pro stálou klientelu střediska, ale i pro širokou veřejnost. Tyto akce zahrnují prázdniny, Dětská odpoledne, Adventní koncerty, turnaje, sjíždění řek, pro otrlé jsou nabízeny akce při kterých přestávají platit fyzikální zákony, kdy si člověk sáhne až na dno svých fyzických i duševních sil jako například při Florbalovém dvanáctihodinovém maratónu, Ultramarathonu, Parníku, Horníku, Sloupu, Binárním víkendu.⁹⁶

Stěna

Horolezecká stěna je určena pro děti do 14ti let i v rámci programu oratoř, děti, které pak zajímá lezení více než ostatní a chtějí se mu věnovat pravidelně, je připraven horokroužek.

---

⁹⁴ http://lisen.sdb.cz/index.php?sitemap=0&cal_month=4&cal_year=2008&sec=1&sub=3 [21. 3. 2008].

⁹⁵ http://lisen.sdb.cz/index.php?sitemap=0&cal_month=4&cal_year=2008&sec=1&sub=3 [21. 3. 2008].

⁹⁶ http://lisen.sdb.cz/index.php?sitemap=0&cal_month=4&cal_year=2008&sec=1&sub=4 [21. 3. 2008].

Vstupné 40 Kč, pro držitele platné průkazky střediska 25 Kč.

Pro veřejnost (do 15ti let v doprovodu zákonného zástupce) je stěna otevřena v době:

V úterý od 19:00 do 21:00 hodin, ve středu od 18:00 do 21:00 hodin, ve čtvrtek od 18:00 do 21:00 hodin a v pátek od 18:00 do 21:00 hodin.⁹⁷

Doučování

Středisko nabízí možnost doučování pro žáky základních a středních škol i matematiku pro VŠ. Je nutné sebou přinést školní sešit a učebnice a vyřídit si průkazku střediska. (průkazka 100 Kč/školní.rok + 200 Kč/pololetí).

Učivo ZŠ v úterý od 14:00 do 15:00 hodin a od 18:00 do 19:00 hodin, ve středu od 14:00 do 17:30 hodin, ve čtvrtek od 18:15 do 19:00 hodin a v pátek od 14:00 do 14:45 hodin.

Přednost mají pravidelní účastníci. Doučování angličtiny je třeba domluvit dopředu. Je možné se domluvit i na přípravě k přijímacím zkouškám na střední školy.⁹⁸

Bohoslužby v sídlišti

Objekt tělocvičny Salesiánského střediska mládeže v Líšni slouží kromě sportovního využití také k účelům duchovním. Pravidelně každou neděli v 8:30 hodin (kromě hlavních prázdnin) jsou zde slaveny mše svaté. Každou středu v 7:30 hodin se slouží mše svaté v komunitní kapli na Likusu. Tyto mše svaté jsou otevřeny pro veřejnost.⁹⁹

Nedělní kavárna - Každou první neděli v měsíci je po Mši svaté otevřena v prostorách klubu "VeSPOD" kavárna. Zde je v pěkném prostředí prostor na posezení a popovídání si s přáteli u šálku kávy.¹⁰⁰

Legál

Jde o legální plochu, kterou je část zdi Salesiánského střediska mládeže od schodů k brance, která je ohraničena rýhami ve zdi a jinou barvou fasády. Místo je otevřeno pro všechny, kdo se chtějí výtvarně realizovat. Zakázány jsou motivy propagující rasismus, násilí, vulgarismy, sex a drogy. Každá věc má právo vydržet na zdi 14 dní, proto je potřeba k ní vždy napsat datum vzniku. Ve středisku je možnost zapůjčit si žebřík.¹⁰¹ S touto

---

⁹⁷ http://lisen.sdb.cz/index.php?sitemap=0&cal_month=4&cal_year=2008&sec=1&sub=5 [21. 3. 2008].

⁹⁸ http://lisen.sdb.cz/index.php?sitemap=0&cal_month=4&cal_year=2008&sec=1&sub=6 [21. 3. 2008].

⁹⁹ http://lisen.sdb.cz/index.php?sitemap=0&cal_month=4&cal_year=2008&sec=1&sub=8 [21. 3. 2008].

¹⁰⁰ http://lisen.sdb.cz/index.php?sitemap=0&cal_month=4&cal_year=2008&sec=1&sub=9 [21. 3. 2008].

¹⁰¹ http://lisen.sdb.cz/index.php?sitemap=0&cal_month=4&cal_year=2008&sec=1&sub=11

nabídkou mají salesiáni velmi dobré zkušenosti, není problém se sprejerskými malůvkami jinde na budově.

Poslání střediska

Posláním střediska přispívat k integrálnímu rozvoji osobnosti dětí a mládeže nabídkou programů a činností pro aktivní trávení jejich volného času a vytvářením prostředí podporujícího přátelské vztahy a zdravý způsob života. SaSM staví na křesťanských hodnotách a salesiánské tradici a zaměřuje se na výchovu, vzdělávání a sociální začlenění mladých lidí především z Brna-Líšně a okolí.

Salesiánské středisko mládeže Brno-Žabovřesky

Středisko je určeno pro děti a mládež bez rozdílu původu nebo náboženství. Zvláštní pozornost věnujeme kategorii školního věku a dospívajícím. Některé aktivity jsou i pro dospělé. Vstup je zdarma. Účastníci kroužků nebo ti, kdo si zaplatí roční příspěvek 100 Kč se stávají registrovanými členy střediska. Tato registrace jim přináší řadu výhod (půjčování sportovních potřeb, stolních her, vstup na kulečnick, do posilovny ...).

Aktivity střediska

Spontánní aktivity

Hřiště

Celý týden kromě soboty jsou ve středisku volně přístupny členům i nečlenům tři hřiště, dvě s umělým povrchem na fotbal, tenis, volejbal a jedno asfaltové na basket a hokejbal.

Herna a posilovna

V herně si může kdokoli zahrát stolní tenis, kalčo nebo šipky, k dispozici je pingpongový stůl, dva stolní fotbaly a dva šipkové panely. Odehrávají se zde také příležitostné turnaje v šípkách nebo stolním fotbale. Členové střediska mají navíc přístup do posilovny. Ta je určena pro věkovou kategorii 11 až 18 let (do 14 let jen lehčí cviky).

Nealkoholický bar a kulečnickárna

Na baru je možno se občerstvit nebo si půjčit některou z mnoha stolních her. O patro výš jsou pro členy střediska k dispozici dva krásné nové kulečnický - pool a karambol. Členové střediska si mohou půjčovat sportovní potřeby od fotbalových, volejbalových nebo basketbalových míčů, přes tenisáky a hokejky až po kompletní brankářskou výzbroj.¹⁰²

Zájmové kroužky

Hudební kroužky:

- Cappella Polyphonica Salesiana -zájmový pěvecký sbor převážně mladých lidí, zpívá renesanci, baroko, pravoslavné skladby, skladby 20. století i spirituály.
- Hra na flétnu, zobcovou i příčnou.

---

¹⁰² <http://brno.sdb.cz/spontanni-aktivita/> [12. 4. 2008].

- Hra na klavír.
- Hra na kytaru.
- Hra na varhany

Sportovní a pohybové kroužky:

- Aerobic Cvičení pro zdraví
- Cvičení pro radost - cvičení na velkých míčích a jiné radovánky při muzice
- Fotbal – od 14 do 18 let
- Fotbal – od 11 do 13 let
- Základy fotbalu pro nejmladší – od 9 do 11 let
- Základy fotbalu pro nejmladší – od 8 do 10 let

Základy fotbalu pro nejmladší – od 6 do 8 let

- Historický šerm
- Hokejbalová příprava - základy hokejbalu na venkovním asfaltovém hřišti s mantinely. Všeobecný tělesný a dovednostní rozvoj.
- Hokejbal pro prťata - základy hokejbalu na venkovním asfaltovém hřišti s mantinely..
- Hopsálci - cvičení a sportovní hry pro předškolní děti od 4 do 6 let.
- Moderní tanec
- Smajlíci - tancování s Kušlou aneb moderní tanec pro radost a zábavu.
- Smajlíčci - tancování s Kušlou aneb moderní tanec pro radost a zábavu.
- Stolní tenis I - pro všechny ty, kdo by se chtěli dostat na závodní úroveň a jsou ochotni něco pro to udělat.
- Stolní tenis II - pro všechny ty, kdo už mají základy a chtějí hrát závodně.
- Volejbal pro pokročilé
- Volejbal pro ženy od 16 do 30 let. Kroužek je pro pokročilejší hráčky.
- Výrazový tanec - práce s technikami výrazového tance, improvizace. Taneční divadlo, Kookaburra.
- Žabky - sportovní a pohybové hry pro školní děti od 7 do 11 let.

Technické kroužky:

- Elektronika - výroba elektronických zařízení (sirény, blikáče, atd.)
- Letecký modelář - začátečníci, mírně pokročilí, pokročilí. Absolventi se seznámí se základy fyziky aerodynamiky a meteorologie, získají zručnosti a dovednosti potřebné ke stavbě modelů letadel.
- Modelář - železniční a papírové modelářství, výroba panelu.
- Počítače - exp Computers for experienced aneb počítače pro zkušené experty a experimentátory. Programování. Řešení praktických problémů podle zájmu účastníků.
- Počítače – internet - jak funguje internet, využívání jeho služeb (vyhledávače, elektronická pošta...), úvod do tvorby vlastních internetových stránek - základy XHTML, CSS.
- Počítače – office - základy práce s operačním systémem, organizace dat na disku (soubory, složky...), ovládání základních kancelářských programů (openoffice kresby, texty, tabulky).
- Počítače – www - tvorba internetových stránek, přehled všech důležitých vlastností XHTML a CSS, vytváření dynamických stránek pomocí kaskádových stylů, formulářů a skriptů (HTML, CSS, JS, PHP).
- Vaření - mladší, starší

Výtvarné kroužky:

- Barvínek - výtvarné tvoření pro samostatné děti od 4,5 let. Mladší děti po domluvě s vedoucí.
- Keramika - kreativní tvoření z hlíny – dekorativní i užitková keramika podle předlohy i vlastní fantazie.
- Tvoření - výrobky z papíru, kůže, moduritu, vlny, batika, gelové svíčky, malování slupovacími barvami, malování na sklo a hedvábí, ubrousková technika, atd.
- Výtvarka - malování, kreslení, modelování, grafiky a různé techniky tvoření.

Vzdělávací kroužky:

- Angličtina pro 3. až 5. třídu - cílem kurzu je prohloubit u žáků schopnost porozumět angličtině a zlepšit jejich slovní zásobu.

- Angličtina pro 6. až 9. třídu - cílem kurzu je, aby žáci na konci roku byli schopni obstojně komunikovat v angličtině. Je nutné chodit 2x týdně. Kurz není určen pro úplné začátečníky.
- Angličtina pro mírně pokročilé
- Angličtina pro pokročilé - kurz je určen pro ty, kdo mají za sebou tři a více roků studia.
- Angličtina pro středně pokročilé - kurz je určen pro ty, kdo mají za sebou dva až tři roky studia.
- Angličtina pro začátečníky - kurz pro ty, kdo začínají poprvé nebo už poněkolidkaté.
- Francouzština pro mírně pokročilé
- Francouzština pro začátečníky

Ostatní kroužky:

- Bedruňka - základy divadelních technik, herních technik s loutkou, dramaturgie, režie, tvořivá činnost a představení.
- Bedruňka – dospělci - amatérské loutkové divadlo rodinného typu. Pravidelná představení ve středisku.
- Dramatiček - dramatický kroužek pro nejmenší herce a herečky
- Kočka na Měsíci - výtvarně dramatický kroužek, který není jen o divadelních vystoupeních a tvoření, ale hlavně o partě dobrých kamarádů
- Šachy
- Tvorba krátkých videoklipů - a vše, co s tím souvisí (práce s fotografií, zvukem, kamera, střih, projekce)¹⁰³

Klub maminek

Zahrnuje výtvarné a pohybové aktivity pro rodiče s malými dětmi. Pořádá také přednášky a jiné příležitostné akce. Zaplacením celoročního příspěvku (který činí za jednu rodinu 550 Kč) se stanete členem klubu a můžete se svými dětmi navštěvovat libovolný počet jeho aktivit.

Některé aktivity jsou otevřené i zájemcům, kteří nejsou v klubu registrováni — např. volné dopolední hraní »Mámo, pojd' si hrát« nebo úterní setkávání »Klubko«.

---

¹⁰³ <http://brno.sdb.cz/zajmove-krouzky-brno/> [12. 4. 2008].

Cvičení v Klubu maminek:

- Číperčata - cvičení pro nejmenší děti 1-2 roky
- Číperky - cvičení pro rodiče s dětmi od 2 let
- Mámo, pojď si hrát - volné dopolední hraní pro maličky 0,5-2,5 roku
- Veverky - cvičení pro děti od 3 let s rodiči
- Slunečnice - cvičení pro maminky s hlídáním dětí¹⁰⁴

5. nadpis Příležitostné akce

Hudební akademie, pásma

Tvoření

Páteční klub – soutěžní večery

Dětské dny, karnevaly, animátorská setkání¹⁰⁵

Tábory

Každoročně salesiáni v Žabovřeskách pořádají jarní, letní i podzimní táboryvé pobyty¹⁰⁶

Poslání a cíle

Konkrétní cíle v Brně-Žabovřeskách jsou podporovat volnočasovými aktivitami zdravý osobní rozvoj dětí a mládeže, korektní mezilidské vztahy, ohleduplnost, zodpovědnost a předcházet negativním závislostem a kriminalitě.¹⁰⁷

---

¹⁰⁴ <http://brno.sdb.cz/klub-maminek-brno/> [12. 4. 2008].

¹⁰⁵ <http://brno.sdb.cz/prilezitostne-akce/> [12. 4. 2008].

¹⁰⁶ <http://brno.sdb.cz/tabory-vikendy/> [12. 4. 2008].

¹⁰⁷ <http://brno.sdb.cz/res/data/094/010443.pdf> [21. 3. 2008].

Salesiánské středisko mládeže a dům dětí a mládeže České Budějovice

Aktivity střediska

Otevřený klub Oráč

Pravidelnou činnost střediska tvoří otevřený klub Oráč pondělí, středa a pátek. V klubu si každý účastník může při zachování určitých minimálních pravidel zahrát kulečnick, stolní fotbal, šipky, florbal, míčové i stolní hry nebo si koupit něco v nealkoholickém baru. Jedná se o základní programovou nabídku, která zaujme téměř každého z cílové skupiny, a proto patří k tradiční nabídce v klubech podobného zaměření. Už jen tento program přispívá k primární prevenci všech sociálně patologických jevů, neboť na příchozí ze sídliště lze působit v jiném – pozitivním – prostředí, než je sídlištní a dokáže se jim tak i lépe pomoci.

Další nabídka je rozšířena o kreativní, sportovní a jiné programy, jakými jsou hudební, keramická a výtvarná dílna nebo horolezecká stěna. Ty jsou realizovány při běžném provozu, zpravidla jedenkrát týdně v pravidelných časech. Při jejich využívání mohou mladí lidé zjistit, co je baví či naplňuje a tímto jsou motivováni k vytváření pozitivních zájmů. K těmto programům lze přiřadit i práci na počítači a doučování. V klubu je k dispozici přístup na internet, který slouží především jako pomoc k plnění školních úkolů, referátů a jiné přípravy do školy nebo k vyhledávání aktuálních brigád či zaměstnání. Doučování je možné uskutečnit po předchozí domluvě kdykoli v průběhu klubu.

Večerní kluby probíhají vždy po dvouhodinové klasické klubu (pondělí a středa), jedna hodina, pátek dvě hodiny. Realizované programy směřují více k osobnímu kontaktu a k tématu měsíce. Náplní těchto večerů jsou především diskuse, zážitkové hry, besedy a promítání různých filmů v rámci primární i sekundární prevence. Všichni účastníci se zde dále mohou vyjadřovat k chodu klubu, spolupodílet se na tvorbě právě probíhajících programů a spoluplánovat jiné nepravidelné akce.

Sociální práce je důležitou doplňkovou službou práce v otevřeném klubu. Pro ni byla vytvořena a je využívána kontaktní místnost. Klienti, pokud potřebují, mohou kdykoliv požádat některého z pracovníků klubu o radu či pomoc s jakýmkoliv problémem a rozhovor může proběhnout v nerušeném a bezpečném prostředí. Na základě těchto rozhovorů je možné nejen mapovat spektrum problémů neorganizované mládeže, ale i nalézt účinná opatření a doprovázet je při jejich řešení. Současně je zde snaha rozvíjet spolupráci s rodinami, školami a návaznými institucemi.

Činnost na sídlištích se skládá z terénní sociální práce a volnočasových aktivit určených pro děti a mládež z naší cílové skupiny (6 – 26 let). Se získanými informacemi se dále pracuje ve prospěch rozšíření činností salesiánského střediska na těchto místech.

Volnočasové aktivity na sídlišti Máj

Probíhají každé úterý v době od 16:30 do 18:30 hodin (cílová skupina klubu – 13 – 18 let) a v době od 15:00 do 17:30 hodin (mladší děti 6 – 12 let). Jedná se především o neorganizované děti a mládež, které se pohybují na sídlišti zejména v okolí ZŠ Máj, ulic V. Volfa, M. Chlajna a K. Chocholy. Do těchto míst docházejí pracovníci se sportovními pomůckami, hrami či jinak připraveným programem, tedy s nabídkou kreativnějšího využití volného času. Vedlejším produktem těchto aktivit je vytvoření vztahu, na jehož základě je možné učit přítomné komunikovat, řešit konflikty, umět přijímat kritiku a sebekriticky vystupovat, posilovat sebevědomí, vést je k samostatnosti a zodpovědnosti za svá rozhodnutí i život. Součástí těchto aktivit je i pronajatá tělocvična v ZŠ Máj, kde je sraz v úterý od 17:00 do 18:00 hodin.

Terénní sociální práce

Ta probíhá každý čtvrtek od 16:30 do 18:30 hodin a je koncipována jako činnost pro cílovou skupinu dětí a mládeže od 13 do 18 let. Probíhá na území celého sídliště Máj. Pracovníci procházejí vytypovaná místa v celé oblasti, kde se neorganizované děti a mládež scházejí. Práce je více zaměřena na vyhledávání a kontaktování se s již známými či neznámými mladými lidmi. Mezi klienty a pracovníky probíhají rozhovory, nabídnutí či zprostředkování pomoci. To se může uskutečnit formou podání informace, poradenství, po dohodě návštěvou doma či ve škole, doprovodem na úřad či do návazné instituce. Cílem je plnit tuto formu sociální prevence tak, aby nedocházelo k prohlubování sociálního vyloučení této cílové skupiny.

Nepřavidelná činnost

V otevřeném klubu Oráč je zajištěna cca jednou měsíčně uskutečněným výletem, víkendovou nebo prázdninovou akcí. Vytvářena je společně s dětmi a mládeží, vždy s nějakým konkrétním zaměřením. Během jarních prázdnin se jezdí na lyžařský a snowboardový pobyt na Kvildě, v létě na prázdninovou chaloupku, na podzim a na jaře se pořádají pracovní víkendy. Mládež z klubu mimo jiné pomáhá na Bambiriádě, a to prezentací střediska.¹⁰⁸

---

¹⁰⁸ <http://budejovicesasm.sdb.cz/view.php?cisloclanku=2004042201> [12. 4. 2008].

Romská oratoř

Předškolní klub pro romské děti - snahou je pomoci dětem v rozvoji jejich jazykových, rozumových a sociálních schopností a dovedností, aby tak pro ně byl vstup do základní školy snadnější. Klub je určen romským dětem ve věku 5 – 6 let, které čeká zápis do 1. třídy základní školy, a pro děti s odkladem školní docházky. Předpokladem je, že nenavštěvují mateřskou školu. Předškolní klub je otevřen v pondělí od 13:30 do 15:30 hodin.¹⁰⁹

Oratoř pro romské děti

V rámci programu se děti mohou účastnit různých her, sportovat, navštěvovat kroužky (výtvarný a keramický kroužek, počítačový kroužek, filozofie pro děti, hudebna).

Oratoř je určena romským dětem od 6 do 11 let. Oratoř probíhá každé pondělí a středu od 14:30 do 15:30 hodin.¹¹⁰

Klub pro romské děti

Program klubu odpovídá potřebám klientů – osobní rozhovory, pomoc při hledání zaměstnání, hudba, hra, sport. Klub je určen romským dětem od 12 do 15 let. Je zde snaha děti motivovat a zapojit do tvorby programu. Pracovníci se snaží v těchto lidech rozvíjet vrozené citové a volní dispozice vedoucí k vytváření zdravé a sociálně vyspělé osobnosti. Klub probíhá v pátek od 15:30 do 17:30 hodin. Dívčí klub pak v pátek od 14:30 do 15:15 hodin.¹¹¹

Doučování v romské oratoři

Cílem této činnosti je změnit postoj nejmladší romské generace ke vzdělávání. Jde o snahu v dětech rozvíjet vědomí, že chodit do školy a učit se neznamena ostudu, ale přináší prospěch do dalšího života. Společně s dětmi se hledají nové, pro děti zajímavé formy doučování, které jim pomohou porozumět a zvládnout standardní učivo. K dětem je přistupováno individuálně. Každý doučující pracuje se 2 – 3 dětmi, může se tedy všem maximálně věnovat. Doučování probíhá v pondělí a ve středu od 13:30 do 14:30 hodin.¹¹²

Zájmové kroužky

- Kondiční cvičení - probíhá každý čtvrtek 17:45 - 18:45 hodin

---

¹⁰⁹ <http://budejovicesasm.sdb.cz/view.php?cisloclanku=2005072903> [12. 4. 2008].

¹¹⁰ <http://budejovicesasm.sdb.cz/view.php?cisloclanku=2005072902> [12. 4. 2008].

¹¹¹ <http://budejovicesasm.sdb.cz/view.php?cisloclanku=2005072901> [12. 4. 2008].

¹¹² <http://budejovicesasm.sdb.cz/view.php?cisloclanku=2004042203> [12. 4. 2008].

- Hudba a pohyb – lék na všechny neduhy, různé styly cvičení – aerobik, kalanetiku, jóga, posilování a trochu protahování. Určeno pro mladé slečny, které chtějí začít pracovat na svém těle i na své duši.¹¹³

- Horolezecké kroužky

V tomto školním roce jsou plánovány čtyři horolezecké kroužky. V případě velkého zájmu otevřeme jeden další kroužek. Jednotlivé skupiny jsou převážně členěné podle věku žáků a studentů. Horolezci v kroužku cvičí na umělé horolezecké stěně umístěné v tělocvičně. Součástí celoročního programu jsou i výlety do přírody (nejen do hor). Program každé hodiny je složen z: posilování a nacvičování techniky lezení.¹¹⁴

- Kytarový kroužek - hráči navštěvující kytarový kroužek jsou různého věku a hrací úrovně. Každý má možnost naučit se přinejmenším akordy, rytmy a písničky.¹¹⁵

- Keramické kroužky - jsou v poslední době velice žádanou zájmovou činností. Účastníci keramických kroužků mají možnost seznamovat se a pracovat s přírodním materiálem – keramickou hlinou, mohou rozvíjet fantazii i smysl pro estetiku a krásu. Postupuje se od jednoduchých výrobků, kdy se začátečníci seznamují s vlastnostmi materiálu a základními technologickými postupy práce, ke složitějším tvůrčím a výtvarným technikám. Účastníci si připravují svůj plán práce na dané téma. Účastníci jsou rozděleni do šesti- až dvanáctičlenných skupin, aby byl zajištěn individuální přístup vedoucího kroužku k účastníkům. Tento kroužek je určen pro účastníky od 7 do 26 let.¹¹⁶

- Kroužek stolního tenisu - kroužek probíhá ve čtvrtek. První trénink od 16:15 hodin pro žáky 5. - 7. třídy a druhý od 17:30 hodin pro žáky 8. a vyšších tříd. Skupinu tvoří maximálně 10 dětí.¹¹⁷

Nepravidelná činnost

Akce – např. Salesiánský ples, Mikuláš, Bambiriáda apod.

Turnaje – např. ve stolním tenise, fotbalový turnaj, ve volejbale

Chaloupky – jsou křesťanské tábory, které pořádá Salesiánské středisko mládeže SaSM-DDM v Českých Budějovicích. Jejich hlavní charakteristikou je malý počet dětí a rodinná atmosféra, cílem vedoucích a animátorů je, aby se děti na chaloupkách cítily jako

---

¹¹³ <http://budejovicesasm.sdb.cz/view.php?cisloclanku=2006090402> [12. 4. 2008].

¹¹⁴ <http://budejovicesasm.sdb.cz/view.php?cisloclanku=2003042903> [12. 4. 2008].

¹¹⁵ <http://budejovicesasm.sdb.cz/view.php?cisloclanku=2002090205> [12. 4. 2008].

¹¹⁶ <http://budejovicesasm.sdb.cz/view.php?cisloclanku=2004053103> [12. 4. 2008].

¹¹⁷ <http://budejovicesasm.sdb.cz/view.php?cisloclanku=2003042904> [12. 4. 2008].

doma. Na chaloupkách jsou děti vedeny a vychovávány v duchu křesťanských hodnot, mohou zde spolu s vedoucími a ostatními dětmi prožívat svou víru. Tyto tábory však nejsou určeny pouze pro děti z křesťanských rodin. Na chaloupky jezdí také mnoho "nevěřících" dětí, ať už proto, že mají rády atmosféru, která na nich panuje, nebo kvůli kamarádům, a nebo prostě ze zvědavosti... O děti na chaloupkách se starají kvalifikovaní vedoucí a animátoři, kteří se během školního roku pravidelně setkávají. Každoročně se organizuje přibližně deset chaloupek pro různé věkové kategorie chlapců a děvčat.¹¹⁸

Vzhledem k tomu, že blízká sídliště sama o sobě nenabízejí mnoho možností, jak trávit smysluplně volný čas, jsou programy přizpůsobeny tak, aby rozvíjely cílovou skupinu, její životní příležitosti a celkovou kvalitu života. Jelikož vycházíme z principu nízkoprahovosti, může se realizovaných programů účastnit každý z cílové skupiny (6 až 26 let). Kromě víkendových a prázdninových akcí, jsou všechny naše programy bezplatné a mohou být i anonymní.

Cíle našich programů:

Dlouhodobé - nabídnout dětem a mládeži smysluplné trávení volného času v bezpečném prostředí předávání a rozšiřování zkušeností a pozitivních dovedností poskytnutí sociální pomoci potřebným klientům pomocí skupinové práce vést mladého člověka ke spolupráci, toleranci a zodpovědnosti za své chování uplatňujeme individuální přístup a navazujeme přátelský vztah s klientem odkrýváme a pomáháme řešit sociálně patologické jevy (konflikty doma či ve škole, s vrstevníky, šikanu, záškoláctví...) doprovázíme klienta v obtížných životních situacích.

Krátkodobé- zavedení většího množství programů (výtvarné, kreativní, dobrodružné, vzdělávací - doučování...) do běžného klubu, rozvíjení a rozšíření tematických večerů, více prevence, výcvik nových praktikantů a jejich úspěšné zapojení do chodu klubu.

Principy programů:

nízkoprahovost, respektování, individuální přístup, partnerství, zapojení klientů do tvorby, obsahu i formy aktivit, snaha o co nejpřístupnější formu služeb, týmová spolupráce všech pracovníků ošetření osobních údajů a dodržování mlčenlivosti.¹¹⁹

---

¹¹⁸ <http://chaloupky.sdb.cz/> [12. 4. 2008].

¹¹⁹ <http://budejovicesasm.sdb.cz/view.php?cisloclanku=2004042201> [12. 4. 2008].

Dis Fryšták

Dům Ignáce Stuchlého ve zkratce tedy DIS.

Ve Fryštáku se uskutečňuje projekt, který nabízí mladým lidem formační pobyty pro různé skupiny mládeže i pro jednotlivce s různými těžkostmi.

Dům Ignáce Stuchlého - salesiánský klub mládeže o.s. ve Fryštáku, ul. P. Ignáce Stuchlého 26/27, je pobytovým výchovně vzdělávacím zařízením pro mládež. Je organizační jednotkou občanského sdružení „Salesiánské kluby mládeže“ schváleného MVČR pod registračním číslem II/s-OS/1-30 238/96-R. Je samostatným právním a ekonomickým subjektem.¹²⁰

DIS byl založen Zřizovací listinou ze dne 1. 9. 1996, v objektu, který je vlastnictvím salesiánské kongregace již od roku 1927. Je samostatným právním a ekonomickým subjektem, IČO 67026346. V rámci současného života a práce katolické církve patří DIS mezi tzv. domy setkávání, podobně jako např. exerciční domy, domy spirituality v Itálii nebo vzdělávací domy v Německu. Od roku 1994 probíhá postupně rekonstrukce celé budovy, jíž byla v době komunismu věnována jen nejnnutnější údržbářská péče. V současné době má DIS deset pokojů, k nimž patří společné záchody a koupelny na patře, a dalších deset pokojů, z nichž každý má vlastní sociální zařízení. Celková ubytovací kapacita je 60 lůžek, s přistýlkami až 80. Dále je v domě k dispozici jídelna, bar, kaple, velký sál, tělocvična s lezeckou stěnou, ateliér, dvě velké a jedna malá klubovna.

Aktivity

DIS připravuje několikadenní programové pobyty pro třídy základních a středních škol - Orientační dny, dále otevřenou nabídku víkendových a prázdninových programů pro mladé lidi od 15 let a organizaci volnočasových aktivit pro místní děti a mládež – DISklub. Kromě toho nabízí své prostory dalším skupinám a organizacím, které pracují ve výchovné, vzdělávací a sociální oblasti.¹²¹

Orientační dny

Orientační dny (dále jen OD) jsou prostorem, který může pomoci žákům aktivní formou získávat základní orientaci pro život. V doprovodu zkušených pracovníků s mládeží přemýšlejí o svých životních názorech, svobodně se vyjadřují k tématům, která je

---

¹²⁰ <http://frystak.sdb.cz/frystak-kdo-jsme/> [20. 4. 2008].

¹²¹ <http://frystak.sdb.cz/frystak-co-delame/> [20. 4. 2008].

zajímají, učí se obhájit svůj názor před vrstevníky a zároveň jim naslouchat a respektovat odlišné názory. Mají čas se zastavit, zamyslet se, pohlédnout na své problémy s odstupem a případně se rozhodnout pro další životní krok či směr. OD tak významným způsobem pomáhají k růstu osobnosti mladého člověka. Témata OD jsou obsažena i v osnovách občanské nauky a základu společenských věd a mohou být specifickým doplněním výuky tohoto vyučovacího předmětu. OD napomáhají i výchovnému úsilí pedagogům, kteří při nich vidí své žáky v jiných rolích než ve škole a mají možnost je lépe poznat.

Cílová skupina - OD jsou určeny žákům druhého stupně základních škol a studentům všech ročníků a všech typů středních škol, tedy mladým lidem ve věku 12 až 20 let.

Účast na OD by měla být pro každého žáka dobrovolná. Měl by mít možnost vybrat si mezi výukou ve škole a účastí na OD.¹²²

Víkendové a prázdninové akce

Každoročně pořádá Dům Ignáce Stuchlého ve spolupráci s Klubem Salesiánského hnutí mládeže Fryšták cca 70 tematicky zaměřených víkendových a prázdninových akcí, určených mladým lidem ve věkovém rozmezí 15 - 30 let.

Podle charakteru lze tyto akce rozdělit do čtyř kategorií:

- Sportovní a zážitkové - nabízejí seznámení s jinak hůře dostupnými či finančně náročnými sporty (paragliding, rafting, lezecká stěna, potápění, speleologické výpravy), sportovní vyžití v oblíbených sportovních disciplínách (volejbal) a společné prožití různých happeningů (Silvestr).
- Kreativní - zaměřují se na rozvíjení kreativity ve výtvarné, hudební a pohybové oblasti.

Akce zaměřené na sebepoznání a víru - zprostředkovávají formou pedagogiky zážitku a dialogu poznávání osobních potenciálů, nabízejí hlubší objevování křesťanské víry ve světle různých názorů a pohledů.

- Celoroční cykly se svým charakterem pohybují mezi akcemi sportovními, zážitkovými a zaměřenými na sebepoznání a víru, ale nejedná se o akce jednorázové. Účastníci se zpravidla scházejí během školního roku vícekrát, nejrůzněji každý měsíc (Chodíme spolu, Duchovní cesty do 21. století, Kurz základů znakové řeči).¹²³

---

¹²² <http://frystak.sdb.cz/frystak-orientacni-dny/> [20. 4. 2008].

¹²³ <http://frystak.sdb.cz/vikendove-akce/> [20. 4. 2008].

- Ostatní akce

DIS nabízí své prostory také dalším skupinám a organizacím, které pracují ve výchovné, vzdělávací a sociální oblasti.

Kromě toho umožňuje také pořádání svateb, rodinných oslav, večírků a přátelských posezení v prostorách jídelny a sálu s využitím kuchyně.¹²⁴

DISklub nízkoprahové zařízení pro děti a mládež ve Fryštáku

Jedná se o nízkoprahové zařízení pro děti a mládež z Fryštáku a nejbližšího okolí. Vstup je volný, nikdo není nucen k pravidelné účasti a je vždy vítán, respektuje-li základní pravidla slušného chování a jednoduchá pravidla zařízení.

Činnost probíhá v herně, v klubovně, v baru, na hřišti s umělým povrchem, které jsme vybudovali v uplynulém roce a na horolezecké stěně. K dispozici jsou stolní fotbaly, stůl na stolní tenis, kulečnick, stolní hry, míče, síť a rakety pro běžné hry na hřišti.

Cílovou skupinou jsou místní děti a mládež ve věku 12-20 let. Zvláštní pozornost je věnována dětem a mládeži ze sociálně znevýhodněného prostředí. DIS klub je otevřen pondělí až čtvrtek od 13:00 do 19:00 hodin a v pátek od 13:00 do 22:00 hodin.¹²⁵

Aktivity DISklubu

Pomoc s domácími úkoly, při řešení osobních problémů (s kamarády, rodiči, školou,...) realizací nápadů a projektů jakéhokoli druhu a další

K dispozici je kulečnick, kalčo (stolní fotbal), venkovní hřiště (na fotbal, volejbal, tenis, vybíjenou...), stolní tenis, klubovnu, horolezeckou stěnu, pracovníka (či pracovníky), kteří jsou stále k dispozici.

Je možné se účastnit např. výletů, lyžařského kurzu, otevřených kroužků (divadlo, výrazový tanec, výtvarka, alternativní hudba, noviny/časopis...), velké promítání filmů (jeden páteční večer v měsíci), diskuze na téma, velké i malé hry, bojovky, karneval, lampiónový průvod a další.¹²⁶

Salesiánské středisko Don Bosko Ostrava

Aktivity střediska

---

¹²⁴ <http://frystak.sdb.cz/frystak-co-delame-ostatni-akce/> [20. 4. 2008].

¹²⁵ <http://frystak.sdb.cz/dis-klub/> [20. 4. 2008].

¹²⁶ <http://frystak.sdb.cz/res/data/059/006594.doc> [20. 4. 2008].

Oratoř – Otevřený klub – vstup do něj je volný, nikdo není nucen k pravidelné činnosti a je vždy vítán. Je třeba jen respektovat základní pravidla slušného chování a jednoduchá pravidla klubu. Cílem oratoře je, aby zde účastníci měli nejen prostor pro trávení volného času, ale dále se zapojili do dalších činností. Oratoř je otevřena v pondělí, ve středu a v pátek od 13:30 do 17:00 hodin, ve čtvrtek od 13:30 do 16:30 hodin s následnou katechezí a mší svatou. Průměrně klub navštíví denně asi 65 účastníků ve věku 4 až 20 let.

V oratoři se konají příležitostné akce jako například sportovní akce, jednorázové akce např. plavání, návštěva ZOO apod.

Kroužky

• Florbalový kroužek - florbalový kroužek se trochu vymyká z běžné činnosti našeho střediska. Nehrají ho totiž Romové, kteří jinak tvoří 98% našich klientů, ale studenti zdejšího biskupského gymnázia. Ti postupně přivedli i svoje kamarády, což vedlo k velikému rozvoji tohoto kroužku, který nyní patří k třetímu největšímu. Kroužek se koná v:

Úterý 15:30 - 16:30 mladší a starší žáci 12 - 13 let, 14 - 15 let

Úterý 16:30 - 18:30 dorostenci a junioři 16 - 17 let

Pátek 15:00 - 16:00 junioři 18 - 19 let

• Fotbalový kroužek - je jedním z kroužku, který má v našem středisku velikou tradici. Jeho začátky sahají až do roku 1992, kdy ještě v zcela primitivních podmínkách začali kluci navštěvující oratoř hrát spolu se salesiány fotbal. V současné době fotbalový kroužek je nejnavštěvovanější aktivita našeho střediska. Během týdne se na kroužku vystřídá kolem padesáti dětí všech věkových kategorií.

I z hlediska úspěchů, patří fotbalový kroužek ke zcela výjimečným v tomto středisku. Pravidelně patří k nejužší špičce na bodovacích turnajích Salesiánského hnutí mládeže. Dokonce už několikrát fotbalové družstvo reprezentovalo i celou Českou republiku. Koná se v:

Úterý 14:00 - 15:00 příprava + mladší žáci 11 - 15 let

Středa 17:00 - 18:00 starší žáci 16 - 18 let

Čtvrtek 14:00 - 15:00 příprava + mladší žáci 11 - 15 let

Pátek 16:00 - 17:00 starší žáci 16 - 18 let¹²⁷

- Hudební kroužek
- Lezecký kroužek
- Řezbářský kroužek
- Stolní tenis
- Workshopy – Deroleskera čhave, Kondiční posilování, Pingpong, Počítače, Řezbářství, Schola, Stěna, Taneční, Výtvarka
- Základy křesťanství

Doučování - projekt Doučování dětí je specifická činnost, která se zaměřuje na pomoc dětem při plnění jejich školních povinností, pomoc při přípravě na vyučování, ale také v praktickém životě jedince. Projekt vznikl v roce 2005 ve spolupráci se Salesiánským střediskem Štěpána Trochty v Teplicích v rámci Phare 2003 RLZ - opatření 2.1. Integrace skupin obyvatelstva ohrožených sociálním vyloučením. Ve školním roce 2007/2008 pokračuje dále samostatně, pod záštitou Salesiánského střediska. Podstatou doučování je individuální přístup k dětem v konkrétním čase a místě. Doučování probíhá čtyřikrát týdně, děti doučují studenti středních škol. Kromě matematiky a českého jazyka, jsou doučovány děti od letošního roku také v praktických věcech, s kterými se dítě setkává běžně v životě, a na jejichž procvičování a návyk ve školách obvykle není mnoho času. Díky nezvládnutí těchto oblastí často romské dítě ve škole zaostává. Proto student s dítětem procvičuje například poznávání hodin, znalosti o ČR, světě, našem městě, dále procvičuje pojmy a česká slovíčka, s kterými má romské dítě obzvláště problémy. Důraz se klade i na náboženskou výchovu a katechizmus – čtou se příběhy z Bible, dítě se učí krátkým modlitbám apod. Při vyučování je vycházeno z pedagogických zásad, které uplatňoval Don Bosko.

Důležitou součástí je motivace dětí k vyučování. Proto jsou děti vedeny různými učitelskými způsoby výuky (PC, knihy, herní pomůcky). Největší motivací dětí k učení je víkend v Beskydech jako odměna za docházku. V tomto školním roce je v plánu sedm víkendů. Nejdůležitějším cílem je to, aby se mohla co nejvíce rozvinout celková osobnost dítěte, podchytit jedince s vysokým intelektem, a u všech dětí je usilováno o zlepšení

---

¹²⁷ <http://ostrava.sdb.cz/fotbalovy/> [12. 4. 2008].

vysvědčení ve škole. V případě, že se dítě naučí co nejvíce z probíraných oblastí alepší si i vysvědčení, má výhody i v dalších činnostech celého Salesiánského střediska.

Od počátku fungování tohoto projektu se do něj zapojilo více než šedesát dětí. Pravidelně dochází na doučování dvacet pět dětí. V současné době děti doučuje devatenáct studentů. V dalších letech plánujeme rozšířit výuku o nápravu lehčích řečových vad a větší spolupráci s rodinou dítěte. Za velký úspěch této aktivity se považuje fakt, že se děti hlásí na doučování dobrovolně, doučování je baví, u některých se zlepšil jejich školní prospěch a rozvinula se u nich celková osobnost, ale hlavně, že se mění jejich celkový pohled na školu a vzdělání.¹²⁸

Předškolní klub

Projekt předškolního vzdělávání nazvaný "Kručky" vznikl v lednu 2007 ve spolupráci s občanským sdružením Vzájemné soužití. Podstatou tohoto projektu je zájem o děti ve věku 3 - 7 let a způsob práce s touto věkovou kategorií, která má vést k osobnostnímu rozvoji dětí. Cílem programu je připravit děti ze sociálně znevýhodněného prostředí k lepšímu začlenění do prvního ročníku základních škol, a také nabídnout pomoc žákům, kteří již chodí do první třídy při zvládání školních nároků. Tímto způsobem se snaží těmto handicapovaným dětem připravit stejné podmínky pro nástup do školy, jaké má většina jejich vrstevníků, nebo nastane-li situace, že dítě začíná mít už v první třídě problémy s učivem, snažíme se tuto situaci podchytit. Celý tento projekt je koncipován pro práci dětí se svými rodiči (matkou, případně otcem). V současné době však pracujeme s dětmi převážně samostatně.

Od začátku projektu se zapojilo devět dětí a jedna maminka, z toho šest dětí chodilo na přípravu pravidelně. Od tohoto školního roku jsou Kručky rozšířeny i na dobu, kdy probíhá oratoř. Tímto se zapojí také děti, které mají problém s návštěvou v původním termínu (tedy v době mimo oratoř). Na každou hodinu je stanoveno téma, kterému se v věnují např. zvířátka, počasí, lidské tělo, a potom se s dětmi na daná témata procvičují každou z osmi oblastí.

Metody práce s dětmi spočívají v procvičování osmi oblastí lidského zrání:

- 1) Jak se umím hýbat - hrubá motorika
- 2) Co už umím rukama - jemná motorika

---

¹²⁸ <http://ostrava.sdb.cz/doucovani/> [12. 4. 2008].

- 3) Jak umím kreslit a psát - grafomotorika
- 4) Jak vidím svět - zrakové vnímání
- 5) Jak a co už slyším - sluchové vnímání
- 6) Počítání - matematika
- 7) Jak mluvím a co říkám - řeč a vyjadřovací schopnosti
- 8) Už jsem velký, a umím se o sebe postarat - sociální zralost, chování a pracovní návyky

Těchto osm oblastí lidského zrání je doplněno o příležitostnou katechezi s názvem "Bůh mě stvořil - Bůh mě má rád" - katecheze pro předškolní děti v duchu Dona Boska s výukou krátkých modliteb a jednoduchých písniček. Předškolní klub probíhá v úterý od 14:00 do 16:30 hodin, středu od 15:00 do 16:00 hodin.¹²⁹

Tábory

Principy naší práce:

Otevřenost – otevíráme se širokému spektru dětí a mladých lidí bez ohledu na jejich postoj k církvi. Předpokladem je snaha o dobrý vztah k ostatním a respektování společného programu a pravidel.

Každodenní provoz – směřujeme k tomu, aby děti měly možnost přicházet denně a aby jim byl stále někdo k dispozici.

Osobní přístup – každý, kdo přijde, je přijímán s osobním zájmem.

Ovzduší domova – snažíme se vytvářet prostředí, kde se každý může cítit bezpečně a je přijímán bez ohledu na své zásluhy nebo chyby.

Pestrá nabídka aktivit – odpovídá různorodým zájmům a potřebám.

Preventivní systém a asistence – naše výchova je založena na vztazích. Děti a mládež motivujeme k činnosti, a tím předcházíme nežádoucím iniciativám. Asistencí rozumíme naši stálou aktivní přítomnost.¹³⁰

Poslání střediska

---

¹²⁹ <http://ostrava.sdb.cz/predskolni-klub/> [12. 4. 2008].

¹³⁰ <http://ostrava.sdb.cz/> [[21. 3. 2008].

Plnohodnotné využití volného času setkávání se se svými vrstevníky a kamarády, vytvářet výchovné prostředí, kde by se děti cítily bezpečně, primární prevence sociálně patologických vlivů, evangelizace a katecheze, výchova k základním lidským hodnotám a zodpovědnosti za sebe i za druhé.¹³¹

Salesiánské středisko mládeže Pardubice

Aktivity střediska

Kroužky

- Rukodělné práce - čtvrtek 16:00 - 17:30.

Kroužek je určen pro děti 1. stupně základní školy. Cílem kroužku je objevit vlastní schopnosti prostřednictvím různých rukodělných technik (batikování, malování na sklo a hedvábí, práce s papírem, s hrnčířskou hlínou, základy keramiky, tkaní, drhání, práce s korálky, atd.). Výrobky děti vystavují v prostorách střediska.

• Modelářství středa 14:30 - 18:00 hodin děti a mládež 9-15 let, pátek 16:00 - 18:00 hodin děti a mládež 9-15 let – pokročilí. Přestože kroužek zahrnuje širokou věkovou škálu, začínáme od modelů z papíru až po různé plastické modely.¹³²

Sport

- Volejbal

Úterý 15:45 - 17:15 hodin dorostenky - od 14 do 18 let základy volejbalu, trénink

Středa 14:30 - 16:00 hodin žákyně od 8 do 14 let základy volejbalu, trénink

Čtvrtek 15:30 - 16:30 hodin žáci - od 9 do 14 let základy volejbalu, trénink

Čtvrtek 18:00 - 19:30 hodin dorostenky - od 15 do 18 let základy volejbalu, trénink

Čtvrtek 19:30 - 21:30 hodin dospělí trénink

Pátek 14:00 - 16:00 hodin dospělí trénink - příprava na AVL

Pátek 17:30 - 19:15 hodin starší žákyně - od 14 do 16 let základy volejbalu, trénink

Neděle 14:30 - 16:00 hodin starší žákyně - od 14 do 16 let základy volejbalu, trénink

Neděle 16:00 - 18:00 hodin mladší+starší volná hra

---

¹³¹ <http://ostrava.sdb.cz/poslani-a-cile/> [12. 4. 2008].

¹³² http://pardubice.sdb.cz/sasm_krouzky.php [20. 4. 2008].

Volejbal jako kolektivní hra je určen pro chlapce a děvčata. Cílem je zdokonalit se ve sportu, naučit se respektovat druhého a prožívat radost ze společné hry.

- Malá kopaná - úterý 17:15 - 18:00 hodin žáci, 18:00 - 19:30 hodin muži

Čtvrtek 14:30 - 15:30 hodin žáci

Neděle 18:00 - 19:30 hodin dorostenci

Pro různé věkové kategorie jsou vyhrazené hodiny pravidelných tréninků, spolu s SHM organizujeme přátelská utkání mezi různými středisky.

- Nohejbal - úterý 19:30 - 21:00 hodin muži, cíl - radost ze společné hry, organizování turnajů

- Florbal

Tým - žáci, starší

Pondělí 16:00 - 17:00 hodin starší žáci základy florbalu - trénink

Pondělí 17:00 - 18:00 hodin dorostenci základy florbalu - trénink

Úterý 14:30 - 15:45 hodin mladší žáci základy florbalu - trénink

Středa 17:00 - 18:15 hodin dorostenci základy florbalu - trénink

Čtvrtek 16:30 - 18:00 hodin starší žáci základy florbalu - trénink

Cílem je širší nabídka sportovního vyžití mládeže. Účastníme se turnajů všech věkových kategorií pořádaných SHM v Praze.

- Stolní tenis

Úterý 15:00 - 17:00 hodin

Středa 19:30 - 21:30 hodin muži

Neděle 15:00 - 17:00 hodin

Je určen pro různé věkové kategorie chlapců a děvčat.

Cílem je prohloubit u účastníků na základě zdravé soutěživosti větší zájem o tento sport. Pro sportovce se organizují turnaje pořádané SHM.

- Turistika-výlety

Je pro širší věkovou kategorii rozdělenou na mladší a starší. Výlety jsou pořádány jedenkrát do měsíce. Cílem je poznávání krás přírody, posílení fyzické kondice a upevňování společenství.

Maminky a děti ve středu od 9:00 do 11:00 hodin

Cvičení, které je určeno pro malé děti s doprovodem maminky, tatínka, babičky, tety.

Obsahem cvičení je:

- naučit děti zvládat jednoduchá cvičení formou her a říkánek
- zacvičit si na nářadí
- na závěr si zazpívat několik písniček a rozpočítadel s hudebním doprovodem.¹³³

Volné aktivity

Bar, kulečnick, šipky

Úterý 14:30 - 20:00 hodin.

Čtvrtek 14:30 - 20:00 hodin

Neděle 14:30 - 20:00 hodin

Prostor baru je otevřen všem, kteří se nezúčastňují nabízených aktivit střediska.

Všechny aktivity střediska jsou určeny pro děti starší 12 let, některých se mohou účastnit i mladší děti. V celém areálu je zakázáno kouřit. Je zde nabídnut pravidelný prostor pro sportovní, zábavnou a výchovnou činnost mládeže a dětem za aktivní spoluúčasti salesiánů, příp. dalších spolupracovníků.

Safiánské středisko mládeže je otevřeno pro mladé kteří v něm chtějí trávit svůj volný čas ve věku od 12 do 26 let a to třikrát týdně v úterý, ve čtvrtek a v neděli vždy od 14:30 do 20:00 hodin. Naši pedagogickou činnost zaměřujeme na mládež od 15 do 20 let, která se může zapojit do sportovních, kulturních, společně vytvářených aktivit střediska.

Mladší věkové skupině nabízíme hernu s možností stolních her, různých kroužků a usilujeme o jejich zapojování se do sportovních aktivit. Cílem je navázat přátelský vztah s mladými, zapojit je do života oratoře, do různých činností a akcí, vybudovat vzájemnou důvěru a sdílet s nimi jejich každodenní radosti a starosti.¹³⁴

---

¹³³ http://pardubice.sdb.cz/sasm_sport.php [20. 4. 2008].

¹³⁴ <http://pardubice.sdb.cz/sasm.php> [21. 3. 2008].

Klíčová aktivita a její cíl

Klíčovou aktivitou jsou rozhodně jednorázové akce, neboť jejími organizátory jsou často laici, i když se vyžaduje podpora od salesiánů. Dále pak jsou to sportovní kroužky, neboť i zde se angažují dobrovolníci. Cílem je oslovit co nejvíce mladých lidí, nabídnout jim smysluplné využití volného času, poskytnout zdravé prostředí, přátelské vztahy a také rozhovor o víře, o životě a jeho smyslu.

Speciální projekt Pardubických salesiánů Do života

Do života je projekt, který pomáhá dětem z dětských domovů obstat v samostatném životě po odchodu z Dětského domova.

Chce pomáhat těmto "dětem" žít, proto spojili své síly ve společném projektu v Pardubicích, Salesiánské středisko mládeže a Salesiánský klub mládeže Don Bosko, ve kterém se nabízí:

- navázání partnerství s dětskými domovy
- prázdninové a víkendové pobyty
- návštěvy v dětských domovech
- motivační víkendy pro ty, kteří se připravují na odchod z dětského domova
- doprovázení po odchodu z dětského domova
- pomoc při začlenění do života společnosti
- monitorování života a případnou aktuální pomoc
- zprostředkování pobytu v Domu na půli cesty
- volnočasové aktivity pro klienty Domu na půli cesty v Pardubicích
- kulturní vyžití s tématy o životě ¹³⁵

Centrum Don Bosco jsou prostory, které byly otevřeny díky podpoře Evropské unie a to jak při vybudování zázemí a jeho vybavení, tak i vlastního provozu. Hlavním zájmem je nabízet činnost mladým lidem z dětských domovů, pěstounské péče i pardubické mládeži.

Připravuje se široká škála programů, které se snaží pomoci mladým lidem se smysluplně bavit a současně připravovat na život.

---

¹³⁵ <http://www.dozivota.cz/nabizime.php> [23. 4. 2008].

Nabízí zázemí – centrum pro dětské domovy a snaží se pomoci v přípravě na normální život, jako prevenci před nebezpečnými jevy ohrožující mladé lidi po odchodu z ústavní péče.

Chtějí být týmem a místem, které nabízí bezpečný bod do budoucnosti.

K dispozici je:

- velký sál až pro 146 lidí, který je rozdělen otevírací stěnou
- jeviště s oponou, barevným osvětlením a mlhou
- výkonné ozvučení pro koncerty a diskotéky
- kompletní vybavení pro moderní kapely (bicí, kytary, varhany)
- projektor a stahovací plátno
- počítače připojené na internet a pro střihání videa
- stoly možné složit i do kulatého tvaru
- kulečníky
- bar s posezením a nabídkou občerstvení

Partneři projektu jsou:

Salesiánský klub mládeže Don Bosko

SKP-CENTRUM – Dům na půli cesty, SDD Markéta o.p.s., Amalthea o.s.

Financování: Projekt je spolufinancován Evropskou unií pod názvem:

„Provoz multifunkčního centra integrace znevýhodněné mládeže zaměřený na aktivní přípravu a dlouhodobou pomoc při zařazení na trh práce a do společnosti“.

Registrační číslo: CZ.04.1.05/3.2.10.2/3522¹³⁶

---

¹³⁶ <http://www.dozivota.cz/multicentrum/> [23. 4. 2008].

Salesiánské středisko mládeže Plzeň

Aktivity střediska

Balón

Pravidelné časy, kdy je otevřeno:

Pondělí, středa a čtvrtek 14:30 – 17:30 hodin

Klub Balón je jedním ze základních programů Salesiánského střediska mládeže v Plzni (SaSM); tak jako ostatní programy se řídí křesťanskými zásadami a principy salesiánské pedagogiky. Jedná se o volnočasový klub na pomezí mezi otevřeným a nízkoprahovým, který zaměřuje svoji nabídku na děti ve věku od 9 do 15 let, jež nemají svůj volný čas organizovaný částečně nebo vůbec. Mezi základní charakteristiku klubové práce patří individuální přístup a snaha o dlouhodobost vytvářených vazeb.

Cíle klubu

Základním obecným cílem Balónu je doprovázet mladého člověka v jeho integrálním rozvoji, aby se stal samostatnou a zodpovědnou osobností. Tento celkový rozvoj lze podpořit ve čtyřech základních oblastech, které by se měly rozvíjet u každého návštěvníka:

- smysluplné využití volného času
- učení se a prohlubování vztahů s vrstevníky a dospělými, objevování vlastní identity
- získávání nových vědomostí a dovedností
- reflexe nad smyslem života, zaměřením životní dráhy a nad duchovními hodnotami a podpora morálního rozvoje autonomním přijetím etických hodnot a norem

Vzhledem k tomu, že přicházející jsou na různé úrovni ve svém dozrávání, je nutností konkretizovat obecný cíl podle možností jednotlivého mladého člověka tak, aby mohlo docházet k jeho postupnému rozvoji.

Aktivity v klubu:

- Sporty - fotbal, basketbal, kondiční běh, frisbee
- Kreativní a výtvarné dílny
- Dívčí klub
- Oslavy narozenin
- Společné výlety

- Sportovní turnaje (florbal, fotbal, kalčo, stolní tenis)
- Letní tábory

Styl práce - principy salesiánské pedagogické práce vycházejí z preventivního systému výchovy, tak jak ho začal používat Jan Bosko, zakladatel salesiánů. Mezi charakteristické rysy patří: - laskavost a dobrota – za základní prvek jednání s mladými lidmi se považuje laskavý přístup víra v dobré jádro v každém mladém člověku – snaha objevit v každém mladém člověku to dobré, co lze rozvíjet:

- integrální péče o mladého člověka – zájem o mladého člověka ve všech rovinách jeho zrání

vstřícná atmosféra - dát zažít mladým lidem ovzduší přijetí i s jejich nedostatky

- radost, slavení, hra a srdečnost – vytváření a podpora přitažlivé atmosféry

- osobní vztah – každý návštěvník je přijímán jako osoba se svými individuálními potřebami

- dlouhodobost – dospívání člověka vyžaduje dlouhodobé doprovázení

- život a víra - společný etický základ...¹³⁷

Klub VZDUCH-LOŇ

Pravidelné časy, kdy je otevřeno:

Pondělí, středa 18:00 – 21:00 hodin

Pátek 15:00 – 18:00 hodin

Obecná charakteristika

Klub Vzduch-loď je jedním z dalších základních programů Salesiánského střediska mládeže v Plzni (SaSM); tak jako ostatní programy se řídí křesťanskými zásadami a principy salesiánské pedagogiky. Jedná se o volnočasový klub na pomezí mezi otevřeným a nízkoprahovým, se zvláštní nabídkou pro mladé od 15 let, které nemají svůj volný čas organizovaný částečně nebo vůbec. Mezi základní charakteristiku klubové práce patří individuální přístup k mladým a snaha o dlouhodobost vytvářených vazeb.

Cíle klubu

- smysluplné naplnění volného času mladých

---

¹³⁷ <http://www.sdbplzen.cz/?idAktualni=9&jazyk=cz&idProgram=1> [20. 4. 2008].

- výchova zralých, přiměřeně sebevědomých, odpovědných, pozitivně laděných lidí
- pomoc při hledání vlastní identity
- rozvíjení osobních vztahů a schopnosti komunikace
- přejímání pozitivních modelů chování
- primární prevence
- pomoci realizovat mladým jejich zájmy a nápady

Aktivity v klubu:

- neformální setkávání
- dialogy, diskuse, besedy
- společné akce – sportovní turnaje, výlety, diskotéky, video, hudba, oslavy
- klubovna – kulečnick, šipky, stolní tenis, stolní fotbal, hry
- tělocvična - breakdance
- hudebna
- reprodukováaná hudba
- posilovna
- nealko - bar¹³⁸

Kroužky - jejich cílem je vzdělávání a osobnostní rozvoj.

- Brouček - Klub maminek
- Moderní tance
- Kytara - pokročilí
- Lezecký kroužek
- Inline bruslení
- Kouzelnický kroužek
- Keramika
- Izraelské tance

---

¹³⁸ <http://www.sdbplzen.cz/?idAktualni=9&jazyk=cz&idProgram=2> [20. 4. 2008].

- Divadelní kroužek
- Výtvarný kroužek
- Vaření
- Stolní tenis
- Stiga hokej
- Rybářský kroužek
- Pro kutily
- Počítače – práce s internetem
- Počítače – základy s počítačem
- Němčina – pokročilí
- Němčina – začátečníci
- Kytara - začátečníci
- Barevné sluníčko – výtvarný kroužek (od 4 let)
- Angličtina – začátečníci
- Základy křesťanství
- Flétna
- Klub mladých filatelistů¹³⁹

Střecha, Centrum pomoci dětem, mládeži a rodině.

Jde o specifický program Salesiánského střediska.

Centrum Střecha nabízí dětem, mladým lidem a jejich rodinám pomoc při překonávání životních obtíží souvisejících s výchovou dětí. Ve své práci se zaměřuje na podporu rodiny, práci s problémovým chováním dítěte prostřednictvím různých programů a zprostředkování pomoci externích odborníků. Jejím cílem je sekundární prevence sociálně výchovného selhávání.

Programy centra jsou určeny pro:

---

¹³⁹ <http://www.sdbplzen.cz/?idAktualni=14&idProgram=3> [20. 4. 2008].

- chlapce a dívky ve věku 8 do 16 let z Plzně a blízkého okolí, navštěvující jak základní tak zvláštní školy

- děti s poruchami chování
- neschopnost soustředit se, neklid
- neposlušnost
- agresivita
- problémy ve škole
- obtíže začlenit se do skupiny vrstevníků
- porušování norem chování
- týrané a zneužívané děti
- šikanované děti

Hlavními formami pomoci jsou: sociálně výchovný program Lano, sociálně výchovné poradenství, rodinná terapie, rodičovská skupina, program instrumentálního obohacování R. Feuersteina, pohybové aktivity, arteterapie, dramatická výchova, víkendové akce a příměstské tábory (Start do školy).

Dále zajišťuje Centrum Střecha kurzy pro přípravu budoucích osvojitelů a pěstounů dětí v náhradní rodinné péči.¹⁴⁰

Tábory – letní prázdninové tábory nabízí středisko dětem různého věku a zaměření, jde o tzv. chaloupky. Letošní rok budou nabízeny tábory pro horolezce, děvčata, sportovní tábor, Káčko, K 2 a další.¹⁴¹

Cíle střediska

U všech programů Salesiánského střediska v Plzni je cílem primární prevence sociálně patologických jevů a kriminality a všechny výše zmíněné programy jsou klíčové a jsou vzájemně propojené, to zvyšuje jejich kvalitu. Programy nejsou vázané na osoby salesiánů, i když s odchodem některých se např. snížila nabídka sportovních aktivit.

---

¹⁴⁰ <http://www.sdbplzen.cz/?idAktualni=9&jazyk=cz&idProgram=4> [20. 4. 2008].

¹⁴¹ <http://www.sdbplzen.cz/> [21. 3. 2008].

Salesiánské středisko mládeže Praha-Kobylisy

Aktivita střediska

Oratoř

Oratoř je projekt, jehož hlavním cílem je nabídnout dětem a mladým lidem takové volnočasové aktivity, které je motivují ke smysluplnému trávení volného času.

Oratoř je určena pro všechny děti a mladé lidi ve věku od 6 do 20 let a to bez rozdílu pohlaví, barvy pleti, národnosti a náboženského vyznání.

Pravidelný provoz Oratoře je od pondělí do pátek od 14:00 do 18:00 hodin. V tomto čase mohou děti a mladí lidé využít buď vnitřních či venkovních prostor. V budově lze nalézt dva stolní fotbálky, pingpongový stůl, místo vyhrazené na hraní stolních her a půjčovnu sportovních potřeb, kde si lze zapůjčit např. brusle, skate, helmy, fotbalové, basketbalové a volejbalové míče, pingpongové pálky, míčky na stolní fotbálky, stolní hry atd.

Mimo budovu slouží dětem a mladým lidem pro sportovní vyžití především skate hřiště, víceúčelové hřiště nebo hřiště hokejbalové. Každý, kdo chce navštěvovat Oratoř, si musí pořídit průkazku platnou vždy jeden školní rok. Snahou střediska je, aby nabídka byla přístupná i dětem ze sociálně slabšího prostředí, proto ceny průkazek jsou pouze symbolické:

Děti navštěvující Základní školu zaplatí 100 korun za školní rok a obdrží žlutou průkazku. Mládež na Střední škole si připraví 150 korun na školní rok a dostane zelenou průkazku. Studenti Vyšších odborných a Vysokých škol zaplatí 250 korun ročně a modrá průkazka bude jejich v případě, že v minulých letech navštěvovali Oratoř.¹⁴²

Výchovně - sociální cíle Oratoře

- umožnit dětem a mladým lidem trávit svůj volný čas a to v prostředí, kde základními pravidly jsou tolerance a respekt vůči ostatním, zákaz požívání drog a návykových látek, zákaz používání vulgárních výrazů, atd. (prevence sociálně patologických jevů)

- nabídnout dětem a mladým lidem hodnoty, které ve svém životě postrádají (přátelství vrstevníků, vlídný přístup a nabídka pomoci od dospělé osoby, rozhovory nad problémy, vírou, atd.)

---

¹⁴² <http://sasmkob.sdb.cz/orator/> [12. 4. 2008].

- nabídnout dětem a mladým lidem takové volnočasové aktivity, které jsou pro ně atraktivní a motivují je ke smysluplnému a pozitivnímu trávení jejich volného času
- registrovat znalosti a dovednosti dětí a mladých lidí a umožnit jim, aby své znalosti a dovednosti zúročili v rámci jednorázových aktivit
- umožnit zakusit dětem a mladým lidem co je to odpovědnost a to formou zapojení do spolupřádání nejrůznějších aktivit
- formou nabídky seberealizace, pomoci dětem a mladým lidem překonat jejich pocity méněcennosti a posílit jejich pozitivní vztah k sobě samým

Horolezecká stěna s posilovnou

Tyto prostory nabízí sportovní vyžití pro děti a mládež různého věku i pohlaví. Při návštěvě lze využít posilovnu a zušlechtit, popřípadě zpevnit své tělo, nebo jej pouze dobře protáhnout na horolezecké stěně. Místní pracovníci vždy rádi poradí či pomůžou. V oblasti lezení jsou zde vyškolení instruktoři, kteří zajistí a dají potřebné informace k tomuto sportovnímu vyžití.

Mimo jiné je zde také Bouldrovací stěna.

Je zde místnost i pro dámy, kde jsou k dispozici kola, stepery, cvičení s vlastní vahou a boxovací pytel.

Horolezecká stěna je k dispozici od pondělí do čtvrtka od 16:00 do 19:00 hodin a to jen pro držitele platné průkazky střediska a v pátek od 14:00 do 18:00 hodin také pouze pro držitele platné průkazky střediska a od pondělí do čtvrtka od 19:00 do 20:00 pro veřejnost za 25Kč/hod.

Výchovně – sociální cíle Horolezecké stěny s posilovnou

- metodicky zdokonalovat a připravovat cílovou skupinu na aktivity ve volné přírodě. Toto se odehrává především v horokroužku - „Horohouby“ (skupina cíleně vedených dětí a mladých lidí ve věku 10 – 15 let)
- v jednotlivých případech metodické vedení pro celkové osamostatnění jedinců ve sportovním lezení
- poskytovat odborné a přátelské prostředí pro příjemné zušlechtování tělesných partií
- nabídnout a poskytovat mládeži sociální pomoc a asistenci, nabídnout pomoc při řešení problémů (osobních, vztahových, rodinných....)

- prevence kriminality, závislostí a dalších sociálně patologických jevů s nabídkou pozitivních alternativ uplatňovaných ve sportu

- pro širokou veřejnost nabízet metodické vedení a rozvíjení svých dovedností formou odborných seminářů v oblasti sportovního lezení a sportu v přírodě

Nízkoprahový klub Vrtule

Nízkoprahový klub je bezpečným prostorem, kde mohou mladí lidé trávit volný čas, realizovat své zájmy, popovídat si s druhými či najít radu a pomoc u pracovníků klubu. Účast v klubu je dobrovolná a bezplatná, je možné přijít a odejít kdykoliv a bavit se jakkoliv, pokud jsou respektována základní pravidla klubu a jeho účastníci. Otevírací doba Klubu Vrtule je od pondělí do čtvrtka od 15:00 do 20:00 hodin.

Co lze v klubu Vrtule dělat? Tak například popovídat si s pracovníky, svěřit se s problémy a poradit se o nich, požádat o pomoc s problémy ve škole, získávat informace a praktické rady

využít počítač s internetem, kouknout se na filmy podle vlastního přání, poslouchat hudbu podle svého gusta, hrát stolní hry, stolní fotbal, kulečnick, ve vymezené době využívat i venkovní hřiště, popřípadě vymyslet a uskutečnit vlastní nápad.

Práva návštěvníků klubu Vrtule:

- máš právo být v klubu (pokud respektuješ pravidla)
- máš právo na pomoc od pracovníků klubu
- nemusíš se zapojovat do naplánovaných aktivit
- máš právo na respektování svých názorů, postojů, vzhledu atd.
- máš právo využívat vybavení a nabídku klubu, účastnit se akcí
- máš právo si stěžovat a právo na spravedlivé projednání stížnosti
- máš právo si vybrat, zda zůstaneš anonymním uživatelem nebo poskytneš informace o své osobě
- máš právo znát dokumentaci o své osobě
- máš právo se zapojit do rozhodování o tom, jak má klub lépe fungovat. Zajímá nás Tvůj názor.

Pravidla klubu Vrtule:

Přístup do Vrtule mají všichni bez rozdílu barvy pleti, náboženského vyznání, přesvědčení...

Je li ti 13-20 let, tak tohle je tvůj svět. Neumíš-li se chovat ohleduplně, urážíš-li a nedáš-li prostor kompromisům, tak můžeš jít zpět, nám už není pět. V klubu se chováme slušně.

V klubu se nemluví vulgárně. V celém areálu střediska je zakázána jakákoli manipulace s drogami a alkoholem. Kouření je povoleno pouze v kuárně, a to od 15-ti let. V klubu je zakázáno krást. Každý návštěvník se po příchodu automaticky zavazuje respektovat pracovníky klubu a tato pravidla. Ve Vrtuli se neprovozují žádné sexuální praktiky.¹⁴³

Výchovně – sociální cíle Vrtule

- v rámci nízkoprahovosti poskytovat mládeži sociální pomoc a asistenci
- umožňovat dospívajícím zvládnout vývojová stádia adolescence
- v jednotlivých případech zprostředkovat návaznou péči se spolupracujícími institucemi
- prevence kriminality, závislostí a dalších sociálně – patologických jevů s nabídkou pozitivních alternativ
- zlepšit kvalitu života cílové skupiny a nabídnout bezpečný prostor, který může vyplnit vlastní činností
- asistovat při realizaci svépomocných aktivit vycházejících z nápadů cílové skupiny a rozšiřovat životní příležitosti klientů.

---

¹⁴³ <http://sasmkob.sdb.cz/nizkoprahovy-klub-vrtule/> [12. 4. 2008].

Salesiánský klub mládeže – dům dětí a mládeže Rumburk – Jiříkov

Aktivity střediska

Zájmová činnost - kroužky v Jiříkově

V Jiříkově nebylo mnoho příležitostí, jak vhodně naplnit volný čas dětí a mládeže, proto se středisko zaměřilo na realizaci zájmových aktivit. Formou vhodného využití volného času se dává dětem a mládeži možnost poznat atmosféru důvěry, tolerance a přátelství.

Otevřeli se tyto kroužky:

- Keramika 3x
- Sboreček
- Modelářina
- Stolní tenis 3x
- Vaření 2x
- Šikovné ruce
- Flétna
- Výtvarka pro nejmenší
- Kytara
- Šachy
- Dračí doupe¹⁴⁴

Herna pro děti a mládež v Rumburku

Herna v Rumburku funguje na Římskokatolické faře od roku 1998 s cílem nabídnout dětem a mládeži smysluplné využití volného času. Herna je volně přístupná a nabízí aktivity, ze kterých si děti a mládež mohou sami vybírat, např. stolní tenis, šipky, fotbal, kalčo, deskové hry, aj. Během provozu je vždy přítomen pedagogický pracovník, který aktivity moderuje a sám se jich aktivně účastní. Herna je dobře dostupná, neboť je v těsné blízkosti tří škol. Hernu denně navštíví asi dvacet dětí.

Pondělí od 13:00 do 15:30 hodin

---

¹⁴⁴ <http://rumburk.farnost.cz/stredisko/krouzky.php> [13. 4. 2008].

Úterý zavřeno

Středa od 13:00 do 15:30 hodin

Čtvrtek od 13:00 do 15:30 hodin

Pátek od 13:00 do 15:30 hodin¹⁴⁵

Rodinné centrum v Rumburku

Čtvrtý rok dává fara v Rumburku prostor pro činnost Rodinného centra. Vzhledem k převaze maminek na mateřské dovolené se časem vžil název "Maminky".

K dispozici je místnost o velikosti cca 50 m² a sociální zařízení. Postupem času byl prostor vybaven hračkami a přizpůsoben nejmenším dětem. V letních měsících je k dispozici i farní zahrada. Cílem Rodinného centra je nejen dát rodičům možnost aktivně strávit čas se svými dětmi, ale poskytnout jim i prostor pro rozhovor s ostatními dospělými. Rodičům nejmenších dětí se pomáhá s vymaněním z izolace od "pracujícího" okolí. Důležitou součástí setkávání je půlhodina vyhrazená jen dospělým, kdy se mohou v klidu podělit o drobné i velké starosti a radosti, stranou nezůstávají ani vážnější témata. O děti v té době pečují pracovnice fary.¹⁴⁶

Cíle střediska

Rumburk a Jiříkov jsou misijním územím, takže hlavními cíli je být s dětmi a vštěpovat jim křesťanské hodnoty jako je laskavost, ochota pomáhat druhému, trpělivost a další.

---

¹⁴⁵ <http://rumburk.farnost.cz/stredisko/herna.php> [13. 4. 2008].

¹⁴⁶ <http://rumburk.farnost.cz/stredisko/rodinne-centrum.php> [13. 4. 2008].

Salesiánské středisko Štěpána Trochty v Teplicích Proseticích

Salesiánské středisko je školským zařízením, které je finančně dostupné a otevřené pro každého, kdo by rád smysluplně trávil svůj volný čas. Přestože se jedná o zařízení katolické církve, vítán je každý bez rozdílu vyznání. Činnost se zaměřuje na ty děti, které nejsou zapojeny v žádné jiné organizaci.¹⁴⁷ Zvláště jsme tu pro sociálně slabé, středisko převážně navštěvují romské děti ve věku 6-15 let. Příležitostnými návštěvníky je i mládež ve věku 16-18 let. Činnost Salesiánského střediska v Teplicích byla zahájena 25. 2. 1999. Rozhodnutím Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy je středisko od 1. 9. 2000 zařazeno také do sítě škol a školských zařízení MŠMT.¹⁴⁸

Aktivity střediska

Motýlek - pro předškolní děti

Od ledna 2006 jsme v Salesiánském středisku mládeže Teplice rozšířili možnost návštěvnosti pro děti předškolního věku. Právě pro ně jsme otevřeli Klub Motýlek, který je financovaný NROS a Pomozte dětem při ČT. Motorem tohoto projektu je zájem o děti ve věku 4-6 let a způsob práce zaměřený na jejich rozvoj v oblasti sociální, emoční, motorické a vyjadřovací. Svým způsobem se snažíme dětem, které nenavštěvují žádné předškolní zařízení a jejichž sociokulturní prostředí je podnětově chudší, tuto péči nabídnout a nevyrovnanou startovací čáru při nástupu do školy alespoň trochu srovnat.

Setkáváme se společně dvakrát týdně, a to v úterý a ve čtvrtek od 10:00 do 11:30 hodin, a individuálně podle aktuální potřeby, přesněji řečeno, podle potřeby individuálních logopedických sezení. Projekt je financován ze sbírkového projektu Pomozte dětem! organizovaného společně Nadací rozvoje občanské společnosti a Českou televizí.

Doučování dětí s možností logopedické péče

Doučování dětí je specifická činnost, která se zaměřuje na jejich školní povinnosti, zvláště na plnění domácích úkolů a pomoc při přípravě na vyučování. Děti si více či méně pravidelně přicházejí napsat svůj domácí úkol, nebo se s pomocí připravit na zkoušení či plánovaný znalostní test. Z této potřeby vznikl a na ni navazuje projekt Výukový program, na němž se společně s námi podílí Salesiánské středisko mládeže v Ostravě.

---

¹⁴⁷ <http://teplice.sdb.cz/> [13. 4. 2008].

¹⁴⁸ <http://teplice.sdb.cz/poslani-a-cile1/> [13. 4. 2008].

S nástupem nového pedagoga volného času s logopedickým vzděláním jsme doučování rozšířili o nápravu lehčích řečových vad.

Projekt Výukový program

Vznikl v rámci Phare 2003 RLZ – opatření 2.1 Integrace skupin obyvatelstva ohrožených sociálním vyloučením, funguje od dubna 2005 a svou podstatou navazuje na specifickou aktivitu střediska, kterou je doučování. Cílem je nabídnout dětem pomoc při zvládnutí jejich školních povinností. Podstatou je individuální přístup, konkrétní čas a prostor pro konkrétní dítě, motivace jejich vlastním úspěchem k většímu zájmu o vzdělávání. Partnerem tohoto projektu je již zmíněné Salesiánské středisko mládeže v Ostravě.

Od počátku fungování tohoto projektu se do něj zapojilo více než 40 dětí. Jeho důležitou součástí je navázání spolupráce s místní základní školou, kterou děti navštěvují. Spolupráce s třídními učiteli, kteří jsou do tohoto projektu zapojeni se prolomila bariéry v komunikaci středisko – škola a umožnila získání důvěry a důležité zpětné vazby.

Doučování se ve velké míře účastní romské děti. Za velký úspěch této aktivity je považováno, že děti přicházejí dobrovolně, doučování je baví a zlepšil se jejich školní prospěch.

Financováno PHARE a z rozpočtu ČR.¹⁴⁹

Pro město

Tento program je snahou vést děti k zájmu o prostředí, ve kterém žijí. Učit je si uvědomovat spoluodpovědnost za věci veřejné, například při společném úklidu sídliště. Je to společná práce, ale zároveň i zábava.¹⁵⁰

Počítače a psaní všema deseti

Práce s počítači je jedna z nejžádanějších a nejoblíbenějších aktivit dětí. O tento kroužek je zájem vždy bez ohledu na věk. Děti nově získávají nebo prohlubují základní znalosti ovládnutí počítače, a to zvláště ovládnutí textového editoru, vyhledávání informací a práce s internetem, mail, apod. Profesionální výukové programy využíváme nejen k procvičení školních znalostí.

---

¹⁴⁹ <http://teplce.sdb.cz/doucovani/> [14. 4. 2008].

¹⁵⁰ <http://teplce.sdb.cz/pro-mesto/> [14. 4. 2008].

Středisko získalo atraktivní počítačový program pro výuku psaní všemi deseti prsty. Děti se tak mohou zábavnou metodou naučit této dovednosti a při dobrých výsledcích, kterých mohou dosáhnout a také dosahují, se účastnit soutěží. Tato činnost je také specifickou přípravou pro jejich budoucí praktický život.¹⁵¹

Herna a další kroužky

Herna (v salesiánské terminologii oratoř) je stěžejním kontaktním místem. Zde probíhá většina společných akcí a tento prostor je pro děti otevřen vždy, když je otevřené středisko.

Otevřeno máme každý den kromě středy, a to v čase od 12:30 do 18:00 hodin, v pátek do 17:00 hodin.

V náplni zájmových kroužků je prvořadou snahou hledat a rozvíjet jednotlivé schopnosti a dovednosti dětí a mládeže. Program jednotlivých kroužků není podmíněn pravidelnou účastí, protože děti, které sem přicházejí, mají s dodržováním pravidelnosti problém. Je zde snaha se o variabilitu, o zachování volnosti a svobody okamžitého výběru.

Prvotním cílem je smysluplné naplnění volného času dětí a mládeže, rozvoj schopností a dovedností, získávání nových zkušeností, setkávání s vrstevníky a osobnostní růst. Dovednosti, které děti v rámci zájmových kroužků získávají, jsou prezentovány veřejnosti při příležitostních akcích (např. taneční a hudební vystoupení, sportovní turnaje, účast a pořádání výtvarných soutěží, apod.)¹⁵²

Sport

Ústřední myšlenkou této aktivity je v zdravém těle zdravý duch, a tak využíváme možných příležitostí ke sportu. V zimě se jezdí běžkovat, v létě plavat a mezitím se hraje dětmi velmi oblíbený florbal, fotbal nebo se trénuje na horolezecké stěně. Momentálně se uvádí do praxe i kroužek posilování.¹⁵³

Spořádek a motivační systém

Know-how teplického střediska je propracovaný motivační systém založený na získávání bodů za jednotlivé činnosti. Děti mají možnost ovlivnit svou pílí a zájmem množství získaných bodů, a tím si zajistit množství výhod. A zároveň jsou si vědomi bodové nestálosti pokud poruší některé z pravidel.

---

¹⁵¹ <http://teplice.sdb.cz/pocitace/> [14. 4. 2008].

¹⁵² <http://teplice.sdb.cz/herna-a-dalsi-krouzky/> [14. 4. 2008].

¹⁵³ <http://teplice.sdb.cz/sport/> [14. 4. 2008].

Způsob jak děti naučit hospodařit s penězi a příležitost, jak si zasloužit účast na akci, kterou rodiče nemohou zaplatit je podstatou tzv. Spořínka.¹⁵⁴

Jedno- a vícedenní akce

O víkendech, ve volných dnech během školního roku, o svátcích a o hlavních letních prázdninách se organizují pro děti jednodenní nebo vícedenní akce (výlety, tábory, program na jarní a letní prázdniny tzv. Léto v sídlišti, apod.).¹⁵⁵

Breakdance, tanec

Taneční soutěže a různé festivaly úspěšně dobývají mladí tanečníci s break dance skupinou J.N.S. Dívky jsou zase výborné v čardáši nebo moderním tanci. Taneční představení dětí se stala již nedílnou součástí kulturních akcí na Teplicku.¹⁵⁶

Kroužky

- Vaření
- Filmový kroužek
- Florbal
- Tanec – mladší páry
- PC kroužek
- Světec měsíce
- Náboženství
- Tanec s Brigitou
- Dramatický kroužek

Novinkou mezi aktivitami střediska je dramatický kroužek, interně mezi dětmi nazývaný „herečák“. Hned po svém vzniku se i tato činnost zařadila na nejvyšší stupeň oblíbenosti mezi dětmi, které se v něm realizují a s úspěchem a radostí prezentují. Pokud běží tento kroužek, velice vážně konkuruje všem ostatním.¹⁵⁷

- Výtvarný kroužek

---

¹⁵⁴ <http://teplice.sdb.cz/sporinek/> [14. 4. 2008].

¹⁵⁵ <http://teplice.sdb.cz/jedno-a-vicedenni-akce/> [14. 4. 2008].

¹⁵⁶ <http://teplice.sdb.cz/breakdance-tanec/> [14. 4. 2008].

¹⁵⁷ <http://teplice.sdb.cz/dramaticky-krouzek/> [14. 4. 2008].

V rámci výtvarného kroužku je nabízena dětem možnost relaxace, rozvoj tvořivosti, fantazie, samostatnosti i spolupráce. Formy výtvarné činnosti a používané techniky jsou velmi rozmanité a provedené práce jsou představeny veřejnosti na různých akcích, na setkání s rodiči, a tvoří také podstatnou součást výzdoby střediska.¹⁵⁸

- Kapela a zpívání

Rytmus v těle a hudební nadání realizují děti ve střediskové kapele. Jednou týdně mají možnost se doslova vybubnovat. Téměř dvě hodiny trénují rytmickou souhru na bonga. Pravidelnou aktivitou v herně je odpolední zpívání a hraní, které následuje po doučování. Po ročním trénování mají za sebou velmi znatelný pokrok.¹⁵⁹

Poslání a cíle

Cílem všech, kteří se na činnosti střediska podílejí, je přispívat k výchově a celkovému rozvoji a růstu mladých lidí v salesiánském duchu založeném na křesťanských hodnotách, poskytovat dětem a mladým lidem vhodné a bezpečné trávení volného času, a tím předcházet primární kriminalitě a závislostem. Nabídku pestrého programu pro trávení volného času vytváří dětem pedagogové volného času, romští asistenti a dobrovolníci.

Otevřeno je každý den v týdnu kromě středy, a to od 12:30 do 18:00hod.¹⁶⁰

---

¹⁵⁸ <http://teplce.sdb.cz/vytvarny-krouzek/> [14. 4. 2008].

¹⁵⁹ <http://teplce.sdb.cz/kapela-a-zpivani/> [14. 4. 2008].

¹⁶⁰ <http://teplce.sdb.cz/poslani-a-cile1/> [15. 4. 2008].

Salesiánské středisko mládeže Zlín

Aktivity střediska

Klub pro děti a mládež

Je nízkoprahové zařízení s pestrou nabídkou prožití volného času.

Otevírací hodiny pro děti (žáci základních škol):

Úterý: 14:30 – 18:00 hodin.

Středa: 14:30 – 18:00 hodin.

Čtvrtek: 14:30 – 18:00 hodin.

Pátek: 14:30 – 18:00 hodin.

Pro mládež (po základní škole):

Úterý: 14:30 – 18:00 hodin.

Středa: 16:00 – 20:00 hodin.

Čtvrtek: 16:00 – 20:00 hodin.

Pátek: 14:30 – 18:00 hodin.

Vstup je volný, nikdo není nucen k pravidelné účasti a je vždy vítán, respektuje-li základní pravidla.

Klub pro děti a pro mládež je otevřený pro všechny. Chceme, aby to bylo místo, kam může kdokoliv a kdykoliv přijít a smysluplně využívat svůj volný čas. Pravidelně se zde každý týden vystřídá několik stovek dětí a mládežníků. Většinou sem míří za odpočinkem, zdejší klidném prostředí využívají někteří k učení, jiný si sem jde s kamarády zahrát nějaké hry např. fotbalík nebo stolní tenis.

Pravidelní návštěvníci se stávají členy Salesiánského klubu mládeže Zlín. Na klubovou kartičku si půjčují hry nebo sportovní vybavení a mají také slevy na některé akce.

Kroužky

Zájmové kroužky probíhají v rámci školního roku. Svým zaměřením se jedná o dlouhodobou a systematickou práci s dětmi, s možností komplexněji působit na rozvoj jejich osobnosti a dílčích dovedností.

- Zpívání pro děti

- Keramický kroužek
- Kouzelnický kroužek
- Rukodělný kroužek pro děvčata
- Středověký kroužek chlapani
- Modelářský kroužek
- Kytara

Cena kroužků je stanovena dle náročnosti. Základní cena je 150 Kč/pololetí .

Kapacita kroužků je omezena (asi 10 členů).

Vrcholem celoroční činnosti středověkého kroužku je letní tábor pro sportovní kroužky to jsou sportovní turnaje během školního roku.

Sport:

- Malá kopaná (5. až 8. třída ZŠ)
- Malá kopaná (od 15 let)

Sobotní akce

Pravidelné výlety

Výlety pro děti – pravidelně každou třetí sobotu v měsíci nabízí klub dětí výlety do okolí Zlína. Věkové omezení účastníků výletu (12 až 15 let) je dáno jeho náročností a naplánovaným programem.

Výlety pro mládež od 14 let – každou první sobotu nebo víkend v měsíci¹⁶¹

Salesiánský klub mládeže SKM

Salesiánský klub mládeže (SKM) je občanské sdružení, které nabízí všem bez rozdílu původu, vyznání a náboženského přesvědčení smysluplné prožití volného času.

Nabídka SKM Zlín:

- volný přístup do herny a sálu v rámci klubu pro děti a mládež
- pravidelná činnost v zájmových a sportovních kroužcích
- nealkodiskotéky pro mládež

---

¹⁶¹ <http://www.zlin.sdb.cz/kdyjeotevreno.php> [15. 4. 2008].

Historicky první diskotéka se konala 30. srpna 1996 a od té doby její cyklus neustále pokračuje. Pravidelně sem přichází přes 100 návštěvníků, zpravidla ve věku 14–17 let.

Kdy se diskotéky konají?

Diskotéky pořádáme jedenkrát za čtrnáct dní, a to vždy v pátek od 19 do 23 hodin (pokud není uvedeno jinak). To proto, aby se účastníci diskoték, kteří jsou často velmi mladí, mohli pohodlně a včas dostat domů. Cílem pořádání diskoték je nabídnout mládeži sociálně jisté a bezpečné prostředí, které je jí blízké, kde má možnost se setkávat a společně bavit. Prostor bez alkoholu, drog, cigaret, násilí. Naučit mládež bavit se bez návykových látek a vštípit jí ideu, že i v běžném životě lze řešit situace bez těchto látek.

Nealkodiskotéky jsou jen střípkem z celé mozaiky činností SKM.¹⁶²

Nepravidelné akce

Výchova a vzdělávání dobrovolníků, prázdninové tábory – různé aktivity pro dospělé¹⁶³

Poslání a cíle

V práci s mládeží věnujeme přednostní péči mládeži ohrožené.

Chceme doprovázet mladé lidi, aby se stali samostatnými a zodpovědnými osobnostmi. Přitom se snažíme je všestranně podporovat a pozvat je, aby objevovali Krista a jeho poselství jako orientaci a pomoc pro svou vlastní životní cestu.

Mladí lidé jsou zváni, aby ve hře, sportu, v kulturních a zážitkově výchovných akcích, na cestách, setkáních a slavnostech objevovali hodnotu společenství a solidarity. Chceme jim pomáhat, aby byli schopni žít ve společenství a aby šťastné chvíle svého života prožívali pro druhé a s druhými. Mladí jsou nejen adresáty našich služeb, ale i „prvními apoštoly mládeže“. Chceme je podněcovat, aby se sami aktivně podíleli na poslání církve.

Práce ve farnosti

---

¹⁶² <http://www.zlin.sdb.cz/nealkodisko.php> [15. 4. 2008].

¹⁶³ <http://www.zlin.sdb.cz/stredisko.php> [21. 3. 2008].

Snažíme se vnímat bohatství různých darů, které do farnosti vnášejí její jednotliví členové. Dostatečná komunikace a setkávání posilují pak osobní vztahy, které vytváří ve farnosti rodinnou atmosféru.

Jedním z cílů vedení farnosti je, aby maximum jejích členů pochopilo a přijalo odpovědnost, kterou za svou farnost mají, a našli místo, kde se do ní mohou zapojit.

Usilujeme o to, aby projevy zbožnosti ve farnosti byly pochopitelné, prosté, srdečné a radostné, a tak přijatelné pro mládež, pro lidi hledající, a také pro ty, kteří do farnosti patří, ale do kostela nechodí.¹⁶⁴

---

¹⁶⁴ <http://www.zlin.sdb.cz/poslani.php> [15. 4. 2008].

